

SCIENCE AND EDUCATION LTD

Registered in ENGLAND & WALES
Registered Number: 08878342

OFFICE 1, VELOCITY TOWER, 10 ST. MARY'S GATE, SHEFFIELD, S
YORKSHIRE, ENGLAND, S1 4LR

**Materials of the XI International scientific and practical
conference, «Science without borders», - 2015.**
Volume 12. Pedagogical sciences. Sheffield.
Science and education LTD - 112 стр.

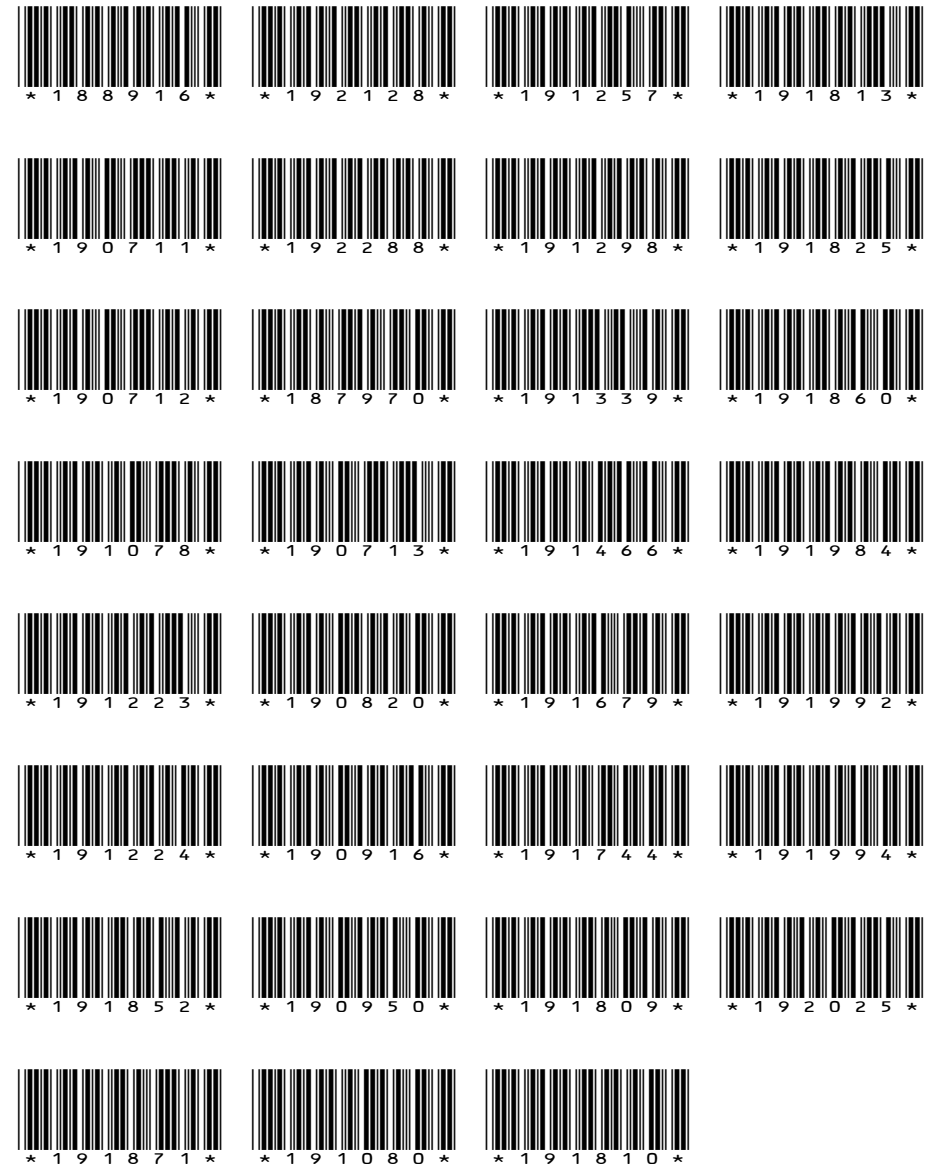
Editor: Michael Wilson

Manager: William Jones

Technical worker: Daniel Brown

Materials of the XI International scientific and practical conference,
«Science without borders», March 30 – April 7, 2015
on Pedagogical sciences.

For students, research workers.

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors, 2015

© SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2015

Гавриленко К.М. Проблеми індивідуального підходу до студентів у навчанні іноземним мовам в немовному вузі.....	53
Абдикамалова Қ.К., Алданазарова Ж.Е. Оқушы құзыреттілігін дамытуда модульдік оқыту технологиясының тиімділігі.....	55
Тендитных Д.Д. Проект «World Wonders» как средство обучения английскому языку старших школьников.....	57
Nurlanbekova Y.K. Reading comprehension.....	64
Тебенова К.С., Шамшенова Э.Ж. Значение использования информационно-коммуникационных технологий в обучении детей с нарушением интеллекта.....	66
Зварич Г.М. Інноваційні тенденції у методиці навчання іноземних мов.....	70
Ципко В.В. Трансформація форм вищої освіти в Україні в умовах вступу у світовий освітній простір.....	73
Погорелова Л.В. Методи евристичного навчання на заняттях з дисциплін харчового профілю.....	76
Зеленин А.Н., Юсупов М.Л. О преподавании новых технологий в сельском хозяйстве с использованием БПЛА.....	78
Кузнєцова О.Я. Самостійна робота – основний принцип організації навчання фізики за модульно-рейтинговою технологією.....	89
Колесникова Г.М. Использование информационно-коммуникативных технологий на уроках биологии.....	92
Амерідзе О.С. Особливості та недоліки інноваційного навчання у вищих навчальних закладах.....	95
Маркова Є.Ю. З досвіду викладання економічних дисциплін.....	96
Арингазинова А.М. Исследование в действии: повышение коммуникативных навыков у учащихся 11 класса на уроках информатики через новые подходы в обучении с целью увеличения качества знаний.....	100
Юдіна О.В. Оптимізація процесу іншомовної професійної підготовки студентів до ділової комунікації.....	105

PEDAGOGICAL SCIENCES

STRATEGIC DIRECTIONS OF REFORMING THE EDUCATIONAL SYSTEM

Grytsai Svetlana

National Aviation University (Kyiv, Ukraine)

AN EDUCATION THAT MAKES SENSE

Most students want their education to be practical and realistic. They feel a good deal better if they can see that is vocational. They like to have some say in choosing what they shall study. We believe that these four words – *practical, realistic, vocational, choice* – provide keys which can be used to let even the least able students enter into an educational experience. This article of definitions is necessary because these four words have been so bandied about that it often appears that those who use them mean almost contradictory things.

'*Practical*' work leads not only to success which is easily recognized, but to success which is obviously worth while. The 'practical subjects' (practical training at the university) have special value for less able students also because it is often easier to make the bridge between university studying and plants, organizations or firms in these subjects than in other. Here is an easy gate to one of the qualities that makes higher education. It is in contexts like these that we use the word practical: and it is for these and similar reasons that, without underestimating its value for students, we find it an indispensable key to providing really training elements in the higher education of the students.

'*Realistic*' in our usage is a word that has a good many affiliations with 'practical', but it is applied more particularly to situations in which people find themselves. Realistic stands to the classroom subjects in the same kind of relation that practical does to those carried on in the workshops and the laboratories. To set a class to study a carefully defined problem in human conduct and human relations into which students can project themselves and work out the various implications of different courses of action – this is realistic teaching. But if, for instance, some way is found of relating this information to a real situation with which the students are or want to be familiar – household budgeting, gross and net wages are obvious examples – it becomes useful information which is obviously worth acquiring. To our students 'realistic' means belonging to the real world.

'*Vocational*' is a dangerous but indispensable word. It rightly means all that belongs to a man's calling. That itself is no doubt an old-fashioned word, but at least it suggests that there is more to a job than money. This is recognized by the still current use of the term to describe the process by which a man discovers whether he ought to be a priest. This meaning runs the risk of being lost in the narrow context in which a

course in 'civil engineering' about bricklaying is no doubt rightly described as vocational education. Probably at first students only think of a subject as vocational if it involves learning to do something, like bricklaying, which is part of the way people earn their living and which is not related to university studying as they have hitherto known it. They can see the point of a vocational subject and often enjoy it whether they themselves are going to take up this kind of work or not. One they begin to clear their own minds about what they are going to do, vocational takes on for them a more precise and yet a wider meaning. Probably the noun with which 'vocational' can most helpfully be associated at the university studying context is 'guidance'. This is something which should run through much of the work in the last years at the university, which should be concerned with what the students are going to make of themselves as young specialists.

The next step forward in life should be seen and talked about positively as going to work, not negatively as graduate from the university. This step needs to be prepared for in many ways through many subjects of the curriculum. Going to work means earning money, and this is important psychologically as well as financially. Both implication should be explored. Going to work means choosing between this and that opening. The 'choice' ought to be based on knowledge of what openings there are and what the jobs are like. This leads on to weighing one kind of consideration against another – the interest of the job, the pleasure of companionship, the fatigue of travelling, the size of the wage packet, the possibilities of promotion and many more. A right choice involves self-knowledge as well as knowledge of the job – what one can do and what once can't. These are issues which the university will help its students to face, and will take great care to see that they are brought forward and not ignored.

The value of the practical training at the university is not thereby destroyed. It is worth its place both in general terms as part of the higher education of the person and also in the narrower vocational sense of providing broad experience in theoretical skills on the basis of which a reasonable judgment about employment can be made. The students value practical training because it has vocational relevance – possibly for them, certainly for others. It may be university, but it is also real. In the last years at the university the same realistic value, as we have already noticed, can be given to other subjects by vocational references without destroying their importance in their own right

Education at the university is like a menu meal. The subjects are there on the form time-table and are taken by all the form. There is no 'choice'. Some universities continue in this way right up to the end; indeed as far as time-table making is concerned our survey shows that this is a great deal more common than the reverse and especially so where the less able students are concerned.

Their choice may also sometimes be dictated partly by personal reasons – the fact that they like one teacher or cannot get with another. Such personal likes or dislikes may seem frivolous reasons for selecting an educational curriculum; but they are certainly worth paying attention to for students who find studying difficult anyhow. This is especially true during adolescence when physiological changes make tremendous inroads on personal equanimity. To provide a means of avoiding a personal quarrel or enlist the support of a strong liking is often educational wisdom.

But to give students a sense of being free to choose does not always involve a choice between subjects or between teachers, both of which involve problems of time-

CONTENTS

PEDAGOGICAL SCIENCES

STRATEGIC DIRECTIONS OF REFORMING THE EDUCATIONAL SYSTEM

Grytsai S. An education that makes sense	3
Ануарова Ж. Некоторые аспекты интеграции в начальной школе	6
Омиржанова А. Инновационные технологии, как средство активизации познавательной деятельности младших школьников на уроках математики.....	8
Yeseyeva M., Anarbek N. The kazakhstan experience on identification of the educational programs	11
Сулейменов М.А. Система национального образования в контексте глобализации	17
Сулейменов М.А. Учебный процесс и научная работа в вузе	20
Решетилов К.В. Культурологічні підходи до викладання гуманітарних дисциплін у вищому технічному навчальному закладі.....	22
Заворотна Я.В., Богомаз О.В. Організаційно-педагогічні умови інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом	24
Толкачова А.С. До проблеми типології сучасних шкіл-інтернатів	26
Шалдарбеков Ж.М. Инструменты успешного преобразования педагогической деятельности	28

MODERN TEACHING METHODS

Halatsyn E. Teaching a foreign language	32
Лихобабенко Т. Развитие функциональной грамотности школьника как предпосылка для развития компетентности	34
Голикова Л.В., Арипжанова А. Basic principles of competence and cognitive approach to teaching english to high school students	37
Азевич А.И. WEB-технологии и оценка психофизических данных человека... ..	41
Қырықбаева Ж.М., Ныязбекова К.С. Модульдік технологиялар арқылы қазақ тілі пәнін проблемалық оқытуда студенттердің ойлау қабілеттерін дамытудың тиімді жолдары	43
Родикова С.И., Пеленков А.И. Формирование внутреннего плана умственных действий у младших школьников при изучении геометрического материала.....	51

зростання, розвитку бізнесу, виробництва, торгівлі, успішної міжнародної співпраці з діловими партнерами.

Література:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Програма з англійської мови для професійного спілкування / [Колектив авторів : Г. С. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуєнок та ін.] – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.
3. Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України / [Колектив авторів : С. М. Амеліна, Л. С. Аззоліні, Н. С. Беньямінова та ін.]. – К. : Ленвіт, 2006. – 90 с.
4. Китайгородская Г. А. Курсовое обучение иностранным языкам методом активизации резервных возможностей личности как объект стандартизации / Г. А. Китайгородская // Образовательные стандарты в курсовом обучении иностранным языкам. – М., 1999. – С. 16-18.

table and organization which may be difficult to resolve. There is often a choice of craft or medium which can be made within a 'practical subject'. This can go far to meet a growing student's desire to follow his own bent and to follow it long enough to reach some real competence. Here the division of labor involved in a co-operative project can be used to give students some opportunity of contributing their own special interests and talents to the making of a greater whole. Single lessons may also be used to present students with the necessity and pleasure of making a personal decision.

An education which is practical, realistic and vocational in the sense in which we have used these words, and which provides some ground in which to exercise choice, is an education that makes sense to the students we have in mind. It should also make sense to the society in which they live and which provides their education. But if their education could be completely described in these words it would be sadly lacking. An education that makes complete sense must provide opportunity for personal fulfillment – for the good life as well as for good living. This is not, of course, a matter for a series of lessons. It is a quality to be sought, not a subject to be taught. One of the elements involved is that which shines out when the only possible answer to the question 'why are you taking so much trouble to do this properly', is 'because I enjoy doing it'.

That is why it is not possible to offer a short and simple formula for the education of our students, in terms of additional lessons in English or more time in the workshop or extra bits of knowledge in this subject or that. The significant thing is the total impact. What will these young people be, and know, and be capable of doing, as a result of their time at the university? No student is a fully finished product as a human being; but each additional practical, realistic, vocational, choice subject in full-time education ought to be assisting the students in their process towards professionally career, and equipping them a little better to play their part in the world.

In short, we are saying that whatever lessons appear on the time-table, it is essential that the students be helped and stimulated by them to enlarge their understanding and practice their skills; that some direct experience, perhaps a search for further knowledge. The main difference at this university stage will be that there will be a need to deal with more interests and more subtle judgments, and to make more explicit the connections between what is done in one subject and another.

References

1. Goldstein, H. (1987) Multilevel models in education and social research. London: Charles Griffil & Co.
2. Barber, M. and Mourshed, M. (2007) How the world's best education systems come out on top: London & New York, McKinsey.
3. Wenger, E. (1998) Communities of practice. Learning, meaning and identity. Cambridge, England: Cambridge University Press.
4. Vygotsky, L.S. (1978) Mind and society: The development of higher mental processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Ануарова Ж.

магистрант 1 курса КазНПУ имени Абая

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ИНТЕГРАЦИИ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

Современная система образования в Казахстане направлена на формирование высокообразованной, интеллектуально развитой личности, о чем обозначил Президент РК Н.А. Назарбаев в иницированном им национальном проекте «Интеллектуальная нация – 2020: воспитание казахстанцев в новой формации, превращение Казахстана в страну с конкурентоспособным человеческим капиталом», что напрямую связано с целостным представлением картины мира, с пониманием глубины связей явлений и процессов [1]. Действительно, создать у учащихся целостную картину мира сегодня не возможно без интеграции предметов – то есть объединения их в единое целое. Наиболее прогрессивные ученые, такие как Р. Фейнман, считают, что «науки разделены не естественным путем, а лишь из соображений удобства. Природа вовсе не заинтересована в подобном разделении, и многие интересные явления лежат именно на стыке разных областей науки» [2]. Современные запросы, предъявляемые к школе, ставят учителю проблему поиска различных вариантов нетрадиционных дидактических средств мотивации учебной деятельности учащихся. Одним из таких средств является интеграция.

Применительно к системе обучения «интеграция» как понятие может принимать два значения:

- во-первых, это создание у школьников целостного представления об окружающем мире (здесь интеграция рассматривается как цель обучения);
- во-вторых, это нахождение общей платформы сближения предметных знаний (здесь интеграция – средство обучения). Поэтому интеграция предметов в современной школе – одно из направлений активных поисков новых педагогических решений, способствующих улучшению дел в ней, развитию творческих потенциалов педагогических коллективов и отдельных учителей с целью более эффективного воздействия на учащихся [3].

Задача педагогической науки – помочь учителю осуществлять интегрирование, направленное на восстановление и объединение отдельных элементов и частей разных предметов в единое целое при однотипности целей и функций обучения. Однако, самостоятельность предметов, их слабая связь друг с другом порождают серьезные трудности в формировании у учащихся целостной картины мира, препятствуют органичному восприятию культуры. Важно учесть тот факт, что межпредметные связи, к примеру, в начальной школе мало разработаны, изложены противоречиво. Учителя, начальных классов, не имея четкой системы методических рекомендаций по этому вопросу, вынуждены решать эту проблему на эмпирическом уровне.

Высокоэффективным методом іншомовної професійної підготовки студентів до ділової комунікації є впровадження кейсів (*case study*). Кейси найкращим чином залучають студентів до активного вирішення ситуації, до участі в подіях кейса. Кейс-підхід визначає проблему як таку, яка відповідає реальній економічній, соціальній або бізнес-ситуації; підвищує залученість студентів до навчального процесу. Мета кейс-методу – розвиток здатності тих, хто навчається, приймати рішення – потребує організації процесу навчання як процесу пошуку і прийняття рішень. Викладач фокусує увагу, залучає студентів до обговорення проблемного питання, акцентує навчальний процес на концепціях управління, грає роль захисника «диявола» (займає контр-позицію).

Викладені вище чинники оптимізації іншомовної професійної підготовки у вищій школі є тісно пов'язаними та обумовлюють необхідність ще одного. Це *інтенсифікація навчального процесу* з іноземної мови та максимальна активізація студентів у ньому. Довід інтенсивного навчання ІМ дозволяє зробити висновок про великі потенціальні можливості та доцільність використання форм колективної навчальної діяльності та рольового спілкування у навчанні [4]. Для цього на заняттях з іноземної мови професійного спрямування доцільно застосовувати ефективні методи та прийоми інтенсифікації навчання: створення проблемних ситуацій, участь у рольових іграх, застосування засобів наочності, врахування принципів особистісно-рольової організації навчального матеріалу і навчального процесу та колективної взаємодії.

Комп'ютерні технології є важливий засобом оптимізації навчальної діяльності студентів та інтенсифікації процесу навчання ІМ. Використання комп'ютерних технологій є доцільним у процесі навчання мовного і мовленнєвого навчального матеріалу, проведення тестування щодо перевірки рівня сформованості фахової комунікативної компетенції, впровадження у практичні / семінарські заняття *презентацій*, самостійно підготовлених студентами згідно з поставленими викладачем завданнями. Застосування комп'ютерних програм сприяє підвищенню професійного рівня майбутнього фахівця. Крім того, комп'ютерна техніка забезпечує сприймання інформації через слуховий та зоровий канали, що дозволяє здійснити навчання і контроль засвоєння ІМ в різних режимах самостійного пошуку і на різних рівнях складності.

Поруч із традиційними засобами навчання зарекомендували свою доцільність такі комп'ютерні навчальні засоби як: електронний підручник, електронний посібник, електронні довідники, комп'ютерні навчальні програми, мультимедійні курси CD та дистанційні курси.

Отже, з урахуванням викладеного вище зазначимо, що весь цей потенціал має бути спрямований на підвищення результатів іншомовної професійної підготовки студентів до ділової комунікації, на створення умов розвитку гармонійної, соціально активної особистості. Формування іншомовної фахової комунікативної компетенції є необхідним для кар'єрного і професійного

самостійної роботи, можливостями постійного користування інформаційними технологіями, зокрема Інтернетом.

Використання *Интернет-ресурсів* у навчанні іншомовної ділової комунікації забезпечує досягнення цілей завдяки активному і креативному ставленню до процесу навчання, створює умови для автономії, співтворчості, міжкультурного навчання. Інтернет, по-перше, містить безмежну й невичерпну кількість джерел для навчання іншомовної ділової комунікації; по-друге, надає студентам можливість майже без обмежень спілкуватися іноземною мовою у віртуальному просторі (електронна пошта, чати, форуми тощо).

Викладене вище реалізується за умови впровадження *індивідуалізації* процесу навчання іншомовної ділової комунікації. Розвиток інтелектуального кругозору, психічних процесів і якостей особистості відіграють провідну роль в оволодінні іншомовним мовленням. Демократизація, навчальна автономія студентів можливі, якщо враховується особистість кожного студента, його психічні пізнавальні особливості, інтереси, потреби, цілі тощо. Тільки за такої умови реалізації індивідуального підходу до тих, хто навчається, можна врахувати індивідуальні труднощі в оволодінні ІМ, розкрити та використати в навчальних цілях психологічні резерви студентів, перетворити їх з пасивних об'єктів педагогічних зусиль в активних суб'єктів-учасників навчального процесу. У світлі напрямів сучасної особистісно орієнтованої і культуровідповідної системи навчання ІМ індивідуалізація навчального процесу допомагає виявити засоби та прийоми вдосконалення знань та вмінь студентів, необхідних для якісного формування у них іншомовної комунікативної компетенції.

Необхідність розвитку творчого потенціалу та навичок критичного мислення студентів викликає потребу у реалізації *проблемного підходу* до навчання. Проблемність дозволяє значно активізувати мовленнєво-мисленнєву діяльність студентів та сприяє формуванню комунікативної мотивації. Мотивація, у свою чергу, викликає цілеспрямовану активність, стимулює вибір засобів і прийомів, їх упорядкування для досягнення мети. Широке застосування колективно-групових форм роботи з метою вирішення проблемних завдань, на нашу думку, сприятиме ефективності навчально-виховного процесу з ІМ професійного спрямування. Організація парно-групової та колективної взаємодії всіх суб'єктів навчального процесу з виконання творчих, проблемно-пошукових і комунікативних завдань реалізує принципи інтерактивного навчання, що є основою новітніх технологій викладання ІМ.

Інтерактивні методи відповідають особистісно-діяльнісному підходу до іншомовної підготовки студентів. В процесі застосування інтерактивних технологій, як правило, моделюються реальні життєві ситуації, пропонуються проблеми для спільного вирішення, застосовуються *рольові та ділові ігри*. Інтерактивні методи – це різновид активних методів навчання («велике коло», «акваріум», «займи позицію», «мозковий штурм», дискусія, інтерактивна лекція, групові та парні форми навчальної діяльності студентів).

С теоретической точки зрения, в настоящее время используются различные способы интеграции. Это, прежде всего объединение нескольких учебных дисциплин в единый предмет. И следует иметь в виду, что различные способы осуществления интеграции не могут быть абстрактно хорошими или плохими. Суть проблемы в том, чтобы не отвергать один из них и применять другой, а ввести систему интеграционных мер с учётом возрастных особенностей учащихся всех уровней образования. Введение такой системы, не отвергающей дифференциацию в обучении, а дополняющую её, может, быть в большей степени, чем традиционное предметное обучение, способствовать воспитанию широко эрудированного молодого человека, обладающего целостным мировоззрением, способностью самостоятельно систематизировать имеющиеся у него знания и нетрадиционно подходить к решению различных проблем.

Создание у школьника целостного представления об окружающем мире рассматривается как цель обучения. Интеграция как цель должна дать ученику те же знания, которые отражают связанность отдельных частей мира как системы, научить ребёнка с первых шагов обучения представлять мир как единое целое, в котором все элементы взаимосвязаны. Отметим, что, с одной стороны, интеграция в начальной школе носит количественный характер, т.е. «немного обо всём» и это значит, что дети получают всё новые и новые представления о, понятиях, систематически дополняя и расширяя круг уже имеющихся знаний. Для этого необходима способность к синтезу разрозненных знаний и умений. Результатом же обучения выступает необходимость знать «всё о немногом», а это уже специализация на новом интеграционном уровне.

«В конечном счёте, интеграция должна способствовать воссоединению целостности мировосприятия – единства мира и человека, живущего в нём и его познающего, единство земли и космоса, природы и человека. Здесь имеет место общегуманистическая основа процесса – постановка в центр современного человека, с его местом и ролью в природной и социальной среде»[4]. С другой стороны, для интеграции в начальном обучении и воспитании существуют как благоприятные, так и неблагоприятные факторы. Эти факторы во многом определяют тактику интеграции. К позитивным факторам следует, прежде всего, отнести наличие больших потенциальных возможностей в развитии интеллекта ребёнка, которые в традиционном обучении используются недостаточно. Проблема интегрированного содержания образования имеет свои трудности. Но в то же время есть факторы, облегчающие её решение. Одним из них можно назвать факт того, что в начальной школе основную часть всех предметов, за исключением некоторых, ведёт один учитель. И в этом видится положительная сторона. Учителю начальных классов легче перейти к интегрированному обучению.

Таким образом, теоретический анализ показывает, что для реализации интеграции необходимо выполнение следующий условий:

- объекты исследования должны совпадать либо быть достаточно близкими;

- в интегрированных учебных предметах используются одинаковые или близкие методы исследования;

- интегрируемые учебные предметы строятся на общих закономерностях, общих теоретических концепциях.

Соблюдение всех трёх условий допускает возможность интеграции предметов, а самое главное позволяет научить ребёнка самостоятельно добывать знания, развивать интерес к учению, повышать его интеллектуальный уровень, что является особенно важным в начальной школе.

Литература:

1. Назарбаев Н. Выступление на встрече со стипендиатами программы «Боллашак». г. Астана. 30 января 2008 г. [WWW-документ] URL. Электронный ресурс. www.akorda.kz.

2. <http://www.eduspb.com/node/1340>. Жизнь в науке

3. Сухаревская Е.Ю. Интегрированное обучение в начальной школе. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2003.

4. Максимов Г.К. К дискуссии об интеграции школьных предметов. // Педагогика. – 1996. – И 5. – С.114-115.

Омиржанова Акерке

Магистрант 1 курса, гр. ПМНО

КазНПУ им. Абая

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ, КАК СРЕДСТВО АКТИВИЗАЦИИ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

В течение последних лет казахстанская школа готовится к переходу на 12-летнее обучение, и этот шаг является важным для вхождения в мировое образовательное пространство. Согласно Концепции 12-летнего среднего образования Республики Казахстан, основным критерием отбора педагогических технологий является равноправие субъектов обучения, активная роль обучающихся в учебном процессе.

Отмечаем, что переход на модель 12-летнего образования не значит лишь увеличение продолжительности периода обучения в средней школе, он заключается в изменении содержания, улучшении качества и предоставлении не только знаний, но и компетенций, а также умения применить их в жизни. Одним словом, одной из главных целей современного образования видится развитие личности

К. п. н. Юдина О. В.

Запорізький національний університет, Україна

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Модернізація структури і змісту вищої мовної освіти в Україні посилює вимоги до професійних якостей, знань та вмінь, до рівня методичної підготовки викладачів іноземних мов (ІМ), покликаних реалізувати цілі навчання ІМ – практичні, освітні, розвивальні, виховні – на різних рівнях формування іншомовної міжкультурної комунікативної компетенції студентів з урахуванням сучасних вимог, реальних умов навчання, а також вимог, зафіксованих у відповідних нормативних документах. Такий підхід до вирішення проблем освіти відповідає основним засадам Болонської декларації щодо уніфікації системи вищої освіти в Європі та її максимального наближення до єдиних міжнародних стандартів.

Для оптимізації процесу іншомовної професійної підготовки студентів в українських вищих навчальних закладах є певні передумови, які ми пов'язуємо з чинниками, що впливають на формування мотивації у вивченні ІМ. Удосконалення процесу іншомовної професійної підготовки студентів до ділової комунікації, урізноманітнення методів та прийомів навчання іншомовного спілкування, посилення міжпредметних зв'язків дає змогу, по-перше, створити передумови, на основі яких у студентів виникає особиста і професійна зацікавленість в роботі, по-друге, ефективніше формувати науковий світогляд, спираючись на філософську ідею єдності між предметами і явищами.

Важливим чинником оптимізації процесу іншомовної професійної підготовки студентів до ділової комунікації є *демократизація* навчального процесу [1, с. 3; 2. с. 4]. Це означає надання студентам «права голосу» в питаннях визначення цілей, змісту та методів навчання ІМ професійного спрямування. Мається на увазі застосування різних методів дослідження, таких як: наукове спостереження, співбесіда, анкетування, тестування з метою виявлення реальних потреб студентів, їх навчальної мотивації, контексту діяльності, індивідуальних здібностей, динаміки успішності кожного студента. Необхідно максимально застосувати результати таких досліджень в організації навчального процесу та внести зміни до цієї організації відповідно до отриманих результатів досліджень.

Наступним чинником оптимізації іншомовної професійної підготовки студентів є забезпечення *автономії* студентів [3, с. 13] у вивченні іноземних мов ділової комунікації. Змістом цього інноваційного методу відповідно до вимог сучасної освіти є збільшення ролі самостійної навчальної діяльності студента, набуття знань за рахунок творчої самостійної роботи, самостійного пошуку потрібної для виконання навчальних завдань інформації. Розвиток такої навчальної автономії потребує забезпеченості навчальними матеріалами та літературою для

Рисунок 1 – Мониторинг результатов суммативного оценивания

Дети в процессе самостоятельной исследовательской деятельности добывают их самостоятельно. Лучше усваивается тот материал, который нашли сами и выразили по-своему. Я как учитель лишь направляла эту деятельность и в завершении подводила итог. На таких уроках ученики больше думают, чаще говорят, активнее формируют мышление и речь. Они учатся отстаивать собственную позицию, рискуют, проявляют инициативу и в результате вырабатывают характер.

Анализ показал, что при условии адекватного использования групповых форм для улучшения коммуникативных навыков на уроке между учащимися, повысилась эффективность формирования компонентов учебной деятельности, успешность решения учебных задач и, что немаловажно, развития межличностных взаимоотношений.

Я также столкнулась с трудностями при разработке групповых заданий, уходило много времени на планирование урока. В групповой работе невозможно было обеспечить исключительное внимание каждому ребенку, трудно соблюдать нейтральность. Учащиеся ни всегда могли самостоятельно разобраться в учебном материале, распределить роли. Хочется отметить, что проведение такого рода деятельности было для меня и моих учеников процессом интересным и насыщенным, а главное полезным. Ежедневный анализ уроков, наблюдения за учениками усовершенствовали мою деятельность и деятельность учеников.

Литература:

1. Руководство для учителя, Программа курсов повышения квалификации педагогических работников РК третьего (базового) уровня, г. Астана, АОО НИИШ, 2012 г.
2. Генике Е.А. (2013) «Активные методы обучения: новый подход». Сентябрь. Москва 2013г.
3. Панфилова А.П. (2009) «Инновационные педагогические технологии. Активное обучение». Москва 2009г.

ребёнка на основе развития компетенций. Для решения этих проблем ведущая роль отводится учителю. Именно ему необходимо пересмотреть свою работу, освоить новые методы обучения современного младшего школьника, по-новому взглянуть на само построение урока, форму его проведения. В свою очередь, современный ученик должен:

- уметь адаптироваться в различных жизненных ситуациях;
- приобретать самостоятельно систему необходимых предметных знаний для решения практических задач;
- владеть навыками преодоления стереотипов мышления;
- развивать способности к адаптации в изменяющейся информационной среде; быть гибкой, мобильной, проявляющей проницательность, толерантной, творчески инициативной, конкурентоспособной личностью.

В связи с этим приоритеты в способах и методах обучения меняются от подачи готовых знаний к обучению способам поиска, хранения, выбора, качественной обработки информации и ее использования.

Грамотное использование возможностей современных инновационных технологий в начальной школе способствует:

1. активизации познавательной деятельности, повышению качественной успеваемости школьников;
2. достижению целей обучения с помощью современных электронных учебных материалов, предназначенных для использования на уроках в начальной школе;
3. развитию навыков самообразования и самоконтроля у младших школьников; повышению уровня комфортности обучения;
4. снижению дидактических затруднений у учащихся;
5. повышению активности и инициативности младших школьников на уроке; развитию информационного мышления школьников, формирование информационно-коммуникационной компетенции;
6. приобретение навыков работы на компьютере учащимися начальной школы с соблюдением правил безопасности.

Современный специалист должен обладать фундаментальной информационной подготовкой, так как при возрастании объема научно-технической информации учебное заведение не в состоянии обеспечить субъекта обучения полным объемом знаний на всю его сознательную жизнь. Поэтому «стержнем» профессиональной компетентности является не информированность обучаемого, а умение использовать новые технологии, имеющие общественную ценность и огромное мотивационное стимулирующее значение; разрешать возникшие проблемы в разных сферах деятельности.

Инновационные технологии имеют особое значение во всех сферах жизнедеятельности человека, особенно в обучении. Благодаря инновационным технологиям и интернету, учащиеся получают возможность совместной работы над

проектами (локализация партнера при этом не имеет значения), доступа к информационным банкам не только своей школы или ВУЗа, но и к другим источникам в стране и за рубежом. Они могут участвовать в телеконференциях.

Специфика компетентностного обучения средствами инновационных технологий состоит в том, что учащимися усваивается не готовое знание, предложенное учителем, а прослеживаются условия происхождения данного знания. Создаются благоприятные условия для формирования и развития в процессе учебной деятельности личностных качеств учеников.

При использовании инновационных технологий в процессе обучения происходит существенное изменение учебного процесса:

- переориентация на развитие мышления, воображения как основных процессов познания, необходимых для качественного обучения;
- обеспечивается эффективная организация познавательной и самостоятельной деятельности учащихся;
- проявляется способность к сотрудничеству, самосовершенствованию, творчеству и др.

На уроках математики при помощи компьютера можно решить проблему дефицита подвижной наглядности, когда дети под руководством учителя на экране монитора сравнивают способом наложения геометрические фигуры, анализируют взаимоотношения множеств. С помощью современных технических и аудиовизуальных средств и интенсивных методов обучения можно заинтересовать учеников, облегчить усвоение материала.

Так, на уроках математики возможно использование двух видов инновационных технологий: презентации и слайд-шоу, что позволит наглядно и доступно объяснить детям материал.

Мультимедийные уроки помогают решить следующие дидактические задачи: · усвоить базовые знания по предмету; · систематизировать усвоенные знания; · сформировать навыки самоконтроля; · сформировать мотивацию к учению в целом и к математике в частности; · оказать учебно-методическую помощь учащимся в самостоятельной работе над учебным материалом.

Инновационные технологии представляют информацию в различных формах и тем самым делают процесс обучения более эффективным. Экономия времени, необходимого для изучения конкретного материала, в среднем составляет 30%, а приобретенные знания сохраняются в памяти значительно дольше.

Поэтому задача начальной школы – заложить фундамент, начать формирование основных исследовательских умений и навыков, применять элементарные знания информационных технологий на практике. Все это является отправной точкой для развития психических познавательных процессов и развития личности в целом.

лом. Просматривая видео и анализируя полученные результаты, я получала полную картину действий всех учащихся. Для сбора более полной информации, а также для того чтобы узнать мнение детей об уроках, преимуществах групповой работы я провела «Голос ученика». Как писала Джин Раддок, общение с учениками имеет своей целью понять, что такое обучение с точки зрения его восприятия, и как улучшить обучение для отдельных учеников и групп. В анкете участвовали все учащиеся. Для меня было важным услышать мнение учеников о прошедших уроках. Данная анкета была для меня очень важна так, как «общение с учениками по вопросам преподавания и обучения, способствует развитию у учащихся саморегулирования. Я получила информацию к размышлению и оценке своей деятельности из уст учеников, что было очень полезным, а также я определила уровень комфортности детей при работе в группах. Пожелания и замечания ребят я учла при планировании следующего урока. Анкетирование имеет большую ценность, так как это один из способов получения информации быстро, анонимно, в разрезе всего класса.

Мои наблюдения приводили к уверенности правильности выбранного задания. Тот факт, что дети принимают участие в предлагаемых видах деятельности, говорит о том, что «процесс пошел».

Серия уроков по разделу «Алгоритмы и программирование», проведенная в форме групповой работы с применением модуля «Диалоговое обучение», к последнему уроку стали складываться навыки сотрудничества, «недружная» работа наблюдалась лишь эпизодически. У ребят повысился интерес к предмету. Дети шли на урок с интересом. Правильный выбор стратегий и подходов в обучении обеспечил успешность урока. Слабые, неуверенные в себе дети почувствовали уверенность: заговорили, работали активно. Более сильные ребята научились сдерживаться, хотя это удавалось не всем. Дети отметили, что группа стала более дружной. При анализе полученных результатов суммативного (итогового) оценивания в I, II, III четвертях получилась следующая картина, представленная в соответствии с таблицей 3.

Таблица 3

Мониторинг результатов суммативного (итогового) оценивания

Четверть	Количество «5»	Количество «4»	Количество «3»	Количество «2»	Качество знаний	Успеваемость
I	0	6	4	0	60%	100%
II	0	8	2	0	80%	100%
III	3	7	0	0	100%	100%

В результате анализа диаграммы 1 просматривается положительная динамика роста качества знаний, что доказывает положительное влияние выбранных методов решения выявленных проблем.

ные способности детей. Известно, что если талант и способности детей не развивать, то происходит определенный сбой и дети начинают утрачивать свои знания, способность к успешному обучению.

Ключевым исследовательским вопросом своего исследования я определила: показать, что через диалоговые методы обучения улучшится взаимoinформированность, взаимопонимание и взаимодействие детей. Использую диалог в учебном процессе я преследовала цель раскрепостить ученика внутри коллектива, а это задача не решалась за один урок. Я часто замечала зажатость, скованность ученика, при замечании данных признаков я выступала в роли подмосток для ученика. Чаще использовала методику работы в малых группах, где ученики в начале привыкали к непривычному кругу общения.

В конце первой четверти я провела небольшое анкетирование, с целью выявления фактов исследования. В анкете были следующие вопросы:

- с каким чувством Вы идете на урок информатики?
- что мешает, по вашему мнению, усвоению материала на уроке?
- какие формы урока Вам нравятся?
- нравится ли работать индивидуально на уроках информатики? Почему?
- любите ли Вы работать в парах, в малой группе?
- какая форма обучения Вам способствует запоминанию и усвоению информации?

Анализируя полученные результаты анкетирования, выяснилось, что ученики любят работать в парах, у некоторых имеется дискомфорт при работе индивидуально так, как не всегда могут справиться с задачами на уроке самостоятельно. Сильные ученики ответили, что не вызывает страх работать индивидуально. На урок информатики идут с интересом, но есть страх не усвоения информации из-за тяжести материала, данный пункт наблюдается у девочек. На вопрос «какая форма обучения Вам способствует запоминанию и усвоению информации» в основном ученики ответили, что они легко запоминают информацию, если их сверстник им помогает в некоторых моментах, или когда учитель индивидуально объясняет тяжелый материал. Очень нравятся, когда все вместе обсуждают и решают поставленные задачи.

В целом данное анкетирование несет положительную информацию

На практике я ставила перед собой задачу показать, что непосредственное взаимодействие ученика с равным себе даст больший эффект, чем взаимодействие учителя и ученика. Улучшение атмосферы коммуникативности дал возможность создать благоприятный психологический климат для более полного раскрытия потенциала каждого ученика, независимо от уровня интеллектуального развития, а также статуса в классе, возможность научить детей совместной работе. Также я ставила себе цель: каждому ученику дать эмоциональную и содержательную поддержку, возможность утвердиться в себе, попробовать свои силы в микроспорах, групповой работе. Главный акцент, конечно же, делался на изменении коммуникабельности учащихся через групповую работу класса в це-

Таким образом, из всего выше написанного можно сделать следующие выводы: в современный учебный процесс внедряются новые методы обучения, которые возрождают достижения экспериментальной педагогики прошедшего столетия, которые построены на принципе саморазвития, активности личности.

Литература:

1. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. – М.: Издательский центр «Академия», 2003.
2. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии М. Народное образование, 1998 г.
3. Канарская О.В. Инновационное обучение: методика, технология, школьная практика. – СПб, 1997. – с. 8.
4. Семенов И.Н. Тенденции психологии развития мышления, рефлексии и познавательной активности. – М.: МОДЭК, 2000.
5. Щукина Г.И. Проблемы познавательного интереса в педагогике. М., 1971.
6. Угринович Н. Информатика и информационные технологии М.: Лаборатория Базовых Знаний, 2002.

Yeseyeva M., Anarbek N.

*Kazakh State Women's Pedagogical University
Al-Farabi Kazakh National University*

THE KAZAKHSTAN EXPERIENCE ON IDENTIFICATION OF THE EDUCATIONAL PROGRAMS

The main provisions of the international project «Tuning Educational Structures in Europe» which involves about 200 universities from different countries are set forth in this report. The main goal of this project is the development and completion of the Bologna Process: development of appropriate and comparable curricula, ensuring the openness of the education system, building of trust between universities, etc. The report also describes the main achievements of the higher education system in the Republic of Kazakhstan within the framework of joining the Bologna Process.

Keywords: higher education system, the Bologna Process, identification of the educational programs, credit system of education, competence, three-tier system of higher education.

The Bologna ideas have been nurtured in European higher education for decades. Many of its parameters existing at present appeared in the national systems of higher education in Europe long before the signing of the documents taken as the basis of the Bologna Process. In some European countries there were the independent levels of higher education leading to bachelor's and master's degrees. Various types of academic

credits were also used for decades. The mobility of students and mobility of teachers were becoming more and more popular.

The international project «Tuning Educational Structures in Europe» involving about 200 universities from different countries [1] has been implemented for harmonization of educational programs since the year 2000 within the framework of the Bologna Process. The main goal of this project is the development and completion of the Bologna Process. The project does not consider the education system, but its structure and content. While the education systems are the responsibility of the state, the structure and content are the responsibility of the universities and professors.

A new methodology has been created within the framework of the project «Tuning», which enables the development of curricula, making them comparable. Five approaches have been pointed out:

- 1) General academic competences;
- 2) Specific competences for a particular sphere;
- 3) The role of the European Credit Transfer System as an accumulation system;
- 4) Approaches to teaching, learning and assessment;
- 5) The role of quality improvement in the education system.

Let's reveal shortly the essence of each approach.

1) The competences, which a graduate should have, were divided into *the general and subject, or subject-oriented* ones. **30 general competences** (that are meaningfully divided into *the instrumental, interpersonal and systemic*) were pointed out.

1. *The instrumental competences* mean the ability to understand the environment and manage it; the ability to organize and plan; basic computer skills and linguistic skills.

2. *The interpersonal competences* mean the individual abilities such as the social skills, teamwork and cooperation.

3. *The system-based competences* mean a combination of understanding, attitude and knowledge which allows to perceive how the parts of a whole relate to each other and to evaluate the position of each component in the system.

2) **Special parameters-descriptors** should be worked out by the relevant professional communities. The special competences on the basis of seven professional fields: the business administration, management, pedagogy, geology, history, mathematics, physics have been developed within the framework of the international project «Tuning Educational Structures in Europe».

Consideration of competences includes five areas or aspects: *knowledge and understanding, application of knowledge and understanding, judgment, information interaction, study skills* (Table 1).

- A graduate is awarded the qualification on the basis of the obtained competencies. The concept of **qualification** has narrow and wide interpretation. [2] The narrow

В ходе подробного изучения полученных данных я выделила проблему, которая будет решать основные проблемные зоны.

Темой своего исследования я выбрала «Повышение коммуникативных навыков у учащихся 11 класса на уроках информатики через новые подходы в обучении с целью увеличения качества знаний». При составлении SWOT – анализа можно сказать, дети мотивированны, из благополучных семей, но я столкнулась с такой проблемой: дети не дружат в классе так, как учащиеся из разных классов. Учитывая, все перечисленное выше я решила, прежде всего, сплотить коллектив, улучшить атмосферу сотрудничества через диалоговое обучение так, как считаю, что отсутствие благоприятной психологической среды отрицательно влияет на их мотивацию, успеваемость, а самое главное комфорт внутри группы. Ученику необходимо, чтобы его понимали другие ученики. Если ученик неуютно чувствует себя в классе, не хотя выступает на уроке, это выводит его из состояния продуктивного сотрудничества. Он испытывает не уютность на уроке. Ученик теряет интерес потому, что очень сложен материал, интерес к обучению начинает резко снижаться, а это ведет к снижению качества успеваемости по всей группе. Чтобы такого не допустить я, как учитель предметник должна внести изменения в свою учебную деятельность для исправления сложившейся ситуации.

Одним из средств сбора информации было проведение нулевого среза знаний по предмету «Информатика». Данный срез показал следующую картину, представленную в соответствии с таблицей 2.

Таблица 2

Анализ нулевого среза с годовыми оценками

Количество «5»	Количество «4»	Количество «3»	Количество «2»	Средний балл по группе	Средний балл предыдущих годовых оценок
0	5	4	1	3,4	4,4

Исходя из таблицы видно, что средний балл нулевого среза по группе отличен от среднего балла предыдущих годовых оценок учащихся снижен на 1. Данный показатель говорит о том что уровень владения знаниями на начало учебного года имеет отрицательное снижение. Данный показатель говорит о том, что уровень учебной программы в старшей школе намного выше так, как предмет «Информатика» в 11 классе является предметом по выбору. Что говорит об углубленном изучении данного предмета.

При детальном наблюдении за учащимися было выявлено, что дети являются одними из сильных учащихся в школе. Дети активно вовлечены в учебную деятельность. Большая часть учащихся работает с учителями по программе развития одаренных и талантливых детей на опережение, учитывая интеллектуаль-

Арингазинова А.М.

Назарбаев Интеллектуальная школа ХБН г. Павлодар, Казахстан

ИССЛЕДОВАНИЕ В ДЕЙСТВИИ: ПОВЫШЕНИЕ КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ У УЧАЩИХСЯ 11 КЛАССА НА УРОКАХ ИНФОРМАТИКИ ЧЕРЕЗ НОВЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ С ЦЕЛЬЮ УВЕЛИЧЕНИЯ КАЧЕСТВА ЗНАНИЙ

Учитель – как много смысла в этом слове... Для каждого человека оно имеет различную окраску. Талант учителя заключается в умении передать знания другому, и в умении делать трудные вещи легкими. Он должен быть сам воспитан, чтобы воспитывать других. И как сказал М. Монтень: «Для того чтобы обучить другого, требуется больше ума, чем для того, чтобы научиться самому». Одним из методов решения проблемы на сегодняшний день очень активно используют в мировой практике, независимо от того, в какой области деятельности возникла проблема, данную проблему можно решить с помощью Action Research (исследование в действии (Action Research) – это форма исследования, созданная для использования учителями при решении проблем и развития профессиональной практики).

В 2014 году я стала преподавать информатику углубленного уровня, у учеников 11«Е», «F» классов. Данная группа состоит из 10 учеников двух классов. На первых уроках я столкнулась с несколькими взаимосвязанными проблемами в данной группе. Во – первых: ученики с разных классов. Во – вторых: ученики с разным уровнем знаний по предмету «Информатика». В – третьих: неподготовленность восприятия специфической информации, а именно увеличение недельной нагрузки по предмету «Информатика» в 6 раз, в отличие от предыдущего года обучения, в предыдущем классе предмету «Информатика» было выделено 1 час в неделю. Помимо 6 учебных часов, данной группе был выделен 1 элективный час для углубленного изучения объектно- ориентированного программирования.

Выявление проблемных зон происходило с помощью SWOT – анализа.

Таблица 1

SWOT – анализ

сильные стороны	слабые стороны	благоприятные возможности	угрозы, риски
Высокий уровень мотивации учеников, благополучный социальный статус. Недельная нагрузка – 6 часов. Позитивное восприятие окружающего мира	Слабые коммуникативные навыки внутри группы. Имеется контраст в знаниях, умениях, навыках. Преобладание мальчиков в группе. 4 девочки из 10 учащихся	Сплоченность коллектива. Улучшение атмосферы сотрудничества через диалог. Повышение качества знаний в группе. Создание благоприятной психологической среды	Межличностные конфликты. Подавление потенциальных лидеров в группе. Снижение мотивации

qualification is almost equal to the level and degree. When it is referred to a wide interpretation, a level is only the part of qualification, and the qualification is generally defined by a set of the following characteristics:

- *Load* is understood as the total number of «earned» credits;

- *Level*: the adoption of three levels (cycles) of higher education (bachelor, master, doctor) by all countries is emphasized in all the basic documents of the Bologna Process;

- *Acquired results* are the definitions of what a learner should know, understand and demonstrate after completion of the learning process. They can relate to the course or module, and any period of the learning process. The learning outcomes indicate the requirements of credits. They are formed by the academic teaching staff;

- *Competence* is a dynamic combination of world-view, knowledge and skills. The development of such competence is the problem of educational programs. The competence is formed in various disciplines and at different stages of learning. Distinguishing of the acquired results and competencies is somewhat artificial as the competences are the results. The main characteristic of the program is, first of all, the planned results (learning outcomes), i.e. actually the competences plus the amount of credits. Students receive the competences.

The learning outcomes are expressed in terms of competences. The competences may be higher than the desired learning outcomes;

- *Profile* is developed by teachers of an institution and approved by the relevant government authorities; is as a kind of response to a specific need that society recognizes as a current.

The use of the learning outcomes as a key principle of building of the educational programs represents a conceptual shift from an educational model focused on the teacher to a model focused on the educational activities of a student. The acquisition and transfer of knowledge have been focused in the traditional paradigm of education. The European model focused on the student means that exactly the student is in the center of the educational process. Change of the educational paradigm involves not only the change in the role of teacher and teaching process organization, but also the focus on how the educational program is mastered by a student, how his individual learning path can be structured, what should be the study load and how it should be calculated, what ways of teaching should be chosen and how to evaluate their usefulness in terms of the learning outcomes and competences formed by a student. The learning outcomes determined on the basis of social and economic needs of the society determine in many ways the competitiveness of educational programs.

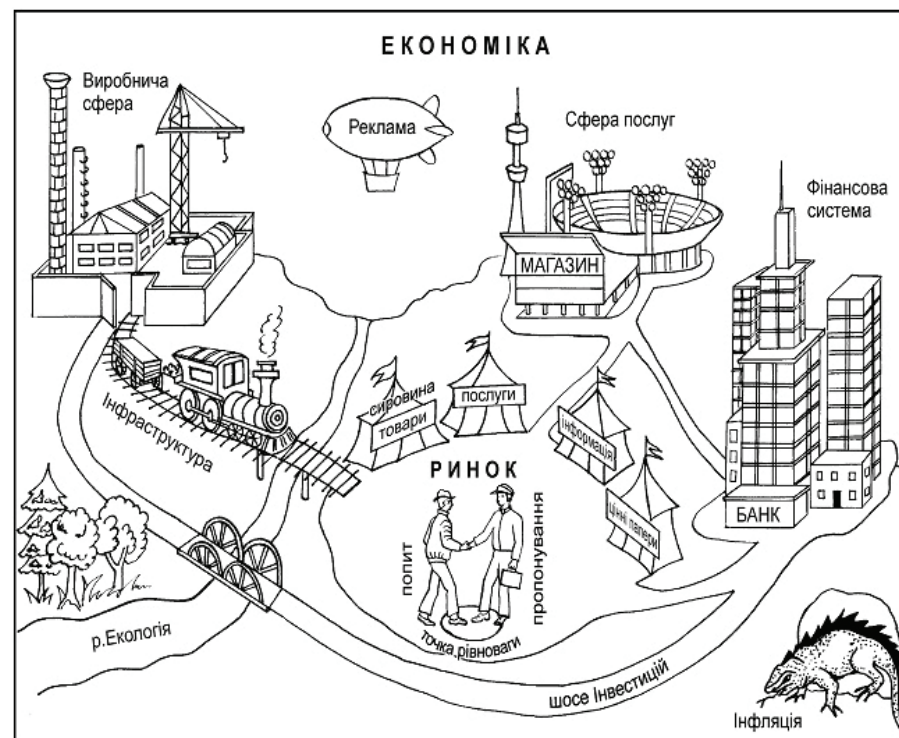
The structure of the educational programs in the framework of the «TUNING» methodology is formed with due consideration of the units of equal size – **the modules** allowing to distribute optimally the study load of students in different phases of studying. A limited number of credits in the standardized (for the program or series of programs) multiple numbers is assigned to each module (e.g. 5, 10, 15 or 3, 6, 12 and so on; the countdown is 60 credits per year). Mastering of each module completes by

evaluation of its results. A similar principle of the equality (equal amounts) of the modules makes it easy to relate different educational programs to each other and readopt the modules mastered by the students during the process of academic mobility. The module may include the academic subjects in whole or certain branches of the disciplines. The term «course units» is used to denote them.

Table 1.

Characteristics of Competences on Areas and Cycles

Cycle	Knowledge and understanding	Applying of knowledge and understanding	Judgment	Information interaction	Study skills
The first cycle: Bachelor	Provision with the enhanced study textbooks, including the elements of the most advanced knowledge in the area of study.	[Through] working out and justifying arguments.	[Includes] the collection and interpretation of information (usually within the study area).	Exchange of information, ideas, problems and solutions.	Acquisition of the skills necessary to continue education with a high degree of independence
The second cycle: Master	The basis or the possibility for the unique development or applying ideas, often in the context of scientific research.	[Through] problem solving in new or unfamiliar situations and contexts within the broader (or multidisciplinary) areas.	[Shows] the ability to integrate knowledge, cope with the complexities and make judgments based on incomplete information.	Informing specialists and non-specialists about own findings and basic knowledge	Studying in a greater or lesser degree independently or fully independently.
The third cycle: Doctor	[Include] the systematic understanding of study area, mastery of skills and research techniques used in a specific area.	[Demonstrates abilities] to plan, develop, implement and update a comprehensive process of research with academic integrity. [In the context of] the ability to make contribution with own original research to expansion of the frontiers of knowledge, some of which may merit publication in a national or international level.	[The need for] the skill to critically analyze, evaluate, and synthesize new and complex ideas.	Informing the colleagues, scientific community and the general public about own knowledge and achievements in a general context (dialogue) of study areas (wide range).	The specialist should promote the technological, social and cultural development in the academic or professional context.

У Херсонському морехідному училищі рибної промисловості я викладаю соціально-економічні дисципліни вже більше двадцяти років; намагаюся не тільки вивчати сучасний досвід впровадження інтерактивних методів навчання, а й використовую їх з урахуванням особливостей фахової економіки.

Для мене як викладача дуже важливо, щоб знання, здобуті моїми вихованцями, знайшли застосування в житті. Свою діяльність спрямовую на формування творчої особистості, бо вірю, що виховавши особистість, здатну творчо засвоювати знання і застосовувати їх на практиці, ми відродимо інтелектуальний потенціал України, від якого залежить наше майбутнє.

Література:

1. Удосконалення педагогічного процесу за допомогою сучасних методів навчання /Є.Ю.Маркова// матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції. – Софія. Болгарія-17-25 листопада 2010 року.-С.48-51.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання – К.,2003.

Стимулює прояв самостійності студентів, їхні творчі можливості рольова гра. Мета застосування цього методу – визначити ставлення до конкретної життєвої ситуації, допомогти їм набутти досвіду виходу з конфліктної ситуації шляхом рольової гри.

Метод «Прес» використовують у випадках, коли виникають суперечливі думки з певної проблеми і потрібно зайняти й аргументувати чітко визначену позицію щодо суспільної проблеми, яка обговорюється.

З метою опрацювання значного обсягу інформації за короткий проміжок часу вживають метод «Ажурна пилка».

«Навчаючи – вчуся». Цей метод надає студентам можливість взяти участь у навчанні та передачі своїх знань іншим (заохочують більш обізнаних студентів допомогти слабшим), тощо.

Існує багато різних визначень економіки. Але, мабуть, усі погодяться, що економіка – це все наше життя, зіткане із суперечностей. Тому головною проблемою економіки є суперечність між потребами – безмежними, такими, що не можуть бути задоволені й постійно примножуються, та ресурсами – обмеженими, такими, що вичерпуються й рідкісними. На розв'язання цієї суперечності і спрямовано економіку – оптимальне задоволення потреб за обмежених ресурсів.

Отже, як саме ми вивчатимемо економіку й навіщо її взагалі вивчати? Чи потрібно це?

Економічна наука ґрунтується на різних теоріях, концепціях, поглядах, напрямках тощо. Проте вона не існує окремо від інших наук. Економіка тісно зв'язана з суспільними науками (політологія, право, соціологія), з науками про людину й довкілля (психологія, географія, біологія), з використанням математичних методів.

Однак самого тільки знання теорії ще недостатньо. Необхідно перетворити знання на вміння й навички для використання їх у реальному житті. Хоч це іноді й не сприймається як звичайна річ, але всі кричущі проблеми сьогодення – інфляція, безробіття, військові витрати, бюджетний дефіцит, бідність і нерівність, забруднення довкілля, урядове регулювання бізнесу та ін. – сягають своїм корінням проблем ефективного використання ресурсів для задоволення потреб суспільства. Тому, вирішуючи основні суперечності економіки, ми знаходимо відповіді на сьогоденні суспільні проблеми.

Економіка – це життя, й знання економіки необхідне кожній людині для раціональної поведінки й уміння приймати ефективні рішення. По суті, людям властиві як біологічні, так і соціально зумовлені потреби. Ми прагнемо придбати їжу, одяг, притулок, безліч товарів і послуг, що асоціюються з пристойним і високим рівнем життя. Ми також сподіваємось оптимально використати ті здібності і ті матеріальні блага, які в нас є.

European Credit Transfer System (ECTS) is one of the most important means facilitating the mobility of students and comparability of educational programs. ECTS was developed by the European Commission in 1997 on the basis of a comparability of the complexity of the study load provided for a) each subject; b) the total complexity of the study load per a semester; c) the total complexity of the study load per an academic year; d) for the entire period of study. A student's study load (i.e. the amount of time (in-class learning, self-study, practice, etc.) needed to achieve certain learning outcomes) is taken into consideration in the ECTS credits. Credits are awarded in the case of successful mastering of a certain part of the program by a student (module or course unit) and do not depend on the assigned grades or the degree of importance of the course for professional qualification. One credit is equal to 25-30 hours of study time. Work efforts of a student during one academic year may not exceed 60 credits.

According to available data, the European Credit Transfer System (ECTS) is most widely used in five European countries: France, Spain, Germany, Italy and the UK. The ECTS system facilitates the recognition of students' achievements in the study through the recognized measures: credits and gradations; it also provides the means of interpreting the national systems of higher education. The system is based on three core elements: information (on the study programs and student's progress), mutual agreement (between the partner institutions and a student) and the use of credits (to indicate the workload/performance capability of a student.)

Gradations. Examination and assessment of results are usually expressed in gradations. However, many different gradation systems co-exist in Europe. In addition, the area of transfers increased with the concern of the majority of students participating in ECTS, as well as of the mobile students in general:

a) On the one hand, the interpretation of gradation varies considerably in respect of one or more subjects in different states and universities;

b) On the other hand, the failure to establish a correspondence between the gradations could have serious consequences for a mobile student.

As a result, the European Commission established an expert working group to identify the problem. Information, comments and statistics provided by eighty universities participating in the ECTS and eighty four universities not participating in the ECTS at that time were taken into account in drawing up the so-called gradation scale of the ECTS. All subject research groups agreed to use the gradation scale of the ECTS to verify its effectiveness [3].

Thus, the gradation scale of the ECTS has been developed to help universities to transfer the credits awarded by the host universities to the students of the ECTS. It provides additional information about the student's knowledge to the existing gradations of a university; it does not replace the local graduations. Universities are free to decide how to apply the gradation scale of the ECTS to their own systems.

Kazakhstan's accession to the Bologna Process on 12 March 2010 consolidated the desire for mobility and improvement of quality of the education system of Kazakhstan. Kazakhstan became the 47-th country having signed the Bologna Declaration. In

connection with the accession to the Bologna Process we must comply with the European Credit Transfer System ECTS. At present the Kazakhstani Credit Transfer System (KCTS) is being developed.

Let's consider the main achievements of the higher education system in the framework of the accession to the Bologna Process [4]. Implementation of the basic principles of the Bologna Declaration in Kazakhstan at the state level:

- since 1998 – creation of the National System of Education Quality Assessment (NSEQA);

- since 2005 – the guidelines on the implementation of the standard model intramural system of quality assurance; change of the procedure and accreditation criteria; establishment of the National Center of Educational Quality Assessment, the National Accreditation Center, the National Center of Qualification Validation and Certification;

- since 2003 – the experiment to introduce the credit system;

- since 2004 – development of a new generation of state standards (competence-based approach, credits);

- since 2004 – adoption of the three-tier system of education;

- 2007 – Law of the Republic of Kazakhstan «On Education», which provides for the three-tier system of higher education; the Master's degree program is involved by the post-graduate education phase, etc.;

- 2010 – Law of the Republic of Kazakhstan «On Science»;

- 2010 – Kazakhstan's accession to the Bologna Process, etc.

Implementation of the basic principles of the Bologna Declaration in Kazakhstan at the **institutional level**:

- since 2003 – the leading universities of Kazakhstan signed the Great Charter;

- development and implementation of joint international programs; development of programs in foreign languages; modular design of educational programs; international accreditation of programs; quality system certification; rating system; participation in international consortia, networks and programs.

Introduction of a cyclical system in Kazakhstan makes it necessary to review all the existing study programs that are not associated with the cycle. In practice, such programs should be «redrawn», because in the cyclical system each cycle should be considered as a whole. The first two cycles should give a student not only access to the next cycle, but also the right to enter the labor market. This also concerns the so-called «short cycles of study».

In England, Diploma of Higher Education has been introduced since the early 70-s. It is issued at the end of a 2-year study cycle. The intermediate degrees awarded after completion of a 2-year study program have different names in different countries: the associates in the U.S., a university wide training diploma in France, a document on the successful completion of the basic training phase in Germany. Introduction of the associated bachelor's degree with the issuance of certificates is planned in the modern Kazakhstani education by 2012-2014.

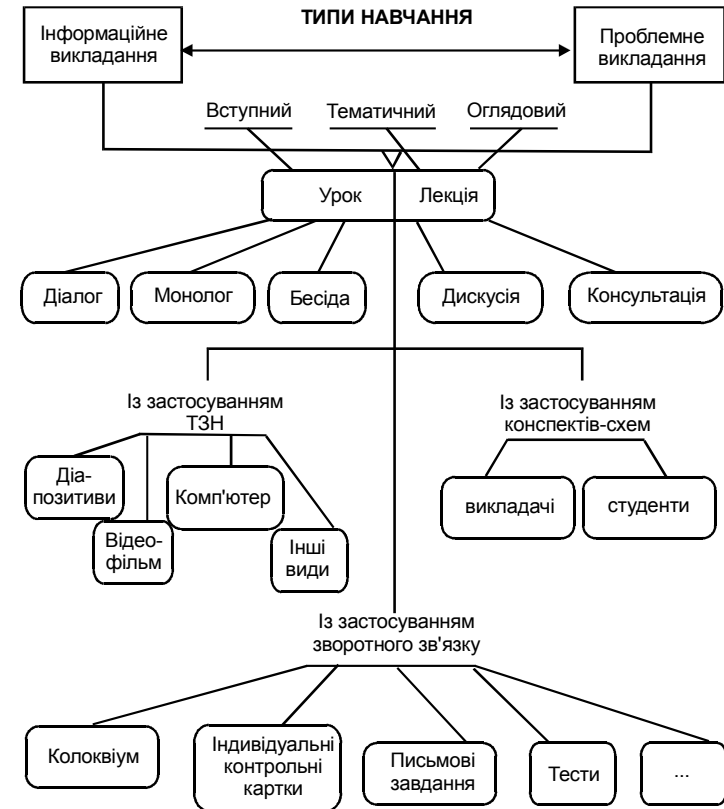

Схема. Види уроків-лекцій і форми їх активізації

Інтерактивні методи, які частіше застосовуються у навчально-виховній діяльності:

«Мозковий штурм» – це ефективний метод колективного обговорення, пошук рішень шляхом вільного висловлювання думок цих учасників. Як показує практика, шляхом «мозкового штурму» всього за декілька хвилин можна отримати десятки ідей.

Метод «займи позицію» допомагає вести обговорення дискусійного питання. Використовують його з метою надання практичних навичок спілкування.

Дуже важливо на занятті залучати до роботи всіх присутніх. У цьому допомагають такі методи, як «Коло» і «Мікрофон». Робота в малих групах корисна для формування навичок участі в дискусії.

ності навчальної діяльності. Вибір професії «за порадою батьків» або «для отримання корочок» є протипоказанням до участі студента в інноваційних технологіях, тому що відсутність у вмотивованості до навчання буде гальмувати інших.

4. Несприйняття студентами інноваційних методів.

5. Інноваційне навчання є досить трудомістким процесом та потребує наявності детально розробленого плану, схеми методик, упорядкованого пакету завдань та контрольних, тощо. Без наявності достатньої кількості методичного забезпечення та продуманої тематики занять, застосування інтерактивних методик у навчальний процес вважається недоцільним [1].

Література:

1. Можар Е. Н. Интерактивное обучение в практической подготовке филолога / Е. Н. Можар // Многоуровневая система подготовки филологов: организация содержания и новые технологии обучения : материалы Междунар. науч. конф. 16-17 окт. 2003 г., Минск / Отв. ред. Л. А. Мурина. – Мн. : Изд. центр БГУ, 2004. – 285 с.

2. Підласий І.П. Педагогічні інновації / І.П. Підласий // Рідна школа. – 1998. – № 12. – С. 34.

Ст. викладач Маркова Є.Ю.

Доктор філософії з економіки та менеджменту,

Херсонське морехідне училище рибної промисловості, Україна

З ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Сучасні педагогічні дослідження свідчать, що під час лекції засвоюється 5% навчального матеріалу, під час читання – 10%, наочні та аудіо матеріали ефективні на 20%, демонстрація – на 30%, робота в дискусійній групі – 50%; практика через дію ефективна на 75%. І тільки під час навчання інших дає 90% результат.

Одним із чинників, які підвищують ефективність проведення занять є викладання з використанням інтерактивних методів навчання. Суть цих методів у тому, що закріплення теоретичного матеріалу відбувається завдяки взаємодії тих, хто навчається. Це – співнавчання, суб'єктами якого є вчитель і студент. Вчитель виступає лише як керівник розумової діяльності студентів, спрямовує її, допомагає, послуговуючись фактами, дійти певних висновків.

Кожен викладач знає, що якість лекції залежить від теоретичного рівня, методики подання базових теоретичних положень і закономірностей, що лежать в їх основі, чіткого уявлення про співвідношення необхідної та надлишкової інформації, вивільнення навчального часу на проблемний теоретичний аналіз провідних ідей у поєднанні з аналізом реальних ситуацій тощо.

In conclusion, we wish to emphasize that the Bologna Process does not cover the whole variety of directions of development of higher education in European countries and is not a synonym for the «reform of higher education in Kazakhstan».

Bibliography:

1. «Educational Structures Tuning in Europe» // <http://www.bolognakg.net/doc/Tuning%20Universities.pdf>

2. A. Mynbayeva «Educational Structures Tuning: the European Experience and Prospects for Kazakhstan» // «Educational Programs of Universities of Foreign Countries Participating in the Bologna Process: Specificity and Identification Problems in Kazakhstan». Almaty, Kazakh Universiteti, 2009, p. 101-107.

3. «Objectives and Methodology of the Tuning Project» // www.bolognakg.net/.../Tuning_Objectives_and_Methofology_Tuning2.doc

4. N. Anarbek «Variability of Higher Education under the Era of Globalization: Monograph». Almaty, 2009, p. 244.

В данном докладе изложены основные положения международного проекта Tuning educational structures in Europe, в котором участвует около 200 университетов из разных стран. Главной целью данного проекта является развитие и завершение Болонского процесса: выработка подходящих и сопоставимых учебных планов, обеспечение открытости образовательной системы, построение доверия между университетами и т.д. Также в докладе рассмотрены основные достижения системы высшего образования Республики Казахстан в русле присоединения к болонскому процессу.

Ключевые слова: система высшего образования, болонский процесс, идентификация образовательных программ, кредитная технология обучения, компетенции, трехступенчатая система высшего образования.

К.и.н. Сулейменов М.А.

Инновационный Евразийский университет, Казахстан

СИСТЕМА НАЦИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Особенность нашего времени в большой зависимости внутренней жизни любой страны от внешних факторов. Масштабы земного пространства настолько в современном восприятии малы, что какое-либо событие, явление, географически достаточно удаленное, приобретает для любого государства значимое, а порой решающее значение. Например, не так давно завершился очередной эконо-

мический кризис, а на пороге уже новый. Кажется, что тот или иной деструктивный сценарий вроде бы и никогда и не заканчивается. Для экономик, ориентированных главным образом на сырьевой кластер такие явления особенно ощутимы.

Не секрет, что модель казахстанского хозяйствования должна претерпеть кардинальную модернизацию и в кратчайшие сроки. Среди приоритетных направлений, способных ее вывести на другой уровень развития, должна стать и система образования. На наш взгляд, по меньшей мере, в силу двух обстоятельств: феномен модернизируемой экономики потребует подготовку, переобучение и повышение квалификации соответствующих кадров; превращение образования, сопряженной с ним науки, в «непосредственную производительную силу», т.е. в самостоятельную отрасль экономики, приносящей реальный доход.

В результате такой «перестройки» образование, равно как и вся социально-экономическая система, приобретут большую устойчивость, что, в свою очередь, самым благотворным образом отразится на состоянии и перспективах нашего общества и народа.

На практике экономические неурядицы в рамках мирового глобализирующегося социума ведут к снижению уровня образования. Во-первых, его «второстепенные» участники не могут объективно рассчитывать на полноправное членство; во-вторых, сами кризисные явления объективно ведут к снижению объема, параметров социального заказа на продуцирование образованных индивидов.

Попытаемся в этой ситуации выявить какие меры, какие рекомендации помогут минимизировать нежелательные последствия от неизбежного расширения казахстанского участия в глобализационных процессах.

Многочисленные исследования по проблемам современного образования позволяют указать на риски, сопряженные с глобализацией:

1. Уменьшение бюджетного финансирования на образование. С начала 2000-х годов, когда росли цены на энергоносители, увеличивалось и расходование на образование. Другое дело, что этими средствами распорядились порой не совсем рачительно. Например, Президент Н.А. Назарбаев критически отозвался о строительстве школ с бассейнами, оценив это как излишнюю трату. Тогда как, отталкиваясь от аналитических данных ЮНЕСКО, следует сэкономить таким образом средства перенаправить на следующие важные компоненты института образования – материалы, питание, здравоохранение и т.д.

2. Понижение доходов населения. Интеграционные процессы на постсоветском пространстве и в больших масштабах несут не только позитив, но и стимулируют инфляционные процессы. В результате семейный бюджет претерпевает корректировку. При этом «страдают» статьи, ориентированные на удовлетворение «не хлеба насущного», а нематериальных, не овеществленных запросов, включая образование. Примерно за последние четверть века коэффициенты завершения образования в подавляющем числе стран мира улучшаются. Правда, происходит это замедленно, а в периоды ухудшения общественной обстановки

Викладачі англійської мови Америкіде О. С.
Національний технічний університет України «КПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ТА НЕДОЛІКИ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Сучасний розвиток системи вищої освіти України висуває нові вимоги до викладача вищої школи, адже до основного завдання, яке постає перед системою вищої освіти, є формування конкурентно-спроможного фахівця. Викладач вищого навчального закладу має не лише надати студентові теоретично-прикладні знання та вміння, але й сформувати цілеспрямовану, всебічно розвинену креативну особистість, здатну працювати як самостійно, так і в команді. У зв'язку з цим виникають численні зміни у навчальному процесі. Такими змінами є використання інноваційних технологій, які на даний момент широко застосовуються в усіх вищих навчальних закладах України.

До обов'язкових умов запровадження інноваційних технологій науковці відносять: наявність мотивації до навчання, сприятливе освітнє середовище, достатність часу та матеріальних ресурсів для навчання, відчуття власного самоконтролю студентами результатів навчання, професійну орієнтацію як процес формування ціннісних орієнтацій студентів засобами інтерактивних технологій, забезпечення професійної толерантності студентів, організацію самоосвітньої діяльності студентів та забезпечення формування професійної ідентичності студентів [2].

Проте, не дивлячись на значні переваги інноваційного навчання (активізація пізнавальної діяльності студентів за умови їх попередньої мотивації до навчання, створення середовища, близького до майбутнього професійного, розширення меж стереотипів не лише у студентів, а і у викладача та ін.) аналіз літературних джерел та досвід викладачів ВНЗ дозволяє нам вказати на певні його недоліки:

1. Інноваційні технології недостатньо вивчені, а отже, представляють собою творчість викладачів. Це обумовлює ряд певних вимог до особистості викладача, його знань, ерудиції, гнучкості мислення тощо. Малодосвідченому викладачеві не рекомендується самостійно впроваджувати систематичні інноваційні технології в початковий процес, окрім тих випадків, коли інноваційні технології є тенденцією усього ВНЗ.

2. Несформованість певних психологічних показників, несамостійність мислення, страх втратити домінуючу роль на заняттях та небажання руйнувати стереотипи щодо викладання можуть сприяти тому, що викладач буде саботувати всіма можливими варіантами впровадження інноваційності.

3. Впровадження інноваційного навчання можливе лише за умови самостійного та свідомого вибору студентами ВНЗ, в якому вони навчаються та вмотивова-

видеть информацию в целом, а не фрагментарно, выделять главное в информационном сообщении.

Использование ресурсов Интернета на уроке при изучении нового материала делает урок интереснее, повышается мотивация ученика к получению знаний. В Интернете можно найти тематические сайты по всем предметам школьного курса, задачки с подробными решениями, тесты, рефераты, модели различных опытов.

Ни для кого из педагогов уже не секрет, что в качестве источника информации подавляющее большинство современных школьников используют отнюдь не литературные источники, а ресурсы Интернет. В этом есть большое преимущество, хотя бы в том, что ребята экономят личное время. Задача учителя научить учащихся правильно работать с найденной информацией, уметь ее структурировать, составлять к ней логические схемы, вопросы, выделять главное.

В Интернете можно найти информацию о проведении конкурсов, олимпиад и принять в таковых участие. Со своими учениками я принимаю участие в международных дистанционных олимпиадах <http://konkurs.infourok.ru>, <http://novyurok.ru/index.php>.

На современном этапе развития школьного образования проблема применения компьютерных технологий на уроках приобретает очень большое значение. Информационные технологии дают уникальную возможность развиваться не только ученику, но и учителю. Компьютер не сможет заменить живого слова учителя, но новые ресурсы облегчают труд современного учителя, делают его более интересным, эффективным, повышают мотивацию учащихся к изучению биологии.

Таким образом, использование ИКТ в процессе обучения биологии повышает его эффективность, делает более наглядным, насыщенным, способствует развитию у школьников разносторонних общеучебных умений, повышает качество обучения, облегчает работу на уроке.

Использование ИКТ на уроках биологии позволяет мне, как учителю, быть в курсе тенденций развития педагогической науки. Повысить профессиональный уровень, расширить кругозор и самое главное позволяет усилить мотивацию учения путем активного диалога ученика с компьютером, путем ориентации учения на успех; усвоить базовые знания по биологии, их систематизировать; сформировать навыки самостоятельной работы с учебником и дополнительной литературой. С использованием ИКТ источником информации является не только учитель, но и сам ученик.

1. Андреев А.А. «Компьютерные и телекоммуникационные технологии в сфере образования». Школьные технологии. 2001. №3.

2. Д. Джонсон, Р. Джонсон, Э. Джонсон-Холубек «Методы обучения. Обучение в сотрудничестве», М. Экономическая школа, 2001.

3. <http://festival.1september.ru/articles/612108/>.

4. Смолянинова О.Г. «Мультимедиа в образовании». Красноярский государственный университет, Красноярск, 2002.

(экономические неурядицы, социальные нестабильность и конфликты и т.д.) теряют свои завоеванные позиции, к счастью, не перешагивая критических пороговых показателей.

3. Рост числа безработных. Та же глобализация превращает эту особенность рыночного хозяйства во вселенское бедствие. Транснациональный характер экономики сегодня приводит к одновременному и одномоментному росту безработицы во многих странах. Самой уязвимой категорией оказывается социально-возрастная группа, именуемая «молодежь».

4. Рост цен на продукты питания. Изначальный старт они берут на уровне сельхозпроизводителей. Последние вынуждены «накручивать» цены из-за неблагоприятных природно-климатических явлений и неустойчивости на валютном рынке. В последнее время к этому сильно привязан политический фактор, как в случае с антиросийскими санкциями Запада.

5. Военные конфликты. С одной стороны, в их ходе в большей мере страдают дети, молодежь – потенциальный контингент учащихся. С другой стороны, они формируют зоны с низким образовательным цензом. Более того, учреждения образования часто становятся объектами насильственных акций как механизм морально-психологического давления на общество.

6. Уровень доступности к информационным, телекоммуникационным ресурсам. Несмотря на очевидные успехи, большая часть людей в мире лишена возможности пользоваться ими. Полноценное включение их потенциала способно коренным образом поменять ситуацию в образовании, сделать его реально демократическим институтом.

Указанные отрицательные явления и процессы ставят в повестку дня проблему адекватного реагирования на их вызовы. И система образования, как наиболее слабо защищенный социальный институт, в результате выработки и использования определенных мер, сможет испытать их негативное воздействие в краткосрочной и среднесрочной перспективе в какой-то «смягченной» форме. Конечно же, ключевая роль в данном процессе отводится самому главному социальному институту – государству. Его статус, мощь и потенциал способны, если не на все, то на многое.

К.и.н. Сулейменов М.А.

Инновационный Евразийский университет, Казахстан

УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС И НАУЧНАЯ РАБОТА В ВУЗЕ

В первой трети 19 века в Европе, благодаря, прежде всего, неустанным занятиям наукой А. Гумбольдта начинается ее соединение с вузовским образованием. И это правило сохраняется во многом и сегодня. Однако, теперь оно лишается постепенно единодушной поддержки. Дело в том, что эффект «информационного взрыва», присущий научно-технической революции, сопровождается современной цивилизацией уже десятки лет с рубежа 1940-50-х годов. Все усложняющееся знание за период обучения на уровне бакалавриата поддается освоению все трудней и трудней. Вывод: массовое образование не дает возможности студентам заниматься научными исследованиями в полноценном формате. Поэтому сегодня расширяется круг специализированных вузов, ориентированных на научные исследования. И здесь привлекаются к ним не студенты, а магистранты и докторанты, избравшие уже данную стезю. В Казахстане научная работа в вузовском сегменте априори должна быть сосредоточена в национальных университетах. Об этом, например, свидетельствует посещение Н.А. Назарбаевым в марте 2015 года «Назарбаев Университета». В учебных заведениях данной группы предусмотрены для этого соответствующие условия: – надлежащее финансирование; – научно-педагогический потенциал; – грантовое и спонсорское обеспечение; – уровень требований к поступающим и другое.

Разделение образования и науки полезно и в «житейском» плане. Ведь каждый вид занятий человека требует специальных институциональных структур, а также объективной системы их оценки для выявления утилитарно-результативного эффекта. К примеру, предприятие, выпускающее определенную продукцию, должно быть оценено по ее качеству, ассортименту, то есть конечному результату. Не могут братья в расчет, например, высокий уровень кадрового потенциала, авторитет руководителя, отлично налаженная реклама. Подобные очевидные критерии общественного признания должны помочь оценить и работу рядового учебного заведения системы высшего образования.

И сегодня для того, чтобы такой вуз занимал достойное место на рынке, имеется в наличии немало объективных условий.

Так, новые формы электронного обучения снимают социально-психологический барьер между обучающим и обучаемым. В итоге передача знаний и овладение ими происходит за меньшие временные сроки и носит более продуктивный характер.

Вместе с тем, для выполнения системой высшего образования своего главного предназначения – подготовки специалистов, могут препятствовать и некоторые другие обстоятельства.

деятельность обучающихся на разных уровнях познавательной деятельности. Для этого провожу стандартные уроки и нестандартные: конкурсы, викторины, игры с применением информационных технологий, уроки – презентации, слайды с применением программы Microsoft Power Point, Microsoft Publisher, Adobe Photoshop, урок – флипчарт с применением Activstudio Professional, широко использую Интернет-ресурсы, виртуальные лабораторные работы и т.д. На любом этапе урока можно использовать информационные технологии:

- Актуализация знаний учащихся – тестовые задания, флеш-анимации, тренажеры, я использую как готовые, так и создаю сама, используя ЦОР (<http://learningapps.org/home.php>, <http://school-collection.edu.ru/>).
- Объяснение нового материала – презентации, электронные учебники, ЦОР.
- Закрепление – защита учащимися своих презентаций.
- Проведение виртуальных лабораторных работ.

Применение ИКТ на уроках биологии позволяет учителю: повысить у учащихся интерес к предмету, разнообразить урок дополнительным материалом, развивать у учащихся творческое мышление за счет уменьшения доли репродуктивной деятельности; формировать информационную культуру, повышать качество и эффективность процесса обучения за счет реализации возможностей информационных технологий.

Цифровые образовательные ресурсы

Использование цифровых образовательных ресурсов (ЦОР) как готовых электронных продуктов позволяет интенсифицировать деятельность учителя и ученика, позволяет повысить качество обучения предмету, отразить существенные стороны биологических объектов, зримо воплотив в жизнь принцип наглядности.

Мультимедийные презентации

Использование мультимедийных презентаций позволяет представить учебный материал как систему ярких опорных образов, наполненных исчерпывающей структурированной информацией в алгоритмическом порядке. В этом случае задействуются различные каналы восприятия, что позволяет заложить информацию не только в фактографическом, но и в ассоциативном виде в долговременную память учащихся.

Презентация – форма подачи материала в виде слайдов, на которых могут быть представлены таблицы, схемы, рисунки, иллюстрации, аудио- и видеоматериалы. Для того чтобы создать презентацию, необходимо сформулировать тему и концепцию урока; определить место презентации в уроке.

Ресурсы сети Интернет

Сеть Интернет несет громадный потенциал образовательных услуг и становится составной частью современного образования. Получая из сети учебно-значимую информацию, учащиеся приобретают навыки:

целенаправленно находить информацию и систематизировать ее по заданным признакам;

принципом таким чином, що вони виконуються за темами, які вже раніше опрацьовано на лекції та практичному занятті. У II семестрі лабораторні заняття проводяться також по підгрупах, проте, на відміну від I семестру, в межах підгрупи застосовується парна організаційна форма навчання, тобто підгрупа ділиться на пари – бригади. Графік виконання експериментальної частини лабораторної роботи видається студентам на початку семестру і складений таким чином, що на одному і тому ж занятті бригади виконують різні за темами роботи.

Таким чином, однією із ключових особливостей запропонованої модульно-рейтингової технології організації навчання фізики є неперервна мотивація студентів з боку викладача до виконання самостійної роботи через постійний контроль її результатів. Як показано вище, саме на самостійну роботу студентів відводиться наразі сучасними навчальними планами від шестидесяти і більше відсотків загальної кількості навчальних годин. У такому випадку саме практичні та лабораторні заняття стають єдиним місцем, де можна реально здійснити системний ефективний аудиторний контроль таких великих обсягів самостійної роботи, що й впроваджено у даній навчальній технології.

Колесникова Г.М.

КГУ СОШ № 32 г. Караганды, Казахстан

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ БИОЛОГИИ

Образовательный процесс в современной школе направлен на – обеспечение и повышение качества обучения на основе фундаментальных принципов образования в сочетании с современными требованиями формирования разносторонне ориентированной личности с учетом потребностей и индивидуальных особенностей ученика.

Информатизация учебного курса биологии осуществляется, главным образом, в форме внедрения средств новых информационных технологий, в том числе мультимедийных пособий. Структура и содержание интерактивного обучения биологии является средством становления и развития информационной компетенции учителя. Под информационной компетенцией учителя понимается владение им современными информационными технологиями, такими как поиск, анализ и отбор необходимой информации, ее преобразование и эффективное использование в системе учебных занятий.

Современный урок должен быть актуальным, интересным и полезным для ученика и сейчас и в будущем. На своих уроках биологии организую активную

Прежде всего, мелочная регламентация со стороны административной машины, чиновников. Зачастую они руководствуются в своих действиях не голосом разума, справедливости, социального утилитаризма, а буквой подзаконных актов.

Кроме того, сами субъекты образовательного процесса своими действиями наносят вред его нормальному ходу. В массовом масштабе наблюдается сегодня факты плагиата, способствующие профанации самой идеи обучения, то есть овладения знаниями, умениями и навыками.

Набившая оскомину глобализация и в сфере высшего образования проявляет себя не совсем однозначно. Международные рейтинги вузов, с одной стороны формируют определенный порядок, иерархию; с другой стороны, привлекают к себе потенциальных абитуриентов в международном масштабе. Приток «свежей крови» в национальные вузы из-за этого известным образом ослабевает. Кроме того, на отечественном рынке наблюдается активизация зарубежных учреждений образования. По-видимому, будущее за углублением интернационализации образовательной сферы.

Развитие информатизации и телекоммуникации должно превратить планшетные и мобильные гаджеты в основное средство образовательной деятельности студентов. Учебный процесс во все большей степени приобретет характер онлайн-контакта студента с виртуальными ресурсами вуза. Физически альма-матер будет представлять компактный офис с таким же персоналом. Одна часть которого – модераторы образовательного процесса, другая – технические работники. Классический вариант вуза сохранится на базе тех учебных заведений, где наряду с обучением будет развиваться наука.

Образовательная миграция станет исключительным явлением. Подавляющее число желающих получить высшее образование смогут решить данную задачу, не покидая пределов мест постоянного проживания.

Научно-технический прогресс поможет сделать человеческое общение в глобальном плане поистине безграничным. Со временем станут совершенными машинные переводы в языковом контексте, а также трансформация речи из устной в письменную и, наоборот. Принципы гуманизации этой сферы человеческого общения станут осязаемой реальностью, превратив вузы в очаги полиязычия, мультикультурности с широким применением естественного средства человеческой коммуникации – разговор, устная речь.

Не уменьшающийся информационный поток диктует необходимость рачительного отношения к важному, ничем не восполняемому ресурсу человеческого бытия – времени. Скрупулезный отбор видов учебных занятий, их ранжирование по принципу максимальной пользы помогут оставить в дидактическом арсенале наиболее полезное из наработанного многовекового опыта. По заключению специалистов-экспертов, например, из лекций останутся только обзорные. На текущие лекционные занятия выделять учебное время неэффективно по двум обстоятельствам – 1) они малопродуктивны; 2) нет достаточного ресурса времени.

Такое в общих чертах наше видение некоторых аспектов из будущего в сфере высшего образования.

Решетилов К.В.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», Україна*

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩОМУ ТЕХНІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Сучасна вища технічна освіта покликана сприяти формуванню інтелектуального потенціалу нації, всебічного розвитку особистості як найвищої цінності суспільства, разом з тим вона має стати могутнім фактором розвитку духовної культури українського народу, сприяти відтворенню продуктивних сил України. Глобальні зміни суспільно-політичних та економічних відносин, несформованість ринку праці потребують подальшого розвитку системи вищої освіти на нових законодавчих і методологічних засадах, досягнення принципово іншого рівня підготовки фахівців. Вищій школі, з одного боку, необхідно враховувати соціально-економічне замовлення на фахівця і в цьому розумінні постійно звіряти свій курс із розвитком суспільства, оцінювати ефективність своєї роботи насамперед за конкурентністю випускників. З другого боку, заклади освіти сьогодні одержали можливість самостійно визначати власні завдання, що сприяє вдосконаленню системи освіти загалом.

Традиційно мету діяльності вищого технічного навчального закладу формулювали так: дати певну інтелектуальну базу тим, хто опановує знання для відповідної майбутньої діяльності в галузях наукової, виробничої, управлінської та іншої практичної роботи, забезпечити спеціальну підготовку відповідного рівня.

Нові вимоги, що ставляться перед вищою освітою, зумовлені необхідністю синхронізувати процеси її вдосконалення із загальними тенденціями розвитку людського суспільства. Таким чином, слід з'ясувати ті особливості постіндустріального суспільства, які безпосередньо визначають напрям розвитку освіти.

Спочатку в центрі уваги дослідників (Д.Белл, Г.Маркузе, О.Тоффлер та ін.) були характерні ознаки кризи індустріального суспільства, «індустріальної людини» й філософські течії, що обслуговували ці явища: позитивізм, неопозитивізм, прагматизм. Вони переконливо наголошували на неповноцінності визначення індустріалізації й технологізації як пріоритету в розвитку людського суспільства; деформуючий вплив, який цей напрям мав безпосередньо на людину, на її сутність, завів у «глухий кут» гіпертрофованого індустріального розвитку, наслідком чого стала загроза екологічної, термоядерної та інших катастроф. Саме в працях названих авторів уперше були яскраво і доказово висвітлені причини «духовної кризи» людського суспільства, що безпосередньо впливають із логіки індустріальної цивілізації.

Організація навчання фізики за модульно-рейтинговою технологією створює практичні умови, наскільки це можливо, які сприяють досягненню вказаної мети: студенти-першокурсники поступово привчаються до університетської системи самостійної роботи над навчальним матеріалом у комбінації з його вивченням під час аудиторних занять. З цією метою, у рамках запропонованої модульно-рейтингової технології, на кожному практичному занятті організовано поглиблений контроль результатів самостійної поза аудиторної роботи студентів, методика якого базується на використанні консультативно-контрольних форм навчання.

Як сказано вище, переважна більшість робочих навчальних планів не містять години, заплановані для проведення практичних занять з фізики. Проте, методичні завдання, які є принциповими в курсі фізики для майбутніх авіаційних інженерів, залишаються незмінними. Перш за все, це формування у студентів, починаючи з першого курсу, характерних вмій та навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності, у тому числі:

- математичне моделювання реальних об'єктів вивчення;
- здійснення постановки і математичного розв'язку задачі;
- дослідницької діяльності, тобто проведення фізичного аналізу отриманих результатів.

Іншим завданням є сприяння більш глибокому засвоєнню теоретичного, в тому числі, лекційного матеріалу, через різні форми контролю. У зв'язку з цим, у розробленій модульно-рейтинговій технології частину навчального часу, запланованого на лабораторні заняття, призначено для проведення теоретичної частини лабораторної роботи, яка організована як вище описане практичне заняття. У свою чергу, тематика останнього тісно пов'язане з експериментальною частиною лабораторної роботи, що потім виконується.

В залежності від схеми взаємодії учасників навчального процесу серед загальних форм організації навчання можна виділити такі, як фронтальна та парна. Такий поділ загальних форм навчання ґрунтується на характеристиці особливостей комунікативної взаємодії, з одного боку, між викладачем та студентами, з другого, між самими студентами. Фронтальна форма навчання характерна для роботи студентів при опрацюванні одного того самого змісту, при виконанні одного того самого виду діяльності. Під час фронтальної форми навчання викладач працює з повною групою в переважно єдиному темпі, при цьому студенти виконують спільні завдання.

У парному навчанні має місце навчальна взаємодія між двома студентами. Особливо ефективна така форма організації навчання, коли до складу пари належать студенти з різною мотивацією до навчання або різним рівнем підготовки. Обговорюючи завдання, між ними відбувається взаємонавчання та взаємоконтроль самостійно опрацьованого навчального матеріалу.

Враховуючи психологічні вікові особливості студентів I курсу, в I семестрі вивчення фізики виконання лабораторних робіт організовано за фронтальним

впродовж двох і, навіть, одного; повна відсутність годин на проведення практичних занять або зазначені години заплановано тільки в першому семестрі.

Таким чином наголос у сучасному навчальному процесі з фізики перенесено на поза аудиторну самостійну роботу студентів. Вказане переміщення акцентів вимагає адекватного підходу до організації всього навчального процесу, і в першу чергу, самостійної, аудиторної та поза аудиторної, роботи студентів.

Слід зазначити, що фізику в авіаційному вищому навчальному закладі (ВНЗ) освіти студенти починають вивчати на першому курсі з першого або другого семестру. Студенти-першокурсники – це, по суті, ще вчорашні школярі із своєю специфічною віковою психологією та звичкою до виконання завдань під наглядом вчителя. Тому, як показує досвід роботи, різкий перехід від шкільної системи навчання до характерних для ВНЗ темпів, прийомів та обсягів подачі матеріалу вимагає від студентів-першокурсників певної психологічної адаптації, що не завжди перебігає досить спокійно та «безболісно». Як наслідок, наприкінці семестру накопичується академічна заборгованість, ліквідація якої не завжди для студентів-першокурсників закінчується вдало.

Таблиця 1

Перелік спеціальностей та кількість годин, відведених у робочих навчальних планах на вивчення курсу фізики

Спеціальність	Рік	Усього годин	Усього аудиторні години	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Програмна інженерія	2008	144	80	64	0
	2012	144	72	72	0
Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансованого природокористування	2001	243	123	105	15
	2013	198	105	93	0
Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	2003	297	174	103	20
	2012	360	210	150	0
Хімічна технологія	2005	297	175	107	15
	2012	324	175	149	0
Обслуговування повітряних суден	2009	306	176	115	15
	2012	306	176	130	0
Авіа- та ракетобудування	2009	324	176	133	15
	2012	324	176	148	0
Геодезія, картографія, землеустрій	2005	324	176	128	20
	2012	324	158	166	0
Видавничо-поліграфічна справа	2008	324	191	113	20
	2012	324	191	133	0
Енергомашинобудування	2001	324	193	116	15
	2012	324	210	114	0
Комп'ютерні системи та мережі	2001	432	242	170	20
	2012	216	140	76	0
Електротехніка та електротехнології	2012	396	210	186	0

У 60–70-ті роки Д.Белл, А.Турен, О.Тоффлер, а пізніше й інші автори, обґрунтовуючи специфіку постіндустріального суспільства як якісно нового етапу в розвитку людства, спробували дати його змістовну характеристику. Принциповою відмінністю постіндустріальної цивілізації від індустріальної стала зміна технологічної основи суспільного виробництва. Машинні технології з часом були замінені на інформаційні. «Сучасні швидкі й масові зміни, які я називаю «третьою хвилею», – писав О.Тоффлер, – створюють цілком нову цивілізацію, що ґрунтується на високій технології, інформації та нових способах організації для досягнення економічних цілей». За останні роки комп'ютерна революція, об'єднання людства в єдину інформаційну мережу зробили цю трансформацію необоротною.

Суть змін у самій основі суспільного виробництва полягає передусім у перегляді його мети: замість напряму на розширення виробництва товарів приходить орієнтація на розширення виробництва знань, тиражування особливим чином структурованої інформації. Відповідно змінюються й структурні елементи суспільного виробництва. Основними галузями, від яких залежить прогрес суспільства, стають уже не машинобудування, транспорт, хімічна промисловість з її елементами – фабриками, заводами, а інтелектуальне виробництво – виробництво знань та інформації, їх обробка і тиражування.

Принципово змінюється характер людської праці. Людина тепер не є елементом технологічної ланки, ритм і характер діяльності її не визначається швидкістю роботи машин і механізмів. Вона ніби «вилучається» з процесу виробництва, стає поряд з ним, виконуючи не виконавчу роль, а командну. Праця вже не залежить стовідсотково від функціонування техніки, а стає працею творчою та інтелектуальною.

Видозмінюється і характер самої науки. Із інституції, що обслуговує насамперед потреби виробництва, наука поступово стала механізмом розвитку й удосконалення самої людини, її особистості, інтелектуального і творчого потенціалу. Дедалі більшої популярності набувають міждисциплінарні дослідження, чимало представників природничих наук звертаються до проблем розвитку людини і соціуму – це позитивна тенденція взаємозбагачення різних галузей знань, що наповнює природничо-наукові дослідження гуманістичним змістом. Людина, а не машина і технологічний процес, сьогодні в центрі наукової проблематики.

Стан гуманітарних дисциплін і наук у вищому технічному навчальному закладі й нині доволі своєрідний і парадоксальний. Гуманітарні знання вважаються абстрактними і відволікаючими від серйозної справи процесу пізнання суті речей. І це тоді, коли уряд України спрямовує на гуманізацію та гуманітаризацію всієї системи вищої освіти. У зв'язку з цим велика відповідальність лягає на ті гуманітарні кафедри, професорсько-викладацький склад яких працює саме в технічних навчальних закладах.

Коли йдеться про системний підхід до викладання гуманітарних дисциплін у технічному виші, ми маємо на увазі передусім ідею логічної та органічної єдності усіх курсів, що викладаються, і плідну «співпрацю» гуманітарних наук з

інженерними дисциплінами. Студент має, за Е.Кантом, накопичувати не думки, а навчитися мислити, причому мислити діалектично. Ефективно технологія освіти діятиме лише тоді, коли викладач зможе запустити педагогічне «колесо» самоосвіти як для себе, так і для своїх студентів.

Ще один, як на сьогодні, принциповий аспект – мова. Обов'язок інтелігентної людини – володіти українським словом у різних комунікативних сферах. Мова і література – це основні складові національної культури, тому процес їх вивчення має бути безперервним впродовж усього періоду навчання.

Гуманітарні науки можуть прислужитися в боротьбі з людською обмеженістю, вони основа поліпшення громадської свідомості нації, а в наших умовах – її формування.

Література:

1. Бойко Є.М. Сучасний стан: напрями реформування системи вищої освіти / Є.М. Бойко // *Фінанси України*. – 1999. – № 9.
2. Гончаренко С.У. Зміст загальної освіти і її гуманітаризації / С.У. Гончаренко // *Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи* / за ред. І.А. Зязюна. – К.: ВІПОЛ, 2000.
3. Огнев'юк В.О. Освіта міжпарадигмального періоду / В.О. Огнев'юк // *Нова парадигма: журнал наукових праць*. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006. – Вип. 50.

К.пед.н. Заворотна Я.В., магістрант Богомаз О.В.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Б.Хмельницького, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

У кінці ХХ на початку ХХІ століття почався «період реформ» у системі освіти взагалі та у механізмі управління загальноосвітнім навчальним закладом зокрема. Проблеми, що пов'язані зі змінами в системі управління навчальними закладами, активно починають досліджуватися вітчизняними науковцями В. Крижком, О. Мармазою, М. Оксою, Є. Павлютенковим та ін.

Аналіз наукової літератури дав можливість дійти висновку, що одним із стратегічних завдань модернізації освіти України та актуальною проблемою сьогодні є пошук інноваційних шляхів удосконалення апарату управління загальноосвітнім навчальним закладом та створення ефективних, сучасних моделей

5. Nohmi M., Bock T. Contact task by force feedback teleoperation under communication time delay. Human-robot interaction. Ed. by Nilanjan Sarkar, Itech Education and Publishing, Vienna, Austria, 2007. P. 522.

6. Алферов Г. В., Кулаков Ф. М., Нечаев А. И., Чернакова С. Э. Информационные системы виртуальной реальности в мехатронике и робототехнике. СПб.: СОЛО, 2006.

Д. пед. н. Кузнєцова О.Я.

Національний авіаційний університет, Україна

САМОСТІЙНА РОБОТА – ОСНОВНИЙ ПРИНЦИП ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ ЗА МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ

Озираючись та аналізуючи зміни, що сталися за останні понад двадцять років в економіці нашої держави, слід констатувати, що розвиток ринкових економічних відносин викликав радикальний перерозподіл у спектрі галузей економіки, у тому числі, потужний розвиток наукоємних технологій, які посіли чільне місце на тлі сучасної економіки всіх держав світу.

У цьому зв'язку, кардинально змінюється портрет сучасного фахівця – випускника вищого технічного навчального закладу освіти, зокрема фахівця авіаційної галузі. Першочергового значення набуває здатність випускника швидко адаптуватися у своєму професійному постійнозмінюваному інформаційному полі, тобто володіння вміннями та навичками системно самостійно добувати та опановувати новітні фахові знання. Бо швидкість утворення нових знань у наш час така, що за термін навчання у вищому навчальному закладі новітні знання перетворюються на застарілі. Сказане особливо стосується фундаментальної підготовки майбутніх авіаційних інженерів, яких готують для роботи у сучасній авіаційній галузі, де в першу чергу впроваджуються найновіші наукові досягнення. У зв'язку з цим, у сучасних умовах швидкого розвитку науки і технологій реалізація головного гасла Болонської декларації – *навчання впродовж життя* («*Lifelong Learning*» – LLL) – має вирішальне значення.

Модульно-рейтингова технологія навчання фізики, яка презентується у даній статті, з'явилась як результат вирішення нових євроінтеграційних завдань, які поставлено перед сучасною вітчизняною вищою школою, та введення «катастрофічних» співвідношень аудиторних та поза аудиторних навчальних годин у сучасні навчальні плани з курсу фізики для авіаційних спеціальностей (табл.1). Як бачимо, впродовж останніх років спостерігається тотальне зменшення як загальної кількості, так і кількості аудиторних навчальних годин, призначених у робочих навчальних планах на вивчення курсу фізики; збільшення кількості навчальних годин, відведених на самостійну роботу студентів, у тому числі, й при винятковому зростанні загальної кількості навчальних годин; перехід від вивчення фізики замість трьох семестрів

Инженеры Parrot оснастили AR.Drone 2.0 системой мгновенного выключения всех двигателей при касании хотя бы одной из лопастей чего-то твердого. В общем случае это сохраняет лопасти от поломки, но если дрон зацепится за ветку дерева на высоте более трех метров, то лучше бы он как-то отлетел от нее и по возможности стабилизировался, чем рухнул с большой высоты.

В общем, управлять AR.Drone 2.0 стало легче, он лучше справляется с противостоянием несильному ветру и быстрее реагирует на действия смартфона, но со средним и сильным ветром он уже справляется значительно хуже. В таких условиях больше думаешь не о том, куда полететь, а как не врезаться во что-нибудь.

Из-за низкого битрейта и довольно сильного сжатия, качество видео хромает на обе ноги. Оно сравнимо со средними камерами в телефонах 5-летней давности. Даже в случае, когда связь по Wi-Fi стабильная и дрон зависает в воздухе, детализация остается сравнительно небольшая, а во время даже неспешного и плавного движения артефакты начисто съедают все детали.

Надежды на запись напрямую на флешку по USB также не оправдались. Несмотря на меньшую загруженность трафика Wi-Fi, битрейт видео выше не стал.

Вывод

Применение БПЛА в сельском хозяйстве отслеживается в УрГАУ в необходимом объеме и используется в учебном процессе. Для развития этого направления необходимо объединение специалистов разных направлений:

- Технические специалистов – для совершенствования параметров БПЛА
- Ученые агрономы – для углубленного изучения направления «точное земледелие» (Precision farming)
- Землеустроители – для совершенствования программного обеспечения при картографировании и контроле за наземными объектами
- Юристы и праведы – для заполнения правового вакуума в области использования БПЛА

Литература:

1. Кулешов В. С., Лакота Н. А. Дистанционно управляемые роботы и манипуляторы. М.: Машиностроение, 1986.
2. Лесков А. Г., Илларионов В. В., Лескова С. М., Полухин В. И. Разработка функционально-моделирующих стендов для подготовки операторов космических манипуляционных роботов // Тез. докл. 6-й МНТК «Пилотируемые полеты в космос», Звездный городок, 2005. С. 179–180.
3. Медведев В. С., Лесков А. Г., Ющенко А. С. Системы управления манипуляционных роботов. М.: Наука, 1978.
4. Егоров И. Н., Жигалов Б. А., Кулешов В. С. Проектирование следящих систем двустороннего действия. М.: Машиностроение, 1980.

оперативного управління, що розроблені з урахуванням найновіших досягнень науки соціального управління та педагогічного менеджменту.

Ми погоджуємося з думкою Є. Шатохіна, що «інноваційній школі необхідне інноваційне управління, адже, в такому випадку традиційне управління буде недоцільним» [5, с. 11]. Під інноваційним управлінням школою розуміємо цілеспрямовану взаємодію суб'єктів управління, що здійснюється за допомогою інноваційних принципів, функцій та методів управління для забезпечення розвитку загальноосвітнього навчального закладу.

Встановлено, що відсутність достатньої теоретичної та практичної бази дослідження інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом є складною перешкодою реалізації освітньої державної політики. Теоретичні аспекти інноваційного управління школою представлені у наукових роботах В. Лазарева, Н. Свободної, Є. Шатохіна. Пріоритетним питанням розвитку теорії інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом є пошук шляхів забезпечення умов інноваційного управління.

Предметом нашого дослідження є організаційно-педагогічні умови інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом. У академічному словнику сучасної української мови зазначено, що «умова – це необхідна обставина, яка робить можливим здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяє чомусь» [1, с. 1215]. Умови управління навчальним закладом є предметом наукових досліджень Л. Кабаніної, В. Сластьоніна, Н. Толстолуцького, Т. Шамової та ін.

У теорії управління освітніми системами науковець В. Сластьонін виділяє дві групи умов – загальні і специфічні. До загальних умов автор відносить соціальні, економічні, культурні, національні та географічні умови. До специфічних – особливості соціально-демографічного складу учнів, місцезнаходження школи, матеріальні можливості школи, виховні можливості навколишнього середовища. [3, с. 110]

На думку Т. Шамової, основними організаційно-педагогічними умовами управління загальноосвітнім навчальним закладом є: надання демократичної можливості участі колективу школи, кожного члена у підготовці, прийнятті та реалізації управлінських рішень; підвищення професійної майстерності та управлінської компетентності всіх учасників управління школою [4, с. 47]. У свою чергу для підвищення ефективності управління освітніми системами Л. Кабаніна, Н. Толстолуцький пропонують: вдосконалення посадових обов'язків кожного педагога; вдосконалення заохочувальної системи в педагогічному процесі; організація роботи всіх структур в комплексі в режимі розвитку; створення банку інформації, на основі якого можна аналізувати і коригувати освітньо-виховну ситуацію; підвищення педагогічної майстерності та управлінської компетентності всіх учасників управління [2, с. 42].

Під умовою здійснення інноваційного управління розуміємо обставину, що зумовлює існування інноваційного управління у школі, та фактор від якого залежить оптимальне функціонування та розвиток загальноосвітнього навчального закладу. Відповідно до результатів контент-аналізу наукових праць провідних

вітчизняних та зарубіжних науковців із проблеми забезпечення умов розвитку навчального закладу взагалі та результатів констатувального етапу експерименту щодо визначення умов здійснення інноваційного управління загальноосвітнім навчальним закладом виокремлено такі організаційно-педагогічні умови інноваційного управління школою: досягнення загальної мети суб'єктів інноваційного управління; оновлення традиційних функцій управління та використання інноваційних; створення додаткових інноваційних підрозділів школи; дотримання принципів інноваційного управління школою; використання ефективних інноваційних методів управління школою; залучення громадськості, батьків, учнів до співпраці. Для реалізації вищезазначених організаційно-педагогічних умов інноваційного управління було розроблено програму їх забезпечення.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.
2. Кабаніна Л.А. Управління освітніми системами: навч. посібник / Л.А. Кабаніна, Н.П. Толстолуцький. – Балашов: Видавництво «Миколаїв», 2005. – 60 с.
3. Сластьонин В.А. Педагогіка / В.А. Сластьонин – М.: Академія, 2002. – 576 с.
4. Шамова Т. И. Исследовательский подход в управлении школой / Т.И. Шамова. – М., 1992. – 140 с.
5. Шатохин Е. А. Организационно-педагогические основы инновационного управления развивающимся общеобразовательным учреждением: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Общая педагогика и история педагогики» / Е. А. Шатохин. – Брянск, 1999. – 25 с.

К.п.н. Толкачова А. С.

Бердянський державний педагогічний університет (Україна)

ДО ПРОБЛЕМИ ТИПОЛОГІЇ СУЧАСНИХ ШКІЛ-ІНТЕРНАТІВ

Загальноосвітні школи-інтернати як навчально-виховні заклади нового типу були створені в Радянському Союзі за рішенням XX з'їзду КПРС у 1956 році. Започаткування цих шкіл як найбільш ефективної форми підготовки молодого покоління до активної участі в будівництві нового суспільства відкрило нову сторінку в історії розвитку народної освіти в системі суспільного виховання [2, с. 64].

До шкіл-інтернатів у першу чергу приймалися діти одиноких матерів, інвалідів війни та праці, сироти і діти, для виховання яких сім'я не могла забезпечити належних умов [3, с. 3].

Наприкінці 60-х років на базі шкіл-інтернатів, що вже існували, стали створюватися спеціальні школи-інтернати для дітей, які потребують особливих умов

В техническом плане измененный значительно больше. Это и гигагерцовый процессор ARM Cortex A8 с отдельным процессором для обработки видеопотока, работающим на частоте 800Мгц. И 128МБ оперативной памяти DDR2, работающей на частоте 200Мгц, скоростной модуль Wi-Fi стандартов b, g и n, а также порт USB 2.0, который можно использовать для записи видео-материалов прямо на флешку.

Датчики представлены 3-осевым гироскопом, 3-осевым акселерометром, 3-осевым магнетометром и двумя ультразвуковыми сенсорами. Все эти датчики призваны максимально быстро и точно отслеживать положение дрона в воздухе с учетом ветра, высоты над землей и скорости полета.

Передняя камера обзавелась приставкой HD и теперь позволяет вести запись видео в разрешении 1280x720 пикселей со средним битрейтом около 4-х Мбит/сек, а также делать снимки примерно такого же качества, как и видео. Нижняя камера способна вести запись в разрешении 640x480 пикселов с частотой 60 кадров за секунду и определять скорость полета вашего дрона.

Каждый из четырех моторов крутит лопасти на значительно снизившейся скорости – 28500 об/мин вместо 35000 в первом AR.Drone. Также немного снизилась и мощность. Это положительно сказалось на автономности – теперь есть шанс отлетать целых 16 минут вместо 12 на стандартном аккумуляторе 1000 миллиампер/час.

Новые датчики и быстрое железо обеспечивают новому дрону значительно возросшую стабильность в воздухе, маневренность и управляемость. Задержки между действиями на контролере и реакцией дрона сократились до минимально возможных значений, доступных по wi-fi сети.

Как и раньше, для управления вам понадобится любой смартфон или планшет на ОС Android или iOS с поддержкой довольно старых версий систем. Для соединения с дроном нужно подсоединиться к нему напрямую по Wi-Fi сети, не забыв перед этим поставить режим «в самолете», а не то случайный звонок или смс могут привести к потере управления и падению дорогой игрушки.

Обновилась основная программа для управления дроном – FreeFlight 2.0. В новой версии вас ждет дружелюбный интуитивно понятный интерфейс и новые возможности. Основное меню разбито на 6 разделов – пилотирование, академия AR.Drone, галерея фото/видео, обновление ПО, игры с дополненной реальностью и пользовательские видео.

Из галереи можно сразу же выгрузить видео и фото в Youtube, Picasa, Twitter или послать по электронной почте.

Настройки собраны по категориям, из которых стоит отметить режим абсолютного контроля, активировав который, дроном можно управлять относительно расположения пользователя, а не направления носовой части квадролета. В результате поворота смартфона или планшета от себя дрон тоже будет лететь от вас независимо от его положения – боком, под углом или двигаясь задом. В настройках можно отметить автозапись видео при запуске. В этом случае вы никогда не забудете нажать кнопку записи и не упустите интересные моменты.

Рис.4 Распаковка дрона

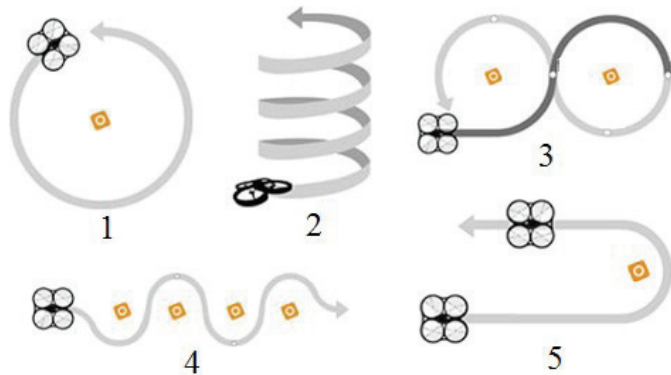

Рис. 5. Возможные виды траекторий движения дрона при автоматическом управлении

Среди многообразия радиоуправляемых устройств выделяется одна модель, популярность и известность которой не пошатнула даже довольно высокая стоимость. Это – радиоуправляемый квадрокоптер AR.Drone, детище французской компании Parrot. Спустя два года Parrot выпускает обновленную версию своего четырехкрылого покорителя небес – AR.Drone 2.0, в котором инженеры учли ошибки первенца и постарались улучшить аппарат во всех отношениях.

Основные изменения касаются внутренней начинки, поэтому чисто внешне отличить первый дрон от второго будет довольно сложно. Оба защитных кожуха выглядят чуть более агрессивно за счет острых граней и слегка изменившегося силуэта. В наиболее слабых местах конструкции используется карбон – легкий и прочный материал. В теории теперь он должен выживать в больших случаях без критических последствий для аппарата

виховання. Чимало таких закладів було реорганізовано в спеціальні школи для дітей із вадами фізичного й розумового розвитку. Водночас було започатковано створення санаторних шкіл-інтернатів. Так, протягом 70-х-80-х років склалася цілісна мережа лікувально-педагогічної, соціальної підтримки і відновлення здоров'я дітей із психосоматичними захворюваннями в санаторних загальноосвітніх школах-інтернатах [4, с. 48].

Питання розвитку та функціонування шкіл-інтернатів в Україні знайшли відображення у працях В. Вугрича, Б. Кобзаря, Л. Канішевської, В. Покася, Г. Покиданова, Є. Постовойтової, С. Свириденко, В. Слюсаренка та ін.

Контингент інтернатних закладів становлять: діти-сироти, діти, відібрані у батьків за рішенням суду; діти, батьки яких позбавлені батьківських прав або засуджені, перебувають під арештом у період слідства, визнані недієздатними, перебувають на тривалому лікуванні, а також батьків, місце перебування яких невідоме, чи які з інших причин не беруть участі в утриманні та вихованні своїх дітей; підкинуті та безпритульні діти, які перебували у притулках для неповнолітніх, центрах соціально-психологічної реабілітації дітей.

Існування значної кількості закладів інтернатного типу у сучасній Україні зумовлене чинниками економічного характеру (матеріальні труднощі сімей, поширення безробіття, послаблення функцій державних установ, покликаних займатися вихованням, навчанням дітей) і чинниками соціального характеру (позбавлення моральної відповідальності батьків за виховання дітей, збільшення кількості кризових сімей тощо).

На сучасному етапі розвивається мережа інтернатних закладів освіти різних типів. На вимогу часу створено чисельні напрямки суспільного виховання дітей в Україні: дитячі притулки, дитячі будинки, загальноосвітні школи-інтернати, школи-інтернати з поглибленим вивченням окремих предметів, гімназії-інтернати, санаторні школи-інтернати, спеціальні школи-інтернати для дітей з вадами розвитку, школи соціальної реабілітації, навчально-реабілітаційні центри [2, с. 175].

Школа-інтернат (лат. *interium* – внутрішній) – навчально-виховний заклад (закритий, напівзакритий), у якому створені сприятливі умови для повноцінного проживання, різнобічного розвитку, навчання і виховання,

Розрізняють такі типи загальноосвітніх шкіл-інтернатів:

- спеціальна загальноосвітня школа – загальноосвітній навчальний заклад, що забезпечує виховання, навчання, соціальну адаптацію та корекцію дітей з особливостями розумового й фізичного розвитку, у тому числі для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- загальноосвітня санаторна школа-інтернат – загальноосвітній навчальний заклад із відповідним медичним профілем, що забезпечує реалізацію права вихованців, які потребують тривалого лікування та реабілітації, на загальну середню освіту;

- загальноосвітня школа-інтернат – загальноосвітній навчальний заклад, з частковим або повним утриманням дітей за рахунок держави, які потребують соціальної допомоги; забезпечує виховання, навчання та соціальну адаптацію

школярів, у тому числі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; дітей з відхиленнями в поведінці, у сім'ях яких не забезпечуються сприятливі умови життя;

– спеціалізована школа-інтернат – загальноосвітній навчальний заклад з поглибленим вивченням окремих предметів і курсів, що забезпечує виховання, навчання та соціальну адаптацію обдарованих дітей, у тому числі дітей-сиріт [1, с. 28–30].

Отже, соціально-економічний розвиток нашої держави підтвердив доцільність створення мережі шкіл-інтернатів. Ці освітні заклади довели свою життєздатність і ефективність щодо соціального захисту дітей, їх соціалізації й реабілітації. Педагогічний потенціал шкіл-інтернатів є далеко не вичерпаним.

Література:

1. Положення про школи-інтернати. – К., Б. в, 1957. – 32 с.
2. Покась В. П. Становлення та розвиток інтернатних закладів освіти в Україні (1917-2000 рр.) / Віталій Петрович Покась. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – 208 с.
3. Про виконання постанови ЦК КПУ, Ради Міністрів України від 20 жовтня 1956 року «Про заходи по подальшому розвитку шкіл-інтернатів в Українській РСР»: [збірник наказів та розпоряджень Міністерства освіти УРСР]. – 1956. – № 24. – С. 3.
4. Слюсаренко В. Г. Соціально-педагогічні функції установ інтернатного і напівінтернатного типу й умови їх реалізації в Україні: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Слюсаренко Віктор Григорович. – К., 1997. – 475 с.

Шалдарбеков Жанибек Молдабекович

*Назарбаев интеллектуальная школа
физико-математического направления г.Шымкент*

ИНСТРУМЕНТЫ УСПЕШНОГО ПРЕОБРАЗОВАНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Пройдя курсы по 3-му базовому уровню, нами были получены новые знания о приемах и о подходах в обучении. С которыми мне хотелось бы кратко поделиться с моими коллегами.

Как известно, современный ученик – это креативно мыслящая личность с особыми потребностями в обучении и с огромным исследовательским потенциалом. Успешному учителю просто необходимо владеть и умело использовать новые подходы в преподавании и обучении.

Время полета	16 мин
Комплект	AR.Drone 2.0, закрытый корпус (для полётов в помещении), открытый корпус (для полётов на улице), аккумулятор, зарядное устройство, инструкция
Особенности	HD-камеры разрешения 720p, усовершенствованный гироскоп. Parrot AR.Drone 2.0 стало намного проще управлять, что позволяет совершать кувьрки в воздухе на 360 градусов. Видео передается и записывается на устройство управления или на usb-накопитель

Дрону свойственно и автоматическое управление. На рисунке 5 приведены примеры траекторий полета робота, который он может выполнять без участия оператора, ориентируясь лишь на собственную систему управления, и собственный выбор возможности преодоления преграды, либо выполнения задания [6].

В итоге, после приведенной информации применение дронов в сельском хозяйстве может представляться в следующем:

1. Контроль с высоты птичьего полета за состоянием посевов, за проведением сельскохозяйственных работ, качеством уборки, в общем все те объемы которые необходимы для ведения точного земледелия (Precision farming).
2. Распыление химических веществ над локальными территориями сельскохозяйственного назначения. Более точное, чем обработка полей с помощью сельскохозяйственной авиации.
3. Быстрое оперирование грузами. Доставка инструментов семян и прочих предметов небольшого веса
4. Картографическая съемка местности. Более быстро доступная и менее дорогая, чем спутниковая или аэро- фото и видео съемка.

Таким образом, обозначен ряд направлений применения дронов. Их требуемые характеристики, учитывая сложности ландшафта, и более конкретные способы можно рассмотреть, когда будут наработаны методики применения дронов.

Рис.3 Дрон в упаковочной коробке

и корректировать его движение, робот снабжен видеокамерой 3 и системой беспроводного соединения компьютером оператора, радиус взаимодействий которых также может варьироваться. Чтобы предотвратить поломку винтов, имеются предохранительные ограждения 4 [5]. Для того чтобы дрон мог захватывать и перетаскивать вещи, имеются крепежные элементы 5 находящиеся под защитным кожухом.

Рис. 2. Parrot AR. Drone 2.0

1 – защитный кожух, 2 – винты, 3 – видеокамера, 4 – крепежные элементы, 5 – крепежные элементы

Представленный дрон имеет следующие интересующие нас технические характеристики (таблица 1).

Естественно, данные характеристики могут варьироваться в зависимости от конструкции. Дрону свойственно и автоматическое управление.

Таблица 1.

Технические характеристики Parrot AR. Drone 2.0

Характеристика	Значение
Тип	квадрокоптер
Габариты, см	52,5 x 51,5
Вес, г	380 – с корпусом для полетов на улице, 420 – с корпусом для полета в помещении
Аккумулятор	LiPo 1000 mAh
Двигатель	4 бесщеточных мотора, 14.5 Ватт, скорость вращения 28,500 об/мин
Пульт	iOS- и Android-устройства
Частота	40 кГц
Радиус действия дистанционного управления, м	50
Скорость, км/ч	18
Материал корпуса	пластик
Гироскоп	3-х осевой с углом вращения 2000 градусов/сек.
Мотор	4 бесщеточных мотора, 14.5 Ватт, скорость вращения 28,500/мин

Основной идеи программы является формирование у современных учителей глубокое понимание идеи программы и формирование навыков успешного применения семи модулей:

- 1) Новые подходы в преподавании и в обучении
- 2) Обучению критическому мышлению
- 3) Оценивание для обучения и оценивание обучения
- 4) Использование ИКТ
- 5) Обучение талантливых и одаренных учеников
- 6) Преподавание и обучение в соответствии с возрастными особенностями

учеников

- 7) Управление и лидерство в обучении

Модуль «Новые подходы в преподавании и в обучении». Целью данного модуля является постижение учеником процесса обучения и использование полученных знаний при разных жизненных ситуациях. Этот модуль мне очень интересен, он дает неограниченные возможности для вовлечения всех учеников класса в процесс обучения. Основным инструментом данного модуля является диалог, который формируется путем использования таблицы вопросов низкого и высокого уровня. Применяя разные игровые приемы в классе постепенно формируется дружественная атмосфера, в которой участники становятся друг другу более открыты к сотрудничеству и умеют работать как в больших группах, так и в парах, для достижения поставленных целей. Применение разнообразных бесед осуществляется на протяжении всех этапов урока, как диалог между ученика с учителем, так же как между учениками в исследовательской деятельности.

Модуль «Обучению критическому мышлению» направлен на формирование у учащихся самостоятельному мышлению и обоснованности выбора того или иного способа для постижения учебной исследовательской цели. Данный модуль очень тесно связан с предыдущим модулем, так как, при взаимодействии у учеников уже имеющихся знания с новыми получаемыми знаниями путем сотрудничества в группах или получаемых от уст учителя или иных источников, применяется вид беседы путем вопрос-ответа. Названный модуль является ключевым, потому что, именно путем полного самостоятельного осмысления теории предлагаемыми учебными ресурсами, ученик глубоко понимает суть и достигает поставленных учебных целей.

Модуль «Оценивание для обучения и оценивание обучения». «Не случайно термин «оценивание» происходит от латинского слова, обозначающего «сидеть рядом», поскольку характерным признаком оценивания является то, что один человек внимательно наблюдает за тем, что говорит или делает другой, либо, в случае самооценивания, размышляет о своих собственных знаниях, понимании или поведении. Как нам известно, существуют как формативное оценивание, формирующие промежуточные сведения о достигнутых целях, так и суммативное оценивание, характеризующее итоговое накапливаемое оценивание. Все виды оценивания имеют одинаковые общие характеристики, и включает в себя:

- Наблюдение;
- Интерпретацию полученных данных;
- Заключение, которые могут использоваться для определения дальнейших действий.

Таким образом, в оценивать может не только учитель, но и сами ученики, именно оценивание самих учащихся своих знаний и знаний одноклассников, играет важную роль в их пересмотре взглядов на обучение. Данный вид оценивания создает ситуацию успеха и может мотивировать учащихся пересмотреть свои взгляды на оценивание. Ведь оценка как со стороны учителя так и со стороны ученика может обучить, направить, стимулировать при этом эмоционально настроить или наоборот по этой причине необходимо знать среду в которой ты находишься и уметь оценить учащего так, чтобы перечисленные направления оценивания вызвали позитивный стимул у учащихся. Оценка это неотъемлемый компонент в учебном процессе, оценка это регулятор и показатель результата не только учащихся, но и учителя.

Модуль «Использование ИКТ». Как уже известно, современный учитель часто на уроке применяет модуль «Использование ИКТ», ведь презентации, исследовательские задания, аудио-видео ролики или интернет ресурсы предоставляется путем использования информационно-коммуникационных технологий. Так, как сам являюсь учителем информатики в Назарбаев интеллектуальные школы физико-математического направления города Шымкент, применение модуля «Использование ИКТ», является неотъемлемой частью обучающегося процесса.

Модуль «Обучение талантливых и одаренных учеников». Целью формирования нашей школы является выявление, обучение талантливых и одаренных учеников. Так вот, не нужно забывать и об этом указанном модуле.

Да, применение новых подходов в преподавании и в обучении, а также применение модуля «Обучение критическому мышлению» дают свои плоды. Ведь часто замечаем не раскрытый потенциал учеников тогда, когда они усердно вовлечены в исследовательскую групповую работу, демонстрируя свои разносторонние творческие подходы и огромный потенциал креативности в исследовании какого-либо изучаемого материала, выявляются склонности детей тому или иному направлению познаний.

Модуль «Преподавание и обучение в соответствии с возрастными особенностями учеников». В программе говорится что обучение должно дифференцировано с учетом возрастных особенностей учеников, но при этом не нужно забывать, что в классе обучаются ученики одинакового возраста. Конечно, при планировании уроков необходимо учитывать и возрастные требования обучающихся.

Модуль «Управление и лидерство в обучении» помогает выявить лидерские качества учеников. Часто оно выявляется при групповой работе учащихся, где ученики сами умеют определять роли в группах и равномерно распределять между собой исследуемые задачи, для достижения общей единой цели. Лидерство в классе заметно не только у учителя, но и некоторых учеников, которые

правил использования воздушного пространства РФ и в осуществлении воздушной перевозки грузов без лицензии. В соответствии с ч. 1 ст. 14.1.2. КоАП РФ судья оштрафовала предпринимателя на 50 000 руб.

Напомним, это уже не первый случай наложения штрафа за использование дронов. В Красноярском крае был оштрафован владелец радиоуправляемого беспилотника, не согласовавший его план полета при проведении видеосъемок.

В Великобритании зафиксировали первый случай атаки дрона на самолёт. Специалисты службы UK Airprox Board (UKAB), занимающиеся расследованием нештатных ситуаций в воздушном пространстве Великобритании, зафиксировали первый случай умышленной атаки дрона на пассажирский самолёт. Об этом говорится в докладе, опубликованном на официальном сайте организации.

Нападению со стороны беспилотника подвергся двухмоторный авиалайнер ATR72-500, совершавший посадку в лондонском аэропорту Саутенд. Инцидент произошёл 30 мая 2014 года, однако известно о нём стало только сейчас.

Находясь на высоте около 450 метров, экипаж самолёта заметил в небе небольшой объект, двигавшийся параллельно авиалайнеру со стороны его правого двигателя. Связавшись с диспетчером Саутенда, один из пилотов сообщил, что объект представляет собой управляемый с земли квадрокоптер.

Вскоре пилот доложил диспетчеру, что дрон, находившийся в 100 метрах от ATR72-500, резко сменил направление, стал двигаться навстречу самолёту и в итоге пролетел рядом с ним на расстоянии в 25 метров.

Тем не менее, по причине недостаточности информации и отсутствия показаний оператора дрона по шкале UK Airprox Board инциденту была присвоена крайне низкая степень опасности «D» – четвертая из пяти возможных.

Происшествия с участием дронов случаются всё чаще. Из-за полёта квадрокоптера был прерван футбольный матч между сборными Сербии и Албании.

Чётких законодательных норм, регулирующих управление беспилотными летательными аппаратами, нет практически ни в одной стране мира. Из-за этого чиновниками разного уровня в США, Великобритании, России и других странах периодически выдвигаются требования полностью запретить дроны как объекты, представляющие угрозу полётам гражданской авиации.

Не смотря на имеющийся правовой нигилизм применение данных устройств в сельском хозяйстве, имеет свой потенциал. Для примера, рассмотрим конструкцию и технические характеристики наиболее распространенного на данное время дрона модели Parrot AR. Drone 2.0.

Конструкция его (Рис. 2) как и любого летающего дрона, представляет из себя, защитный кожух 1, внутри которого находится бортовая ЭВМ с датчиками положения, системой управления и собственным программным обеспечением, доступным для корректировки. Для маневрирования в воздухе, и набора высоты дрон использует винты 2, количество и мощность которых варьируется в зависимости от модификации. Чтобы человек-оператор мог получать сигналы от дрона,

Так же изучаются новые диссертации посвященные данной тематике. В частности Люк Оливер Уоллес (Luke Oliver Wallace) написал докторскую диссертацию для университета Тасмании (University of Tasmania) в апреле 2014 году посвященную применению БПЛА для исследования лесонасаждений (The development and application of a unmanned aerial vehicle laser scanning system for forest management), где оценивал точность и достоверность информации полученную с дронов.

Таким образом, дроны также могут расширить такое научное направление как точное земледелие (Precision farming), когда пользуясь данными о питательных элементах в почве, засоренностью полей сорняками, распределением заболелания среди растений, предыдущими распределениями урожайности, можно получать дополнительный положительный эффект.

Дрон – мобильный, автономный аппарат, запрограммированный на выполнение каких-либо задач [1].

Дроны представляют собой разновидность летающих роботов с возможностью передачи частичного [2], либо полного управления человеку. Впервые подобные роботы применялись в 1983 году армией США, где от них требовались задачи нахождения баз, лучших путей отхода или глубокая разведка. Применение дронов, таким образом, помогло сохранить множество жизней, и минимизировать ущерб в боевых действиях [3].

Однако время идет, и теперь подобные технологии становятся общедоступными для множества потребителей, и соответственно к дронам начинают предъявлять более специфичный спектр задач. В наши дни они применяются спасателями в случае чрезвычайных ситуаций, после катастроф, если необходимо провести осмотр больших территорий, для поиска выживших. Также с помощью них производится съемка объектов, погрузо-разгрузочные работы на больших высотах, где затруднен проход человека [4].

Есть и отрицательные последствия применения дронов.

В Коми оштрафован руководитель компании Copter Express Олег Понфиленок, который организовал первую коммерческую доставку пиццы с использованием робота-дрона. Об этом сам Понфиленок написал на своей странице в соцсети «ВКонтакте», опубликовав копию судебного постановления.

Согласно постановлению, поводом для административного дела стал рекламный ролик сети пиццерий «Додо Пицца». В видеоролике запечатлена доставка пиццы по воздуху с помощью беспилотника в июне текущего года. Гендиректор «Додо Пицца» Федор Овчинников тогда заявил, что это была первая коммерческая доставка пиццы дронами в России. Организовала перевозку компания Copter Express, которая занимается развитием коммерческого использования беспилотников.

Мировой судья Куратовского судебного участка Сыктывкара Юлия Малышева признала главу Copter Express Олега Понфиленка виновным в нарушении

берут на себя инициативу ввести группу или целый класс для достижения поставленных задач.

На протяжении педагогического опыта по внедрению семи модулей в серию последовательных уроков, было замечено следующие изменения в классе:

- в классе формировалась атмосфера дружелюбности и сотрудничества;
- ученики не боятся высказывать свои точки зрения;
- умеют слушать и слышать мнения друг друга;
- проводить разные виды бесед, от кумулятивных до дебатов;
- самостоятельно проводить исследовательскую работу в группах;
- и самое важное, были вовлечены абсолютно все ученика класса и прозвучали и раскрылись тихие голоса.

Делая вывод проведенных уроков, осознал что для меня использование семи модулей стало успешными инструментами преобразования в преподавании и в обучении, которые помогли формировать новые стратегии в планировании уроков и помогли преодолеть возникавшие в прошлом барьеры.

MODERN TEACHING METHODS

Ph.D. (Pedagogy) Halatsyn E.

National technical university of Ukraine «KPI», Ukraine

TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

In accordance with the personality-oriented approach to teaching by subjects of the educational process the identity of the teacher and the identity of the student are. Productivity of the process of teaching depends on their relationship, communication and cooperation.

The level of teaching a foreign language considerably depends on the teacher. The capabilities of the teacher are much wider, than just knowledge transfer. Those are: formation of the ability to study; strengthening the confidence of students in the forces, self-esteem, motivation; increase the interest in study; organization of the favorable educational atmosphere.

The teacher acts as a mediator between students, a training material and process of training. For the effective implementation of this role the teacher should be ready to perform the functions of the adviser, assistant, consultant, a communicator, the partner in the joint solution of educational tasks. However the central figure in the educational process is the student. All results of study, and also knowledge, skills and abilities depend on it.

Therefore the training a language has to be transformed into formation the identity of the student. For this purpose it is necessary to teach him to study, collect information, to draw conclusions, to correct the actions and to control emotions, and also to predict the behavior in the future. If the higher school teaches students to speak, listen, read and write in a foreign language not only within household subject, but also taking into account their professional specialization, it at the same time will provide them access to other national culture and by that to world culture.

The analysis of methodical literature shows that the problem of the personally focused approach to teaching a foreign language takes the central place in an intensive technique of teaching in foreign languages. The method of activation of the reserve capacity of the individual and collective, which is implemented through a combination of individual and group work is the basis for this technique; using of a variety of training techniques, including games, to creation of favorable psychological climate on studies [3; 5].

Questions of the personal focused approach to training a foreign language in detail was investigated by G. O. Gryshkova [2], who claims that the practice of neglect by the personality which settled for years in the course of training causes emergence in most of students of boredom, unwillingness to study, and even disgust for study. But

роиншуранс Интернешнл» заинтересовано в приобретении дронов с целью повышения качества предоставляемых услуг своим клиентам – агрохолдингам, банкам, страховым компаниям и международным заказчиком.

Однако специалисты обеих компаний-партнеров отмечают, что данная технология рассматривается к применению в агростраховании как вспомогательный инструмент для проведения мониторинга посевов и урегулирования рисков в сельском хозяйстве. Дроны, к сожалению, пока не готовы полностью заменить присутствие экспертов на поле. В конце концов, такими аппаратами должен кто-то управлять.

В Уральском государственном аграрном университете отслеживают инновационные тенденции в области сельского хозяйства. На кафедре сельскохозяйственных машин видеоматериалы, полученные с помощью дронов, используются в учебном процессе для студентов агрофакультета по направления агрономия и земле-устроители, ну и конечно для студентов технических специальностей, изучающих конструкцию сельскохозяйственных машин. Таким образом, в дисциплинах «сельскохозяйственные машины» и «фотограмметрия и дистанционное зондирование» рассматриваются аспекты применения дронов в аграрном секторе.

Например, на кадрах очень хорошо видно использование дроном для наблюдения за животными. Раньше был известен электрический пастух. Натягивалась проволока и по ней пропускался слабый ток. Животное получало небольшой разряд, и тем самым, оставалось в пределах требуемой территории. Теперь же, по современным технологиям, применяется электронный пастух, который с высоты в 20-50 метров может показать нахождения животных, а при необходимости, подлетая к ним ближе, перегнать их на новый участок.

Рис.1 Дрон наблюдает за стадом коров (овалом выделен БПЛА)

Беспилотники в агротехнике используются не только в Соединённых Штатах, но и в Бразилии, и в Японии. С их помощью можно проводить мониторинг посевов, вовремя фиксировать распространение заболеваний растений, целенаправленно вносить удобрения или распылять химикаты от вредителей.

По словам фермеров, дроны могут совершить настоящий прорыв в сельском хозяйстве, значительно снизив производственные затраты.

Однако в настоящее время БПЛА используются в основном военными. Хотя заинтересованность в применении дронов в других сферах очень высока, возможности для этого ограничены из-за многочисленных запретов. Как сообщает *The Washington Post*, Федеральное управление гражданской авиации не позволяет использовать беспилотники в коммерческих целях. Исключение составляют только особые случаи, когда дроны применяют в ходе различных экспериментов, показательных полётов или для тренировки специалистов.

Недавно Управление гражданской авиации разрешило государственным организациям получать сертификаты на использование и управление БПЛА. Ими уже обзавелись около 12 полицейских управлений и пожарных станций. Однако такой шаг сразу же вызвал опасения, что власти будут использовать беспилотники для слежки за гражданами. В результате, во многих штатах запретили применение дронов с целью слежения за территорией.

Впрочем, интереса к использованию дронов в сельском хозяйстве это не снизило. Как и планы более широкого внедрения радиоуправляемых аппаратов в таких областях, как доставка товаров и почты. В частности, руководство компании *Amazon* уверено, что, используя дроны, можно сократить время доставки до 30 минут.

Известно сельскохозяйственное применение дронов на Украине.

Результатом поиска стал совместный выезд с экспертами компании *Drone UA* и Аграрного страхового пула Украины на полевые испытания разных типов дронов и БЛА, собираемых компанией-партнером.

Проверка на практике и выявление плюсов и минусов работы дронов была организована в полях, рядом с Киевом. Специалистами *Drone UA* были продемонстрированы 3 вида дронов: квадрокоптеры, гексакоптеры, октокоптеры, а также бесплотный летательный аппарат на базе пеностирольной рамы.

По результатам «тест-драйва» был определен ряд недостатков: ограниченное время работы батареи (13–15 минут), необходимость постоянной прямой видимости аппарата, невозможность использования в условиях сильных порывов ветра и в дождливую погоду, а также необходимость специального обучения управлению некоторыми моделями.

Вместе с тем, количество положительных качеств дронов значительно превышает их недостатки, которые нивелируются доступными на сегодня более совершенными моделями и дальнейшим развитием технологий. Руководство «Аг-

the organization of educational process on the principles of the personal focused approach causes in them satisfaction and approval, induces students to work voluntarily, willingly, realizing internal requirements and belief.

Generalizing stated above, we assume that the best realization of the personal focused approach in the course of training in a foreign language will be promoted by the practical training constructed on personal technology that assumes creation of such educational situations which induce students to understanding of the image-I, developments of a reflection, and free communication with the teacher.

For the formation of the steady positive relation to acquisition of a foreign language on the basis of the personal focused approach would be expedient: to improve the content of training a foreign language taking into account interests, preferences and needs of students; to refuse learning of ready texts, and instead to pass to study material in system of dialogue. In dialogue ability briefly and accurately to formulate the thought, quickly and adequately to react to statements of the interlocutor is formed.

In our opinion, such abilities are rather important for the formation of the identity of future teacher: to use authentic materials, original sound recordings and video movies more widely; to create conditions for successful training as strong and weak students, supporting the slightest progress of the last; to provide openness of communication with the teacher; to refuse obligatory estimation of work of students on each occupation for the purpose of avoidance of negative emotional experience; to use group and cooperative forms of work more widely.

Educational activity in micro- and macrogroups is followed by mutual support and trust, self-confidence that is so important for implementation of a foreign language communication and for the formation of the identity of students. Considering it, we made the forming experiment which purpose was a check of efficiency of assimilation of a foreign language training material in the conditions of group activity, in particular such forms as microgroup and pair.

As a result of supervision over students on occupations was found out that: they were captured by interactive forms of the organization of occupations; as a result of introduction of group form of education students learned to act independently, adequately to operate with speech material according to a situation; group forms of work created the corresponding psychological climate on occupation that promoted development of certain communicative qualities of the personality. It gives the grounds to claim about increase the motivation of learning a foreign language because in many cases the group form of educational activity creates the best motivation, than individual.

Thus, the realization of the personal focused approach in the course of training a foreign language is possible to reach positive results as along with the formation of communicative competence of students where is a growth and professional formation of their personality.

Literature:

1. Bech I. D. The personal focused approach: scientific and practical bases // Education of the personality: Educational and methodical grant: In 2 books – Book 2. – To.: Swan, 2003. – 344s.
2. Bech I. D. Psychological maintenance of the personal focused education. Elementary school. – 2003 rubles – No. 3.
3. Grishkova R. O. Psychological conditions of realization of the personal focused training in a foreign language of students of not philological specialties of the highest institutions of education: Дисс. edging. пед. sciences. – To., 2000. – 196 pages.

Лихобабенко Татьяна

*Магистрант 1 курса, гр. ПМНО
КазНПУ им. Абая*

РАЗВИТИЕ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ ШКОЛЬНИКА КАК ПРЕДПОСЫЛКА ДЛЯ РАЗВИТИЯ КОМПЕТЕНТНОСТИ

Главой государства Н.Назарбаевым поставлена конкретная задача по приятию пятилетнего Национального плана действий по развитию функциональной грамотности школьников. Данная задача актуализируется в процессе вхождения Казахстана в число 30-ти наиболее конкурентоспособных стран мира. В условиях решения этой стратегически важной для страны задачи главными функциональными качествами личности являются инициативность, способность творчески мыслить и находить нестандартные решения, умение выбирать профессиональный путь, готовность обучаться в течение всей жизни. Все данные функциональные навыки формируются в условиях школах [1].

Теоретический анализ проблемы исследования показывает, что феномен функциональной грамотности исследовали на уровне философии образования Б.С.Гершунский, В.В.Мацкевич, С.А.Крупник; как аспект непрерывного образования С.А. Танган, И.А.Колесникова; в контексте компетентностного подхода А.В.Хуторской, О.Е.Лебедев; практическое изучение функциональной грамотности нашло отражение в работах многих ученых: Л.М. Перминова, О.Е.Лебедев изучают технологию формирования функциональной грамотности учащихся; Н.Н.Сметанникова – функциональную грамотность в рамках стратегического подхода к обучению чтению [2].

Функциональная грамотность – способность человека вступать в отношения с внешней средой и максимально быстро адаптироваться и функционировать в ней. В отличие от *элементарной грамотности* как способности личности читать, понимать, составлять простые короткие тексты и осуществлять простейшие

также их базирование будет расширено на Сейшельских островах и в Джибути, крошечной стране на берегу Красного моря.

В настоящее время беспилотники начинают применяться и в сельском хозяйстве. Их внедряют и практики – сами фермеры. Их изучают и ученые в области сельского хозяйства.

В частности ученые из Университета Калифорнии в Дэвисе, в сотрудничестве с Yamaha Motor Corporation, изучают БПЛА предназначенный для распыления удобрений на экспериментальном винограднике Оуквила с использованием вертолета Yamaha Rmax с дистанционным управлением.

Целью является изучение адаптации японской техники БПЛА для сельского хозяйства США. Идея использования беспилотных летательных аппаратов как распылители, может быть новинкой на Западе, но в Японии это давно не новость. Беспилотные вертолеты на службе вот уже более 20 лет с тех пор как Министерство Японии сельского хозяйства начало продвигать эту идею в 80-х годах.

В 1991 году небольшие дистанционно управляемые вертолеты были использованы для опыления рисовых полей, а сегодня уже обрабатывают 40 процентов риса и других культур. Одним из основных игроков в этой сфере является вертолет Yamaha Rmax с научно-исследовательского центра Калифорнийского Университета в Дэвисе.

Yamaha Rmax – вертолет размером с мотоцикл, оснащен двухтактным двухцилиндровым двигателем объемом 2,4 литра и грузоподъемность 28 кг (61 фунтов). Он оснащен системой распыления аппликатором и может распылить около 15 миль / ч (24 км/час). В настоящее время, в Японии используются 2400 вертолетов Rmax.

Предварительные результаты показывают, что вертолет стабилен даже в условиях повышенной турбулентности. Однако Правительство США не будет признавать использование БПЛА, пока закон не будет изменен в 2015 году.

С помощью беспилотника длиной около полутора метров и весом чуть более 4,5 кг фермер Роберт Блэр следит за полями, где посеяны горох и пшеница, а также за своими стадами коров. По словам крестьянина, он ещё только начинает понимать, какую пользу могут приносить дроны в его сфере деятельности.

Фермеры из американского штата Айдахо решили не ждать, пока власти страны разработают четкие правила для использования беспилотных летательных аппаратов. Они построили собственный маленький дрон, оснастили его видеокамерами и используют в сельском хозяйстве.

С фермером согласны многие эксперты. По их мнению, роль, которую могут играть БПЛА в сельском хозяйстве, трудно переоценить. Это одна из самых многообещающих отраслей в коммерческом использовании беспилотников, поскольку территория, занятая посевами, огромна. В то же время право на тайну частной жизни, о нарушении которого беспокоятся правозащитники, на пространных этих полях гораздо менее значимо.

Таким чином, розглянуті вище евристичні методи виникли в процесі розв'язування інженерних завдань, що уможливило формування евристичних умінь майбутніх інженерів-педагогів під час їх застосування. Крім того, використання цих методів викладачем у процесі навчання дисциплінам харчового профілю є передумовою застосування їх студентами під час самостійної роботи. Оскільки дані методи під час генерації ідей стимулюють думку студентів, то в них виникає інтерес, а надалі потреба у самостійному набуванні знань, що сприяє формуванню евристичної діяльності.

Зав.кафедрой СХМ Зеленин А.Н., декан факультета ТТМС Юсупов М.Л.
Уральский государственный аграрный университет

О ПРЕПОДАВАНИИ НОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ БПЛА

Вот какое определение дает Википедия понятию –дрон.

Дрон (англ. drone – трутень, бездельник; гудеть, жужжать) – беспилотный летательный аппарат (БПЛА) военного назначения, разновидность военного робота. В задачу этих автономных систем, созданных для полёта, входит выполнение миссий, потенциально опасных для человека. В более широком смысле: мобильный, автономный аппарат, запрограммированный на выполнение каких-либо задач.

В 1933 году в Великобритании разработан первый БПЛА многократного использования Queen Bee. Были использованы три отреставрированных биплана Fairy Queen, дистанционно управляемые с судна по радио. Два из них потерпели аварию, а третий совершил успешный полёт, сделав Великобританию первой страной, извлёкшей пользу из БПЛА. Эта радиоуправляемая беспилотная мишень под названием DH82A Tiger Moth использовалась на королевском Военно-морском флоте с 1934 по 1943 годы.

Армия и ВМФ США с 1940 года использовали дистанционно-пилотируемый летательный аппарат (ДПЛА) Radioplane OQ-2 в качестве самолёта-мишени. В 1948 году в США был создан разведывательный беспилотный летательный аппарат AQM-34. Его первый полёт состоялся в 1951 году, в том же году «беспилотник» был пущен в массовое производство. Он стал первым серийно строящимся разведывательным БПЛА.

В настоящее время США создаёт кольцо баз для вооруженных дронов вокруг Индийского океана, Восточной Африки и Аравийского полуострова для охоты на «Аль-Каиду» и слежения за активностью пиратов. Создание новых баз беспилотных летательных аппаратов MQ-9 Reaper запланировано в Эфиопии, а

арифметические действия, функциональная грамотность – атомарный уровень знаний, умений и навыков, обеспечивающий нормальное функционирование личности в системе социальных отношений, который считается минимально необходимым для осуществления жизнедеятельности личности в конкретной культурной среде. В отличие от грамотности как устойчивого свойства личности, ФГ является ситуативной характеристикой той же личности. ФГ обнаруживает себя в конкретной статичной ситуации, так же как и функциональная безграмотность обнаруживает себя при изменении ситуации, образа жизни или типа профессиональной деятельности [3].

Как и большинство учёных, Г.П. Зинченко считает, что человека невозможно научить раз и на всю жизнь, и в этом нет необходимости, потому что все сведения сразу никогда не нужны. Но важно сформировать у каждого потребность и готовность к непрерывному образованию, навыки самостоятельного приобретения знаний, умение «встраивать» новые знания в систему уже усвоенных и применяемых в практической деятельности. Именно при такой организации образования грамотность перерастает в культуру, становится формой освоения действительности, способом отношения к миру как к целому [4].

В отличие от процессов подготовки, образования, воспитания и обучения, грамотность является обязательным процессом и характеристикой массового образования. Функциональная грамотность – это только вход в мир образования и образованности. Грамотность и образованность – категории однопорядковые в структурном отношении, но отнюдь не тождественные. Их состав однотипен, но отсутствие тождества объясняется очевидными различиями, прежде всего, количественного характера, – в объеме, широте и глубине соответствующих знаний, умений, навыков, способов творческой деятельности, мировоззренческих и поведенческих характеристик. Функциональная грамотность – это требование, которое люди предъявляют, в первую очередь, к другим, а не к себе, это мера культурного или гуманитарного развития нации, страны или группы людей. Только в этом качестве грамотность применима как мера развития отдельного человека [5].

Объективной исторической закономерностью в настоящее время является повышение требований к уровню образованности человека. Формирование функциональной грамотности – сложный, многосторонний, длительный процесс. Достичь нужных результатов можно лишь умело, грамотно сочетая в своей работе различные современные образовательные педагогические технологии. В новых обстоятельствах процесс обучения выпускников в школе должен быть ориентирован на развитие компетентностей, способствующих реализации концепции «образование через всю жизнь», а именно: организационных, интеллектуальных, оценочных и коммуникативных. Проанализировав теоретические источники, раскрывающие суть этого понятия, мы пришли к выводу, что предпосылкой развития компетентности является наличие определённого уровня функциональной грамотности.

Для успешного формирования и развития функциональной грамотности школьников, достижения ключевых и предметных компетенций на уроках начальной школы необходимо соблюдать следующие условия:

- обучение должно носить деятельностный характер (формирование у школьников умений самостоятельной учебной деятельности, поиск механизмов и способов быстрой адаптации в современном мире);

- учебная программа должна быть взвешенной и учитывать индивидуальные интересы учащихся и их потребность в развитии (новый Стандарт соответствует данному условию);

- учащиеся должны стать активными участниками процесса изучения нового материала;

- учебный процесс необходимо ориентировать на развитие самостоятельности и ответственности ученика за результаты своей деятельности;

- в урочной деятельности использовать продуктивные формы групповой работы;

- активно поддерживать исследования учеников в области сложных глобальных проблем.

Придет время, когда каждый педагог станет по самой сути своего творческого труда педагогом-исследователем, для которого язык науки будет вполне естественным и доступным. Но нельзя не считать с тем, что это процесс длительный. Пока же подавляющее большинство педагогов ждет от науки прямых **рекомендаций**. Отсюда следует, что теоретическое знание может и должно быть предоставлено практике не только в виде оригинальных текстов научных работ, но и в виде адаптированного к запросам практики **методического знания**.

Согласимся, с высказыванием Гершунского Б.С., что формирование работоспособного методического знания требует высочайшей научной квалификации, поскольку подлинный методист – это не только специалист, знающий истинные и постоянно развивающиеся потребности практики, но и способный оценить истинные же возможности науки, способный «**состыковать**» научные предложения с практическим спросом, сделать их взаимодополняющими и взаимообогащающими. Жанровое несовпадение научно-исследовательской (поисковой) и методической (реализующей) деятельности, таким образом, весьма условно, а их взаимопроникновение – залог повышения эффективности функционирования и науки, и практики [5].

Мы считаем, что для обеспечения продуктивности формирования функциональной грамотности младших школьников педагогам необходимо применять специальные активные, деятельностные, «субъект-субъектные», личностно-ориентированные, развивающие образовательные технологии, такие как:

- проблемно-диалогическая технология освоения новых знаний;
- технология формирования правильной читательской деятельности;
- технология проектной деятельности;
- обучение на основе «учебных ситуаций»;

Тобто вибір методів навчання залежить, перш за все, від поставлених цілей та задач розвитку, змісту навчального матеріалу, конкретних умов групи, які визначаються рівнем підготовки студентів до сприймання нового, їх пізнавальними потребами, сформованістю навичок та вмій, саморегуляції.

Крім традиційних методів активного навчання під час навчання дисциплінам харчового профілю ми використовуємо й спеціальні креативні методи евристичного навчання. Розглянемо деякі з методів, які допоможуть забезпечити формування прийомів евристичної діяльності.

Метод придумування – це спосіб створення невідомого студентам раніше продукту в результаті їх творчої діяльності. Метод реалізується за допомогою наступних прийомів: а) заміщення якостей одного об'єкта якостями іншого з метою створення нового об'єкта; б) пошук властивостей об'єкта в іншому середовищі; в) зміни елементів об'єкту та опис властивостей зміненого.

Особливе значення цей метод має під час розробки нової кулінарної продукції, удосконалення процесів та технологій, що існують, поліпшення якості та зниження собівартості готових страв та кулінарних виробів.

Під час застосування даного методу можна скористатись наступними евристичними підказками: «Придумайте оригінальні назви для нових фірмових страв», «Підберіть сировинний набір, що підсилить колір страви», «Уявіть, що змінили кількісний склад рецептури котлет січених, як ці зміни вплинуть на якість (структури) котлет січених?», «Уявіть, що один драглеутворювач замінили іншим більш ефективнішим, як це вплине на структуру желейних виробів?», «Як будуть відрізнятися технологічні властивості бульйону, якщо його посолити відразу або після закипання?»

Метод синектики. За Дж. Гордоном метод синектики базується на застосуванні «мозкового штурму», різного виду аналогій, інверсій, асоціацій.

Так, під час вивчення загальних правил приготування заправних супів широко застосовуються різні види аналогій та асоціацій. Великий асортимент заправних супів краще розглядати застосовуючи порівняльні характеристики, як технології приготування кожної страви, так і фізико-хімічні зміни, що відбуваються під час їхнього приготування.

Для цього обговорюються загальні ознаки проблеми, відсіюються перші розум'язки, генеруються та розвиваються аналогії, використовуються аналогії для розуміння проблеми, вибираються альтернативи, шукаються нові аналогії за допомогою наступних питань: з яких етапів складається технологічний процес приготування заправних супів? Чому під час приготування перших заправних супів всі продукти закладають у киплячу рідину? Чому продукти закладають у визначеній послідовності до бульйону? Який вплив кислих продуктів на розм'якшення картоплі? Для чого пасерують овочі? Чому квашену капусту тушкують окремо? Чому під час тушкування буряку оцет додавати краще у кінці приготування? Для чого заправні супи заправляють борошняною пасеровкою? Чому спеції додають у кінці приготування перших страв?

нями в процесі самостійного, але контрольованого освоєння певного масиву занять. Технологія навчання будується на фундаменті певного змісту і повинна відповідати вимогам державним освітнім стандартам.

• Опора на сучасні засоби передачі освітньої інформації: центральною ланкою системи дистанційного навчання є засоби телекомунікації, які призначені для забезпечення освітніх процесів необхідними навчальними матеріалами; зворотним зв'язком між викладачем і студентами; виходом в міжнародні мережі; включенням в систему дистанційного навчання зарубіжних користувачів[3,4].

Протиріччя між швидкими темпами зростання знань у сучасному світі та обмеженими можливостями їх засвоєння примушує педагогічну теорію і практику рухатися від абсолютного освітнього ідеалу до нового ідеалу максимального розвитку здібностей студентської молоді до її самоосвіти, що безумовно впливає на трансформацію форм вищої освіти в Україні, яка сприяє досягненню принципово нових рівнів освіченості кожної особистості та суспільства загалом.

Література

1. Алексеев Ю. М. Україна: освіта і держава / Ю. М. Алексеев. – К., 1998. – 111 с.
2. Уреньова С. Д. «Проблеми реформування вищої школи в Україні» Проблеми реформування освіти в Україні: вітчизняний досвід і європейські орієнтири: Збірник наукових статей / за наук. ред. С.В. Волобуєвої. – К.: Освіта України, 2011. – Випуск 5. – С. 37-47.
3. Попова Н. Е. Дистанционное обучение как инновация в процессе ее реализации образовательных стандартов нового поколения. Materiály X mezinárodní vědecko – praktická conference «Věda a vznik – 2013/2014». – Díl 18. Pedagogika.: Praha.Publishing House «Education and Science» s.r.o – stran. 3-10.

Погорелова Л.В.

Українська інженерно-педагогічна академія

МЕТОДИ ЕВРИСТИЧНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІН ХАРЧОВОГО ПРОФІЛЮ

До необхідних складників методичної системи евристичного навчання дисциплінам харчового профілю треба віднести також методи навчання, що активізують пізнавальну діяльність та допомагають організувати її так, щоб внаслідок такої діяльності студент отримував новий продукт – нові для нього знання та способи діяльності.

- уровневая дифференциация обучения;
- информационные и коммуникационные технологии;
- технология оценивания учебных достижений учащихся и др.

Література:

1. Назарбаев Н.А. Национальный план действий на 2012-2016 годы по развитию функциональной грамотности школьников. Послание народу Казахстана от 27 января 2012 г.
2. Фролова П.И. Формирование функциональной грамотности как основа развития учебно-познавательной компетентности студентов технического вуза в процессе изучения гуманитарных дисциплин. – Омск: СибАДИ, 2012.
3. Крупник, С. А. Функциональная грамотность в системе образования Беларуси. Акад. последиплом. Образования, 2003. – 125 с.
4. Зинченко Г. П. Универсальный способ деятельности. Советская педагогика. – 1990. – № 4.
5. Гершунский Б. С. Философия образования: Учебное пособие для студентов высших и средних педагогических учебных заведений. – М.: Московский психолого-социальный институт, 1998.- 432 с

К.п.н. Голикова Л.В., магистрант Арипжанова А.

*Южно-Казахстанский государственный педагогический институт, Казахстан
Региональный социально-инновационный университет, Казахстан*

BASIC PRINCIPLES OF COMPETENCE AND COGNITIVE APPROACH TO TEACHING ENGLISH TO HIGH SCHOOL STUDENTS

Changes in recent years in the general education system, its modernization, the transition to competence – education model suggest the need to develop and implement a new value approach to general education. Greatest importance for the students acquire knowledge not isolated and generalized skills, manifested in the willingness to cope with life and professional problems, the ability to foreign language communication, training in information technology, etc. Thus, at present the main result of the activities of an educational institution should be no system knowledge and skills in itself, but a set of key competencies in intellectual, civil, communication, information and other spheres [2, p. 25].

The concept of «core competence» the ideology shaping the content of school education «of the result». The title includes the concept of learning outcomes express

the «increment» knowledge, skills, experience, personal self-development, experience of creative activity, experience emotional value relations [2, p. 27].

Based on the definition of «competence» as a set of personal characteristics student (value-semantic orientations, knowledge, skills, abilities) due to his experience in a particular social activities and personal- important area we highlight the structure of competence components such as cognitive (knowledge), the operational (skills) and personal component. By the cognitive component of learning and cognitive competence of students applies knowledge of the ways the organization of goal-setting, planning, analysis, reflection and self-evaluation.

Operational component includes the following skills: the objective is to organize and its achievement; organize self- learning and cognitive activity; ask questions to the observed facts, identify the causes of the phenomena; cognitive ability to set objectives and hypotheses; own measurement skills, work with instructions; ability to speak verbally and in writing about the results of his research using computers, etc.

Personal component includes the following individual student quality: tenacity, independence, curiosity, sociability, creativity, etc.

Educational and cognitive competence includes elements of logical, methodological, general educational activity, correlated with real knowable objects. Formation of learning and cognitive competence – is the formation of skills training activities, skills to analyze their activities. Systematizing skills, for example, formed by drawing support schemes, algorithms activities (translation algorithm of direct speech into indirect speech). To establish this competence self-control and mutual control in the classroom are widely used [3, p. 55].

In the process of learning a foreign language for the formation of key competencies, including educational and informative, it is advisable to use the following technologies: method of projects, development of critical thinking through reading and writing method of debate, game technology (language games, role play, dramatization), problem discussion, interactive learning technology (in pairs, small groups), scenario-context technology, technology of modular training.

One of the conditions for the formation of competencies is to introduce modern teaching technologies, including interactive. Formation of this competence occurs throughout schooling. Each academic discipline makes a greater or lesser contribution to its formation. The content of the subject «foreign language» has sufficient funds for the development of students' cognitive competence training.

Thus, the primary means of forming educational and cognitive competence when learning a foreign language at school are various technologies, forms and methods of teaching. And the teacher should remember that competency is a task that has not only educational, but also a vital rationale is performing student knows exactly what he acquired skill required in the future [3, p.61].

Contemporary methodology of teaching EFL is characterized by two main paradigms – communicative and cognitive. Within the framework of the communicative

Дистанційна освіта, яку вже запроваджують в Україні, має поглиблювати спеціалізацію, забезпечувати перекваліфікацію, стажування, перепідготовку тощо. Як феномен інформаційної цивілізації, дистанційна освіта – це форма вищої освіти для розвитку якої потрібно комп'ютеризувати освітню діяльність, подбати про науково-методичне забезпечення, створити локальні, регіональні та всеукраїнську мережі колективного користування інформацією.

Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел свідчить, що вчені, в основному, однотайні у визначенні основних рис дистанційної освіти, до них відносять:

- Гнучкість: навчаються в системі дистанційного навчання, в основному, не відвідують регулярних занять у вигляді лекцій і семінарів, а працюють у зручний для себе час, у зручному місці і в індивідуальному темпі.

- Модульність: в основу програм дистанційного навчання покладено модульний принцип. Кожен окремих курс створює цілісне уявлення по певній предметній області. Це дозволяє з набору незалежних курсів – модулів формувати навчальну програму, що відповідає індивідуальним або груповим потребам. Навчальна програма спрямована на реалізацію державних освітніх стандартів.

- Паралельність: навчання може проводитися з одночасним здійсненням професійної діяльності чи навчанням в іншому навчальному закладі.

- Асинхронність: процес навчання, здійснюваний з використанням дистанційних технологій, протікає по зручному для навчає і навчається розкладом або графіком, не залежного від часу.

- Економічна ефективність: середня оцінка світових освітніх систем показує, що дистанційне навчання обходиться на 50 % дешевше традиційних форм навчання. Досвід вітчизняних недержавних центрів дистанційного навчання показує, що їх витрати на підготовку фахівця складають приблизно 60 % від витрат на підготовку фахівця за денною формою.

- Нова роль викладача: на нього покладаються такі функції, як вдосконалення пізнавального процесу, коректування курсу, що викладається, консультування при складанні індивідуального навчального плану, керівництво навчальними проектами та ін. Він керує навчальними групами взаємопідтримки, допомагає студентам в їх професійному самовизначенні.

- Спеціалізований контроль якості навчання: як форм контролю у дистанційному навчанні використовуються дистанційно організовані іспити, співбесіди, практичні, курсові, проектні роботи, екстернат, комп'ютерні інтелектуальні тестові іспити. Рішення проблеми контролю якості дистанційного навчання, його відповідності державним освітнім стандартам має принципове значення для успіху всієї системи освіти.

- Використання спеціалізованих технологій і засобів навчання: технологія дистанційного навчання – це сукупність методів, форм і засобів взаємодії з уч-

Четверта тенденція полягає в переведенні вищої школи України на самофінансування.

П'ята – у відновленні вищої професійної освіти з урахуванням світових стандартів. Тому спостерігаємо перехід українських ВНЗ в режим дослідницько-експериментальної роботи з апробації нових навчальних планів, освітніх стандартів, нових освітніх технологій і структур управління.

Під впливом саме цих тенденцій, що спостерігаються у процесі реформації вітчизняної вищої школи ми проаналізуємо трансформацію форм вищої освіти в Україні.

В Україні вища освіта має дві форми: стаціонарну і заочну та з'явилася нова форма навчання – дистанційна. Заочна освіта сформувалася в умовах модернізації індустріальної цивілізації як відповідь на виклик науково-технічної революції. Впровадження нової техніки та технологій вимагало вищого інтелектуально-професійного рівня громадян. Отож, освіта виконувала егалітарну функцію, надаючи всім охочим рівні можливості в отриманні середньої, професійно-технічної та вищої освіти. Водночас, заочна форма навчання була засобом відновлення інтелектуального потенціалу, втраченого в роки війни. Тому заочну освіту держава визнала як рівноцінну зі стаціонарною.

Наразі, найбільш виправдано було б здобувати базову вищу освіту лише стаціонарно, тому що заочна освіта є чинником соціального нівелювання та деградації інтелектуального потенціалу українського суспільства. Наприклад, на початку 90-х років в Україні на 10 тис. населення було 1202 особи з вищою освітою, тоді як у Франції – 1060, у Німеччині – 990 [1,62]. Отже, високий освітній ценз громадян України не гарантує ані благополуччя, ані загального добробуту. Звичайно, річ не тільки в освіті. Однак, заочна освіта давно вичерпала свій потенціал у формуванні інтелектуального капіталу суспільства. Тільки визнавши на державному рівні той факт, що заочна освіта є менш затратною, можна її трансформувати. Річ у тому, що держава має не лише законодавчо гарантувати роботу дипломованим спеціалістам, а й створювати відповідні робочі місця. Зокрема, в усіх державних інституціях мають працювати лише дипломовані спеціалісти відповідного фаху та кваліфікації. Ситуація, коли посади обіймають особи без відповідної освіти, дискредитує як освіту, так і посаду[2,40].

Сьогодні однією з інноваційних форм вищої освіти вважається дистанційна освіта, при якій всі або більша частина навчання здійснюється з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій при територіальній роз'єднаності викладача і студентів, яка розглядається як елемент системи безперервної освіти, як модель інтеграції заочної та стаціонарної форм навчання, яка в порівнянні з традиційним навчанням має ряд переваг:

- Масовість та відносно дешева можливість отримання знань;
- Паралельне з професійною діяльністю навчання без відриву від виробництва;
- Підвищення творчого та інтелектуального потенціалу студентів за рахунок самоорганізації навчальної діяльності[3,3].

paradigm language and its analysis is connected mainly with acquisition of speech activity; within the framework of the cognitive paradigm language is related to cognition and processes associated with it. To solve a number of methodological problems a synthesis of the mentioned above paradigms is needed.

That is why examining the contemporary strategy of teaching EFL we will consider the basic principles of both the communicative and the cognitive approaches.

The core issue of the communicative approach is that the process of language acquisition should be organized as a process of real communication in situational environment [3, p. 13]. Within this approach the main objective of language teaching is the communicative competence. The fundamental idea of the cognitive approach is that the learning process should be aimed at acquiring (or rather inferring) knowledge, structuring and systematically arranging its units, storing and applying them while getting adapted to reality [3, p. 14]. The ultimatum of cognitive language teaching is the cognitive competence.

Considering the fact that learning another language enhances the learner's understanding of and insights into the world, the commonsensical idea would be to combine the communicative and cognitive approaches and receive an approach, which incorporates both communication and cognition. The impetus and rationale for it come from changing educational realities in the world, that presupposes the shift from an emphasis on teacher-centered to an emphasis on learner-centered classrooms and from transmission-oriented to participatory or constructivist knowledge development. Thus, the main objective of communicative and cognitive teaching a foreign language is the communicative and cognitive competence as a developed ability to perform speech and mental activity while solving real and ideational problems via target language. To observe how to reach this objective we will consider the basic principles of the communicative and cognitive approach.

The first principle means that *foreign language acquisition should be done through speech activity*, which is specifically human. Speech activity is looked upon as a purposeful, determined by language and stipulated by a situation process of reception and production of speech in the human interaction [1, p. 43].

The second principle concerns the conditions conducive for communicative and cognitive teaching. These conditions presuppose *stimulation of mental and speech activity of students*. It can be done through modeling problem situations, which include intellectual obstacles that students are supposed to overcome [1, p. 48].

The third principle implies *creating authentic situations of socialization* that ensures and specifies its motivational and natural character [1, p. 52].

The fourth principle specifies the importance of *taking into consideration students' epistemological styles* (empirical, rational and metaphorical). These are basically the ways via which a person cognizes the world and acquires knowledge [1, p. 57].

The fifth principle deals with *students' linguistic personality development*. Since language is a medium of collective consciousness it is possible to speak of a personality

as such which is part of social consciousness, has a language capacity and manifests in speech behavior, thus becoming a linguistic personality [1, p. 60].

The sixth principle emphasizes the assumption that *learning a foreign language conduces and facilitates students' worldview formation*. The cognitive activity is looked upon as a triad consisting of three overlapping stages: acquisition of information, its incorporation into the mind and its operation in speech [1, p. 63].

The seventh principle *accentuates the requirement of students' knowledge space development*. Knowledge units are supposed to be the concepts of different levels of abstraction and complexity. Concepts may be considered «the constructive mental blocks» of the conceptual representation of the world, or knowledge space of a person.

The eighth principle maintains the idea that *in the process of the English language acquisition students' multiple intelligences are developed and applied*. The notion of multiple intelligences was introduced by H. Gardner. He defined it as the ways through which a person perceives and processes information in the acts of cognition. Among the multiple intelligences H. Gardner distinguishes the linguistic, logical-mathematical, visual-spatial, musical, interpersonal, intrapersonal, bodily-kinesthetic and naturalist intelligences [1, p. 67].

Considering the mentioned above we arrive at the conclusion that in the process foreign language acquisition both the communicative and the cognitive paradigms are combined. The combination of these paradigms results in the communicative and cognitive approach to language teaching. This approach is established on the basic principles which accentuate the necessity to develop not only communicative but also cognitive skills and capacities of students that will be reflected in relevant competences.

Литература:

1. Aljughaiman, A. & Mowrer-Reynolds, E. Teachers' conceptions of creativity and creative students. – Journal of Creative Behavior, 2005.
2. Апанович Е.В. Методика формирования учебного умения самостоятельно активизировать языковой материал: начальный этап, языковой вуз: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. – Иркутск, 2003. – 189 с.
3. Елашкина Н.В. Формирование учебной компетенции в условиях дистанционного обучения студентов иноязычному общению: начальный этап языкового вуза: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 Н.В. Елашкина. – Иркутск, 2006. – 199 с.

3. Пометун О. Интерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. Пометун, Л. Пироженко. – Київ, 2002. – 98 с.

4. Традиції та інновації в методиці навчання іноземних мов: [навч. посіб. для студ. і вчит.] / [за ред. М.К. Колкової]. – СПб. : КАРО, 2007. – 267 с.

5. Sheils J. Communication in the modern language classroom / J. Sheils. – Strasbourg : Council of Europe Press, 1993. – 250 p.

Ципко В. В.

к. пед. н., доцент, ст. наук, співробітник
докторант Інституту педагогіки НАПН України, Київ Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРМ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВСТУПУ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Життя і освіта, і теорія освіти – є по суті, теорія життя.
/ Г. Гессен /

XXI століття ЮНЕСКО оголосило століттям освіти. Це свідчить про те, що світове співтовариство визнало освіту як домінуючу не тільки у розв'язанні глобальних проблем сучасності, а й у формуванні духовних підвалин нової інформаційної цивілізації, оскільки освіта є потужним соціальним інститутом, який формує духовно-інтелектуальний потенціал нації як запоруку сталого соціально-економічного розвитку країни. Україна, вступивши до третього тисячоліття як незалежна держава, розбудовує національну освітню систему та модернізує її. Для реформування системи вищої освіти в Україні характерний пошук оптимальної відповідності між сформованими традиціями в українській вищій школі й новими віяннями, пов'язаними зі вступом у світовий освітній простір. На цьому шляху спостерігаємо кілька тенденцій.

Перша – освіта в Україні стає багаторівневою та безперервною. Переваги цієї системи в тому, що багаторівнева система організації вищої освіти забезпечує ширшу мобільність щодо темпів навчання й вибору майбутньої спеціальності. Вона формує здатність у випускника освоювати на базі отриманої університетської освіти нові спеціальності.

Друга тенденція – значне збагачення вищих навчальних закладів сучасними інформаційними технологіями, широке підключення до мережі Інтернет та інтенсивний розвиток дистанційних форм навчання студентів.

Третя тенденція – університетизація вищої освіти в Україні й процес інтеграції всіх вищих навчальних закладів з провідними у країні й у світі університетами, що зумовлює появу університетських комплексів.

співпраця та комунікація виступають базовими компонентами такого навчання, яке ставить перед собою мету спільного розв'язання проблем, набуття навичок монологічного мовлення, відповідальність, критичного мислення та досягнення вагомих результатів. Шляхи інтеграції інтерактивних методів у навчальний процес практично необмежені. Особлива увага приділяється інтерактивному навчанню письма та читання. Інтерактивне навчання писемного мовлення у вищій школі має формувати і розвивати уміння обговорення, аналізу і взаємоперевірки.

Сучасна модель процесу читання сконцентрована на інтерактивному зв'язку читача та тексту, який вивчається. Викладач повинен подати текст, організувати завдання, які допоможуть студентам зрозуміти його (чи дозволять викладачу побачити, наскільки його не зрозуміли), а після цього тільки стежити за роботою над текстом та часом, коригувати їх. Текст повинен бути вірно підібраний, завдання мають відповідати типу тексту, виду читання, рівню мовної підготовки студентів.

Таким чином, можна зробити висновок, що ефективність інноваційних підходів до викладання іноземних мов у сучасній вищій школі залежатиме від бажання і здатності викладачів скористатися позитивним досвідом вітчизняних і іноземних учених і практиків щодо творчого підходу у навчанні, розуміння необхідності відмовитися від авторитарних і схоластичних методів. Інноваційні методи навчання іноземних мов, які ґрунтуються на творчому підході, допомагають повністю розкрити потенціал студентів і сприяють розвитку та самовдосконаленню навчально-комунікативного процесу.

Відбором, теоретичним осмисленням, класифікацією педагогічних інновацій займається нова галузь педагогічного знання – педагогічна інноватика (лат. innovatio – оновлення, зміна). Інновації в педагогіці пов'язані із загальними процесами у суспільстві, глобальними проблемами, інтеграцією (лат. integratio – відновлення, об'єднання в ціле окремих елементів) знань і форм соціального буття. Нині створюється нова педагогіка, характерною ознакою якої є інноваційність – здатність до оновлення, відкритість новому.

З метою розвитку творчих здібностей студентів, поступового й систематичного прилучення їх до самостійної пізнавальної діяльності, забезпечення співпраці між студентами та викладачем недостатньо використовували лише традиційний урок. Тому варто кожному вчителю подумати над зміною форми заняття в окремих випадках. Особливо це стосується уроків англійської мови, де більша частина уроку йде на формування у студентів умінь і навичок, застосування набутих теоретичних знань.

Література:

1. Клевцова Н. И. Методико-дидактические принципы создания и использования мультимедийных учебных презентаций в обучении иностранному языку / Н.И. Клевцова. – Курск, 2003. – 178 с.
2. Крючков Г. Болонський процес – як гармонізація Європейської системи вищої освіти / Г. Крючков. – Педагогічна преса, 2004. – 104 с.

Азевич Алексей Иванович
к.п.н., доцент МГПУ, Москва

WEB-ТЕХНОЛОГИИ И ОЦЕНКА ПСИХОФИЗИЧЕСКИХ ДАННЫХ ЧЕЛОВЕКА

Современная наука накопила огромный арсенал методов, обращённых на изучение физического состояния человека в целом и структуры его физических качеств в частности. Она рассматривает особенности их формирования посредством физической культуры и спорта, что значительно расширяет научные представления о роли физических качеств в двигательной деятельности.

В ходе анализа психофизических данных, связанных со базовой физической подготовкой, приходится использовать различных средства: статистические характеристики, информационные модели, онлайн-калькуляторы.

В сети Интернет можно найти немало сервисов, с помощью которых легко выявить те или иные психофизические характеристики человека на определенном этапе его развития. Перечислим некоторые из них.

Начнем с онлайн-калькулятора расчета биоритмов человека. С самого рождения мы живем не только по обычным, но и по биологическим часам, определяющим наше состояние, самочувствие и работоспособность. Их правильнее было бы назвать биологическими ритмами, определяющими циклическое изменения состояния жизни. Существуют различные биоритмы. Например, суточные, определяющие самочувствие и работоспособность человека на протяжении суток. Если правильно планировать свою деятельность в течении дня в соответствии с этими ритмами, то продуктивность ее резко возрастает. С помощью онлайн-калькулятора, представленного на сайте <http://convertr.ru/calculator/bioritm/>, можно рассчитать, например, суточные биоритмы, введя в соответствующее окно нужные данные (рис.1).

17	ноябрь	1956	Дата рождения
26	февраль	2015	Дата расчета
<p>-21% Физическая активность -96% Эмоциональная активность -89% Интеллектуальная активность -69% Общее состояние</p>			

Рис.1

Принимаясь за важное дело стоит взвесить свои моральные и физические силы. А онлайн-калькулятор, рассчитывающий биоритмы на текущий день, может выявить ряд важных психофизических показателей, способствующих достоверной оценке состояния человека на текущий день.

Перечислим эти показатели. *Физический* – выносливость, запас прочности и мышечная сила. *Эмоциональный* – настроение, чувства и душевный подъем. *Интеллектуальный* – способность к умственной и творческой работе. И, наконец, четвертый, – общее состояние. Если значение биоритма находится ниже нулевой отметки, то это свидетельствует о быстрой утомляемости, упадке сил, снижении иммунитета. Эмоциональный спад характеризуется апатией, плохим настроением и даже депрессией. При интеллектуальном спаде отчетливо проявляется неспособность сосредоточиться, рассеянность внимания, замедленность реакции, трудность восприятия и запоминания.

Если значение общего показателя биоритмов выше среднего уровня, то это проявляется в:

- физическом подъеме, жизненной активности, желании «свернуть горы»;
- эмоциональном подъеме, в ощущении полноты жизни и многообразии чувств;
- интеллектуальном подъеме, вдохновении, ясном уме и высокой скорости решения задач.

Приведем пример еще одного калькулятора, результаты работы которого играют важную роль в оценке сердечной деятельности человека. Это – калькулятор сердечного ритма (<http://convert.ru/calculator/kv/>). Сокращение сердечной мышцы достаточно сложный процесс, ведь в нем участвуют несколько групп мышц. В каждом возрасте сердечный ритм (пульс) имеет определенные показатели, причем у разных людей они могут существенно отличаться. В нормальном состоянии это может быть один показатель, в состоянии сна или во время физических нагрузок другой.

Как найти норму физических нагрузок конкретного человека и не допустить при этом сердечную перегрузку? Главный показатель работы сердца – пульс, а онлайн-калькулятор сердечных ритмов поможет высчитать его допустимые колебания. Итак, вводим в окно калькулятора нормальный сердечный пульс и возраст испытуемого. Тут же получаем таблицу, в которой представлены данные его допустимой физической нагрузки (*рис.2*).

навчання, в основі яких лежить інформування, просвітництва студентів і організація їх репродуктивної діяльності з метою вироблення у них загальнонавчальних умінь і навичок; – особистісно-орієнтовані технології навчання, що створюють умови для забезпечення їх власної навчальної діяльності, обліку та розвитку індивідуальних особливостей студентів; – технології розвивального навчання, в центрі уваги яких – спосіб навчання, власного включення внутрішніх механізмів особистісного розвитку студентів, їх інтелектуальних здібностей.

Все вище перераховане, включаючи технології навчання, не мають використовуватися ізольовано. Одним із сучасних методів є використання комп'ютерних технологій при вивченні іноземної мови, яке відкриває перед студентами доступ до нових джерел інформації, підвищує їх мотивацію до отримання інформації іноземною мовою, підвищує ефективність самостійної роботи, дає нові можливості для творчості.

Методичні переваги навчання іноземної мови за допомогою мультимедійних засобів свідчать, що цей метод має більший ступінь інтерактивного навчання, дає можливість обирати темп та рівень завдань, покращує швидкість засвоєння граматичних конструкцій та накопичення словникового запасу. Також до безумовно технічних переваг цього методу можна віднести можливість використання інтерактивних відео – та аудіо роликів при навчанні усному мовленню. Демонструючи схеми, фото та малюнки за тематикою мовного спілкування, реалізується принцип наочності.

Запровадження мультимедійних технологій створює умови для інтерактивного спілкування, що на сьогоднішній день є найважливішою складовою навчального процесу. Використовуючи мультимедійні технології викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається. А також мультимедійні технології дозволяють розробити яскраві та більш цікаві вправи на говоріння. Для студентів вивчення іноземної мови із застосуванням мультимедійних технологій також має певні переваги. Зважаючи на новітність цих технологій, для студентів цікаво мати справу з джерелами нових видів отримання інформації. А також важливо те, що засвоєння нової інформації з використанням мультимедійних технологій, проходить в ігровій формі. Застосування мультимедійних технологій дозволяє їм самостійно готувати міні-проекти за тематикою спілкування та презентувати їх.

При опануванні іноземною мовою у студентів виникає ряд проблем, однією з яких є низька мотивація до вивчення мови. В таких випадках саме інтерактивні технології виступають цінними для застосування, тому що вони створюють такі умови, коли студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Інтерактивне навчання заключає в собі деякі методи співпраці у навчальному процесі. Успішне виконання завдання поставленого для всієї групи, повністю залежить від успішного виконання цього завдання персонально кожним студентом, відповідальність кожного за виконання свого завдання. Ефективна

қабілетін, шығармашылығын, интеллектуалдық танымын дамытудың тиімді жолдарына тоқталады.

Проблемалық әдістің шығармашылық ерекшелігі – оқытушы білімді даяр күйінде баяндай бермей, студенттердің алдына белгілі бір проблемалық міндет қойып, оны өздеріне шештіруге бағыттауы болып табылады. Жас ұрпақтың шығарымпаздық ізденістерін арттырудағы модульдік технологияға құрылған жаңа сабақ бағдарламаларындағы проблемалық оқыту әдісінің маңызы туралы сөз етіледі.

Тірек сөздер: модульдік жүйе, модульге топтау, модульдік тақырып, проблемалық жағдаят, проблемалық оқыту, проблемалық сұрақтар жүйесі, интеллектуалдық таным, студент тұлғасын қалыптастыру.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаев өзінің кезекті «Қазақстан-2050» жолдауында негізгі бағыттарды білім берудің маңызын көтеру, инновацияларға қолайлы жағдай жасау керектігін атап көрсетті. Сондай-ақ, ҚР «Білім туралы» заңында «Білім беру жүйесінің негізгі міндеті ұлттық және жалпы адамдық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке тұлғаның қалыптасуы мен дамуына қажетті жағдай туғызу» делінген. Сондықтан қазақ тілін бүгінгі заманның талабына сай оқытудағы басты талап – дүние жүзілік дамудағы адамзаттың орны, ол жасаған әлемдік құндылықтардан хабардар, жан-жақты жетілген, өз тарихының өткеніне көз жүгіртетін, ұлтжанды, патриот азаматты қалыптастыру болып отыр. Оған ықпал ету үшін оқытушының шығармашылық ізденісі қажет. Жаңа заман талаптарына сай сабақ түрі өзгеріп, жаңарып отырса, болашақ ұрпаққа әсері мен ықпалы ерекше болады. Қазіргі заман ағымына байланысты студенттердің білімге қызығуын арттыру үшін оқытушыларға жаңа талаптар қойылуда. Ғылыми педагогиканың негізін салушы Ы.Алтынсарин мұғалімнің қоғам алдында ролін қарапайым айта келіп, кезінде «...Салып жатқан үйдің жақсы болуы, оның іргесін берік және мықты қалануына байланысты болатыны сияқты, біздің қолға алып отыратын ісіміз де, қазақ мектептерінің бар келешегі көбінесе, істің қазіргі басталуына байланысты. Сондықтан да мен қазір жақсы оқытушыны дүниедегі заттың бәрінен де қымбат көремін», – деген пікірі мұғалімге қоятын талабы ретінде естіледі. Оқыту үдерісіне жаңа инновациялық технологиялар енгізілуде. Технология – белгілі бір істегі адамның шеберлігі. Қазіргі педагогикалық әдебиеттерден 50-ден астам оқыту технологиялары қолданысқа енгені белгілі болып отыр. Осындай әр түрлі технологияларды оқытушы сабағына пайдаланып, шығармашылықпен, ізденіспен жұмыс жасап отырса жаңашылдыққа жақын болғаны. Міне, осы тұрғыдан келгенде, қазақ тілі сабағында модульдік технологиялар – интербелсенді әдістерді үнемі жетілдіріп отырса, студенттердің ойлау қабілеттерін дамытудың тиімділігі артады.

Ғалымдардың зерттеу нысандарында модульдік технологиялар арқылы проблемалық оқытудың да теориялық негізін анықтауға және студенттердің ойлау қабілетін дамытуда проблемалық оқытудың жолдары қарастырылған.

слайд-шоу, сочетание устного материала с демонстрацией слайд-шоу позволяет концентрировать визуальное внимание учащихся на особо значимых моментах учебного материала.

Например, при изучении темы «Виды узлов в макраме» был проведен урок в виде телепередачи «Своя игра». Использование на уроке слайд-фильма, с применением гиперссылок, позволяющих учащимся самостоятельно выбирать нумерацию вопросов и зарабатывать баллы, дало возможность значительно повысить интерес учащихся к данной теме. Применение на уроке экрана и диапроектора помогло активизировать интерес учащихся и повысить их результативность. При повторении пройденного материала актуализация знаний проходит через работу со схемами, таблицами и тестами, составленными по разделам «Машиноведение», «Материаловедение», и др. Так наряду с построением чертежей выкроек, которое обучающимся с ограниченными возможностями дается нелегко, было введено в практику использование элементов графических редакторов, таких как, например, Corel Draw. Учащимся было предложено внесение изменений по модели в готовую стандартную выкройку при помощи простейших инструментов программы CorelDraw, что позволило разумно дополнить традиционные методики преподавания.

После применения инновационных технологий в педагогическом процессе специальной коррекционной школы с детьми с нарушением интеллекта достаточно повысилась успешность в обучении, измеряемая ее эффективностью: до 28% учащихся справились с заданиями и показали высокий уровень мотивации к трудовому обучению. При этом доля детей с низким уровнем мотивации уменьшилась до 25% учеников.

Обобщая вышеуказанные результаты эксперимента, можно сделать вывод о том, что в группе учащихся специальной школы-интернат для детей с ограниченными возможностями развития, где успешно применялись инновационные компьютерные технологии, качественные характеристики обучения и воспитания были намного выше, чем в группе, с использованием традиционных методов. Данные свидетельствуют о том, что традиционная методика обучения и воспитания дала свои результаты и дети успешно социализируются в общество, потому основная цель специальной школы оправдывается, однако, с применением инновационных технологий в обучении и воспитании социализация детей достигает намного высоких показателей.

Новые технологии позволяют моделировать различные ситуации и среды, что ведёт к активизации познавательной деятельности учащихся, развитию их мышления, обеспечивает развитие творческих способностей школьников и желание продолжить самостоятельную работу. Применение в коррекционно-развивающей и обучающей деятельности современных образовательных технологий, компьютерных программ позволяет эффективнее использовать труд учителя, обеспечивает гибкость образовательного процесса, и дает положительную динамику в обучении

целью которого явилось . теоретическое обоснование и экспериментальная проверка эффективности применения инновационных информационно – компьютерных технологий на уроках труда в специальной школе VIII вида и создания методических комплексов по предмету.

В научном экспериментальном исследовании приняли участие 22 учащихся 5 классов с умеренной умственной отсталостью, у которых была произведена диагностика познавательной деятельности (памяти, концентрации внимания, мышления) на основе методик «Пиктограммы», корректурной пробы и исследования мышления. В результате обследования было обнаружено, что только 4% школьников справились с заданиями и показали высокий уровень мотивации к трудовому обучению. Средний уровень мотивации наблюдался у 35% учеников. Низкий уровень мотивации отмечался у большего количества школьников, ученики не стремились или не могли выполнить предложенные задания. Процент таких учеников составил 61%, что составило более половины испытуемых. Данные результаты свидетельствовали о слабой учебной мотивации, что отрицательно влияет на общую активность, познавательную инициативность и успешность овладения программным материалом. К тому же учащиеся относятся к процессу обучения и воспитания на более формальном уровне, что также снижает учебную мотивацию детей.

Данные результаты побудили пересмотреть подход к традиционному ведению занятий и применить на уроках трудового обучения компьютерные технологии. В связи с чем, на следующем этапе исследования в соответствии с «Типовыми специальными образовательными программами (школ и специальных классов для детей с нарушением интеллекта)» нами было разработано календарно тематическое планирование по предмету «Общетрудовая подготовка» для 5 класса, в котором выделено 74 часа в первой четверти, 52 часа – во второй, 78 часов – в третьей и 60 часов в последней четверти. В тематическом плане отмечаются различные тематики, в ряду которых темы, ориентированные на направления «Швейная машина и ее устройство», «Материаловедение», «Работа с тканью», «Аппликация», «Работы с крючком», «Работа с бисером», «Работа с бросовым материалом» и т.д.

В преподавании уроков труда компьютер может быть использован на всех этапах урока – при объяснении нового материала, закреплении, повторении, контроле. На этапе объяснения нового материала наиболее эффективным является учебный тип деятельности. Применение интерактивных технологий в обучении швейному делу и общетрудовой подготовке детей с особыми образовательными потребностями имеет ряд преимуществ, которые делают их использование максимально необходимыми на каждом этапе урока технологии. При изучении новой темы можно провести урок с применением компьютерных презентаций, позволяющих акцентировать внимание учащихся на значимых моментах излагаемой информации. Особенностью применения компьютерных презентаций является наличие автоматического контроля и ограничения времени демонстрации

Модульдік технологиялар арқылы қазақ тілі пәнін проблемалық оқыту тәсілі арқылы студенттердің логикалық қабілетін және оқуға деген қызығушылығын арттыруға, тіл үйренушілерді өздігінен саналы жұмыс істеуге үйретуге, сонымен қатар, осы оқыту тәсілі арқылы берік білімге, оқытудың жоғары нәтижесіне қол жеткізуге болады.

Ғылыми болжамдарда егер ұйымдастырылатын жұмыстар жүйелі, мақсатты түрде құрылса, онда модульдік технологиялар арқылы қазақ тілі пәні негізінде проблемалық оқыту тәсілдерімен студенттердің ойлауын дамытуға болатындығы дәлелденген.

Қазіргі таңда жан-жақты ізденістің нәтижесінде оқытудың әр түрлі технологиялары жасалып, өсіп келеді. Айталық, Д.Б.Эльконин, В.В.Давыдовтың «Дамыта оқыту технологиясы», В.Ф.Шаталовтың «Тірек сигналдары арқылы оқыту технологиясы», Ж.Қараевтың «Деңгейлеп оқыту технологиясы», М.М.Жанпейісованың «Модульдік оқыту технологиясы» және т.б. ғалымдардың технологиялары кеңінен қолдануда. Қазақстанда білім берудің өзіндік, ұлттық үлгісі қалыптасуда. Солардың бірі бұл модульдік оқыту технологиясы. Модульдік оқыту технологиясының негізгі зерттеушілері: Дж.Блок, Б.Блум, М.М.Жанпейісова. Мақсаты: Тұлғаның танымдық қабілеттерін танымдық жағдайлар арқылы модульдік сипатта дамыту. Модульдік оқыту технологиясы студенттерді өз бетімен жұмыс істеуге, қорытындылар жасауға, жүйелі білім алуға және өзін-өзі бағалай білуге үйретеді.

Модульдік оқытудың негізгі талаптары:

Студент тұлғасының танымдық қабілеттерін дамыту.
Танымдық үрдістерді (жады, ойлау, зейін, елестету қабілеті) дамыту.
Оқуға қызығушылық қалыптастыру.
Сөздік қорын, ауызша және жазбаша тілін дамыту.
Тұлғаның қажеттіліктерін қанағаттандыруға ықпал ету.

Модульдік оқытудың құрылымы:

Оқытудың жалпы мақсатын қою.
Жалпы құрылған мақсатты нақтыландыруға көшу.
Студенттердің білім деңгейін алдын-ала (диагностика) бағалау.
Оқу әрекеттерінің жиынтығы және нәтижені бағалау.

Қазақ тілі пәні бойынша бағдарламада берілген тақырыптарды топтап, модульге енгіздік. Атап айтсақ:

- «Адам және қоғам»
- «Қазақ елі»
- «Тәуелсіз Қазақстан»
- «Мемлекеттік тіл Қазақстан халықтарын біріктіретін фактор»
- «Қазақстан әлемдік кеңістікте»
- «Мамандық әлемі» атты тақырыптық бөлімдері модульдік үлгіде топтастырылды. Жоғарыдағы аталмыш тақырыптар өз ішінде модульді құрамды бөліктерден тұрады.

Мысалы, «Қазақ елі» модулі:

- «Қазақ халқының, қазақ атауының шығу тарихы»;
- «Қазақтың алғашқы хандары, билері мен батырлары»;
- «Абылай хан қазақтардың басын қосушы тұлға»;
- «Қазақ халқының салт-дәстүрлері»;
- «Жеті жарғы – дала конституциясы»;
- «Көшпенділер өркениеті»;
- «Төле би, Әйтеке би, Қазыбек билердің шешендік өнері»; т.б.

Сабак үдерісінде бағдарлама бойынша жоғарыда топтастырылған модульдік тақырыптардың кіріспе бөлімінде студенттерді оқу модулінің жалпы құрылымымен, мазмұнымен таныстырылып, студенттердің осы оқу модуліндегі танымдық қызметінің мақсаттары мен міндеттерін әрбір студенттің қабылдауына, түсінуіне ерекше көңіл бөлінді және тірек сызбаларға сүйене отырып, модульдің тұтас тақырыбы бойынша оқу материалдарын қысқаша түсіндірілді. Сабак барысындағы негізгі мақсат – студенттердің Қазақстан жеріндегі ортағасырлық мемлекеттердің даму ерекшеліктерін ұғындырып, бүгінгі күнмен салыстыра білуге үйрету және қазақтың ұлы хандары, билері, батырлары туралы мәліметтермен, «Жеті жарғы – дала конституциясы» баптарымен таныстырып, проблемалық сұрақтар бере отырып, ойлау-танымдық қабілетін қалыптастыру болды. Сөйлесу бөлімінде студенттердің танымдық қызметін өзара сөйлесу негізінде ұйымдастырылса, қорытынды бөлімде сынақ, тест, ойталқы арқылы тақырыпты бекіту болды.

Модульдік оқытудың негізгі тиімділігі:

- Әр студентке деңгейлік жүйе бойынша жұмыс жасауға мүмкіндік береді;
- Студенттердің өзіндік ізденісіне алғышарттар жасайды;
- Сабак барысында барлық студенттердің қатысуына жағдай жасайды.

Модульдік оқытудың ерекшелігі: бірінші кезекте студенттерді оқытуға емес, қайта танымдық қызметін ұйымдастыруға, оқу процесін өзара сөйлесу негізінде құруға бағытталады. Модульдік оқыту технология кезінде студент оқу материалын тыңдау, жазу, көру, айту, өз бетімен жұмыс жасау арқылы оқу материалын қарапайымнан күрделіге қарай шығармашылық, зерттеушілік сипаттағы тапсырмаларды орындауға мүмкіндік береді.

«Қазіргі заманда жастарға ақпараттық технологиямен байланысты әлемдік стандартқа сай мүдделі жаңа білім беру қажет», – деп Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев айтып өткендей, бүгінгі заманғы білім берудің басты мақсаты – мамандарды әлемдік шығармашылық тұрғыдан өзгертудің әдістемесімен қаруландыру. Осы тұрғыда ғылыми міндеттерді шешудің тиімді жолы ретінде модульдік технологиялар арқылы қазақ тілі пәні сабағында оқушылардың ойлау қабілеттерін дамыту үшін проблемалық оқыту жүйесін қолдануға болады.

Проблемалық оқыту жүйесі – оқытудың әдіс-тәсілдерін қолдана отырып, студенттердің ой-өрісін, логикалық ойлау қабілетін, шығармашылық әрекетін

помогающий реализовать главные человеческие потребности, как общение, образование, самореализация. В данном контексте внедрение современных цифровых технологий в образовательный процесс коррекционной школы для детей с нарушением интеллекта призвано повысить эффективность проведения уроков, усилить привлекательность подачи материала, приблизить излагаемый материал к жизни, осуществить дифференциацию видов заданий, а также разнообразить формы обратной связи, освободить учителя от рутинной работы [1-4].

Вместе с тем, применение ИКТ позволяет расширить дидактические возможности, связанные с зрительной визуализацией материала и возможностью совершать визуальные путешествия, представить наглядно те явления, которые невозможно продемонстрировать другими способами, позволяя совмещать процедуры контроля и тренинга.

Для детей с нарушением интеллекта характерно органическое недоразвитие процессов познавательной деятельности и эмоционально-волевой сферы, что является ведущим признаком, симптомом умственной отсталости. И нарушения касаются, прежде всего, процессов непосредственного отражения действительности – ощущения и восприятия. У детей с пораженной нервной системой эти психические процессы формируются замедленно и с большим количеством особенностей и недостатков. Замедленная, ограниченная восприимчивость оказывает огромное влияние на весь последующий ход психического развития, а также на весь целостный образовательный процесс.

В указанном аспекте создание оптимальных благоприятных условий для должного восприятия, усвоения предлагаемого учебного материала, направленных на коррекцию нарушений познавательной деятельности у обучающихся выше отмеченной категории в период школьного обучения и сокращению сроков коррекционно-развивающей работы, приобретает все большую значимость и актуальность.

Одной из задач специалистов коррекционных учебных заведений, работающих с детьми с ограниченными возможностями, в том числе с умственной отсталостью, является пробуждение у воспитанников интереса к учебе через всевозможные виды учебно-трудовой деятельности посредством применения современных инновационных технологий. В этих условиях учителю необходимо ориентироваться в широком спектре современных инновационных технологий, идей, школ, направлений, используя весь арсенал национального и зарубежного педагогического опыта. По мнению Селевко Г.К. сегодня быть педагогически грамотным специалистом нельзя без изучения всего обширного спектра образовательных технологий [1].

Недостаточная разработанность проблемы использования ИКТ на уроках труда в рамках курса «Ремесло» в специальных образовательных учреждениях, отсутствие необходимых научно-теоретических и практических разработок в этом направлении, необходимость разработки комплекса уроков и повышения уровня развития познавательной и эмоционально-волевой сферы детей с интеллектуальными нарушениями определили выбор данного научного исследования,

Make sure students understand what the purpose for reading is: to get the main idea, obtain specific information, understand most or all of the message, enjoy a story, or decide whether or not to read more. Recognizing the purpose for reading will help students select appropriate reading strategies.

Comprehension strategies are conscious plans – sets of steps that good readers use to make sense of text. Comprehension strategy instruction helps students become purposeful, active readers who are in control of their own reading comprehension.

Used Literature:

Campbell, C. and H. Kryszevska. 1992. *Learner-based Teaching*. Oxford: Oxford University Press.

Nuttal, C. 1996. *Teaching Reading Skills in a Foreign Language*. Oxford: Heinemann.

Wallace, C. *Reading*. Oxford: Oxford University Press. White, G. 1998. *Listening*. Oxford: Oxford University Press.

Williams, E. 1984. *Reading in the Language Classroom*. London and Basingstoke: Macmillan.

Д.м.н. Тебенова К.С., Шамшенова Э.Ж.

Карагандинский государственный университет им. Е.А.Букетова

ЗНАЧЕНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ДЕТЕЙ С НАРУШЕНИЕМ ИНТЕЛЛЕКТА

В период форсированной технократизации современного общества информационно-коммуникационные технологии (ИКТ), рассматриваются, как один из компонентов целостной системы обучения, облегчая доступ к всевозможной образовательной информации. Наряду с этим, являются одним из перспективных средств, открывающих возможности вариативности учебной деятельности, ее индивидуализации и дифференциации, позволяя по-иному организовать взаимодействие всех субъектов образовательного процесса, построить систему образования, в которой учащиеся были бы не только активными, но и равноправными участниками данной деятельности. Внедрение ИКТ в процесс обучения позволяет активизировать и реализовать идеи прогрессивно развивающегося обучения, повысить темп урока, качественно увеличить время, отводимое на самостоятельную работу учащихся. Кроме того, использование ИКТ в учебном процессе, рассматривается как один из способов повышения мотивации обучения, способствующий развитию творческой личности не только обучающегося, но и учителя,

дамыту болып табылады. Қазіргі заманғы білімдендірудің мақсаты мамандарды шығармашылыққа дайындау. Ал шығармашылық дегеніміз жаңалықты ашу болса, модульдік технология арқылы сабақты проблемалық оқытудың өзі де шығармашыл процесс болып табылады. Соңғы кезде кең тараған оқу түрінің мәні: оқытушы оқушылар алдына міндет (проблема) қоя отырып, оған қызықтырады және оның шешу әдіс-тәсілдерін табуға ынталандырады. Оқытудың бұл түрі жаңадан ғана пайда болған жоқ. Өйткені, кезінде бұған өз үлес қосқан педагог-ғалымдар болды, атап айтқанда, Сократ, Руссо, Дистерверг, Ушинский. Мысалы, грек данасы Сократтың алдына қойған мақсаты білімнің өзі емес, адамдардың білім алуға деген ықыласын ояту, білімге ынтықтыру болған екен.

Проблемалық оқыту технологиясын зерттеу жұмыстары 60-шы жылдардың соңында 70-ші жылдардың басында пайда болды. Проблемалық оқытудың негізін салушылар мен зерттеушілер: американдық Джон Дьюи мен оның шәкірті В.Клипатрик, орыс ғалымы М.Махмутов.

Олардың негізгі идеясы: проблема қойып, оны шешу арқылы оқып үйрену. Проблемалық оқыту технологиясы тіл үйренушілердің оқытушы басшылығымен проблемалық ситуацияны шешуде өздік зерттеу іс-әрекетімен айналысуы, соның нәтижесінде студенттердің білім дағдыларының қалыптасуымен, танымдық белсенділігінің, шығармашылық ойлау және т.б. маңызды қасиеттерінің дамуымен сипатталады.

Қазақ тілі пәнінде проблемалық оқыту мәселесін сөз етпестен бұрын, алдымен «проблема» ұғымына анықтама беретін болсақ, қазақ тілінің түсіндірме сөздігінде былай деп көрсеткен: «Проблема – зерттеуді, шешуді керек ететін күрделі мәселе». Олай болса, модульдік технология арқылы қазақ тілі сабағын проблемалық оқытудағы басты міндет – студенттердің ойлау жүйесін өздерінің шығармашылық қабілеттері арқылы игерген білім қорын одан әрі тереңдету және түрлі проблемаларды шеше білетін білімді студент тұлғасын қалыптастыру болып табылады. Проблемалық оқытудың негізгі ерекшелігі – оқытушының білім алушы білуге тиісті таным-түсінікті өзі айтып бермейді, қайта шәкіртке іздетеді. Проблемалық оқытуға негізделген шығармашылық тапсырмалардың дәстүрлі оқытудағы тапсырмалардан басты айырмашылығын қарайтын болсақ, студент мен оқытушы іс-әрекеттері төмендегідей болады. Атап айтқанда, **дәстүрлі оқытуда:**

1. *Проблема қойылмайды.*
2. *Оқытушы тарапынан тапсырмалар берілетін жауабы дайын, қарапайым тапсырмалар.*
3. *Студент – объект және орындаушы. Оқытушы жетекшілігі, басшылығы басым болады.*
4. *Шығармашылық ізденіс міндетті емес.*
5. *Топтағы барлық студенттерге бірдей арналған тапсырмалар.*

Проблемалық оқытуда:

1. *Студент алдына проблема қойылады.*

2. Дайын жауабы жоқ, проблема шешуді талап ететін, зерттеушілікті, шығармашылықты қажет ететін тапсырмалар беріледі.

3. Студент-субъект. Ол-дербес ізденуші. Еш нәрсені қайталамайды, дайын дүниені көшірмейді, өзінің ізденісі, зерттеуі арқылы проблеманы шешуге талпынады. Оқытушы – ақылы, кеңесші, ұйымдастырушы және бағыт беруші.

4. Студенттердің жан-жақты дамытуға, жеке тұлғаға, оның дарынын, қабілетін арттыруға бағытталған шығармашылық сипаттағы тапсырмалар.

Әдістемелік жүйе ретінде оқытушының танымдық тапсырмалары мен көрнекі құралдардан проблемалық оқытудың мәні құрылады. Проблемалық оқыту кезінде ізденіс жұмыстары ұйымдастырылып, сабақ тақырыбына байланысты конспект, проблемалық сұрақтар мен шешімдері де қарастырылады. Сабақ барысында студенттердің жаңа білімді меңгеруі, зерттеу белсенділігі дамиды, шығармашылыққа үйренеді. Модульдік технологияға құрылған қазақ тілі сабағындағы проблемалық оқытуды жүзеге асыру үшін студенттерге алдын-ала проблемалық сұрақтар жүйесі ұсынылады. Онда кез келген сұрақ проблемалы бола бермейді әрі проблемалы сұрақтың жауабы дайын болмайды. Сондықтан оны студенттер міндетті түрде өзі ізденуі шарт. Ол сұрақ студенттің сана-сезімінде қиындық туғызуы қажет. Студент іштей түйсінген ойлау қиыншылығы проблемалық жағдаят деп аталады. Проблемалық сұрақ, бір жағынан, қиын болуы, екінші жағынан, студенттің шамасына және білім деңгейіне байланысты болуы керек. Проблемалық сұрақта студент сұрақтардың дұрыс нұсқаларын шешуді қарастырады, ойланады және ізденіс жолына түседі. Модульдік технология арқылы қазақ тілі сабағында проблемалық тақырыпты толық ашуда жағдаяттар арқылы тіл үйренушілердің танымдық әрекетін дамыта аламыз. Мысалы, жоғарыда көрсетілген «Қазақ елі» тақырыбы бойынша, сөйлесу бөлімінде:

- «Түркі жазба тарихына саяхат»
- «Қазақ атауының шығу тарихы»
- «Түркілердің шығу тегін танып білейік»
- «Сарайшық мұражайында»
- «Бабалар сөзін тыңдайық»

• «Ұрпағы үшін өмір сүрген хан, би, батыр» деген жағдаяттар арқылы студенттер «**Мен білмейтін ақпарат**» айдарына сәйкес күрделі танымдық тапсырмаларын саналы түрде шығармашылықпен орындап, сұрақтың дұрыс жауабын табудың жолдарын қарастырады.

Содан кейін барып, «**Мен білдім!**» деген жағдайға жетеді. Сонымен бірге дұрыс жауапты тексереді, алғашқы болжаммен салыстырады, алынған білімді қорытындылайды.

Осы орайда жоғарыда көрсетілген модульдік технологияға негізделген проблемалық оқыту жүйесіне құрылған тақырып бойынша сөйлесу бөлімінде студентке ізденімпаздық шығармашылық бағытта мынандай тапсырмалар арқылы, мысалы, «Стратегиялық», «Елтанымдық», «Аксиологиялық» «Сен білесің бе?»

When we read whole texts we may also read in different ways at different times, depending, for example, on whether we are reading an easy text for pleasure or a difficult text for study or work. When reading a novel, for example, you may hardly be aware of the words on the page. The novel simply 'comes to life' in your head. Even with study or professional reading you may also read easily through a text if the text and content is simple or you are already familiar with the subject. But even in our L1 we sometimes have to work hard to understand a text. For example, articles or books on innovative or complex areas of science or technology may make us painfully aware of how we are struggling to attach intelligible ideas to the words on the page. Obviously, this happens more often in a foreign language.

In many English language courses, reading comprehension work consists only of scanning, skimming, and 'easy reading'. But you should not forget that professional people need to be able to deal with more complex texts as well. For example, doctors, engineers, or chemists need to be able to understand new, often revolutionary and complex, concepts and procedures very clearly indeed.

Reading activities

As we have said, reading has much in common with listening, and many aspects of the teaching of reading comprehension are similar to the teaching of listening comprehension. For example, the selection of texts is just as important. They should as far as possible be what the learners might really want or need to read. Many coursebooks nowadays contain potentially interesting reading texts. But you still need to be prepared to find alternatives to texts which are of little interest and are really trying to give practice in grammar not reading comprehension. If necessary, it is relatively easy to substitute or supplement the reading material in your coursebook with authentic material from magazines, newspapers, holiday brochures, and books. You may need to simplify such material for lower level classes, and you will need to design suitable activities and exercises. The text is only one element in a reading activity.

As in listening comprehension practice, three stages are generally recommended to make reading more realistic and interesting:

Pre-reading

This stage is to prepare the learners for what they are going to read, just as we are usually prepared in real life.

While-reading

This stage is to help the learners understand the text. They may first do an easy scanning or skimming task, and then a task requiring more thorough comprehension. As with listening, you should help your learners understand the text rather than just testing their comprehension the whole time.

Post-reading

This stage is to help the learners to connect what they have read with their own ideas and experience, just as we often do in real life, and perhaps to move fluently from reading to another classroom activity. Summarize the text, either orally or in writing.

Nurlanbekova Y.K.

Kazakh state women's teacher training university
Kazakhstan, Almaty

READING COMPREHENSION

Reading comprehension has much in common with listening comprehension, but also some differences. As is often the case in listening, we usually start reading with certain expectations: for example, in a newspaper we expect news, and on certain pages we expect financial news, entertainment news, or sports news. As we read, we try to confirm or identify the precise topic, and each change of topic. This activates the ideas we have stored in our mind related to that topic. And that helps us to make sense of what we then read. On the basis of our expectations, our previous ideas about the topic, and our knowledge of the language and of texts written in the language, to some extent we predict what will come next.

We respond to what we read while and after reading: we may frown or smile, or even cry. Or we may think things like 'That's interesting', or 'Yes, I've heard about that before', or even 'I can't understand much of this'.

One important difference between reading and listening is that the text in reading is usually clearly, completely, and permanently on the page in front of us, while in listening the text is ephemeral and often not clear or complete. This permanence of reading texts has positive and negative sides, especially for non-native readers. On the positive side, people can read at their own pace, and reread things they do not understand immediately. On the negative side, some people read very slowly, word by word, even in their L1. Many more people do this in a foreign language. In fact, they often laboriously translate the text word by word. Reading comprehension in a foreign language is not translation, though translation may occasionally be useful. And it is not reading aloud. Reading comprehension work should normally deal with direct comprehension in silent reading. In other words, it should aim to develop the skills competent readers use in their L1.

Ways of reading

We often read in distinctly different ways for different purposes. Sometimes we do preliminary or exploratory reading rather than reading whole texts thoroughly. This kind of reading can be divided into two types, scanning and skimming. When scanning a text, you look quickly through it to find some specific information, for example, looking through a telephone directory for a specific number, a sports article for the result of a specific soccer game, or a textbook for the mention of a specific topic. When skimming, you look quickly through a text just to get a general idea of what it is about, in other words, the gist.

айдарымен пікір-сайыс, ой толғау, проблемалық сұрақтар қою, «Жылдар сөйлейді», «Кім жылдам?» «Ойлан...тап!» айдарлары бойынша, жеке, топтық жұмыс түрлері ұйымдастырылды. Мысалы, осы тақырыптың көлемінде:

1. Көне Сарайшықтың орны туралы қазіргі проблемалық жағдайы туралы не айтасың?

2. Күлтегін, Білге, Тоныкөк ескерткішіндегі жазулар кімге арналған? Осы ескерткіштерді сақтаудың қажеті не?

3. Көне түрік қалаларының бүгінгі зерттелу тарихы туралы қандай мәліметтер бере аласыздар?

4. Қазақ хандары, билері, батырлары туралы ақпараттарыңыз? және т.б. проблемалық сұрақтар қою арқылы студенттердің проблемалық сұрақтарды шешуде негізгі нұсқаларды қарастырып, өз беттерінше берілген материалды интеллектуалды-танымды түрде шешімді жауаптар берді.

Бұл технология басқа да технологиялар сияқты өзінің жағымды және жағымсыз тараптарға ие.

Оның тиімділігі:

- студенттердің логикалық ойлау қабілетін арттырады;
- оқу еңбегіне қызығушылығын арттырады;
- оларды өздігінен саналы жұмыс істеуге үйретеді;
- оқытудың жоғары нәтижесіне жеткізеді;
- қорытынды жасауға және өзіне-өзі баға беруді қамтамасыз етеді.

Кемшілігі:

- жоспарланған нәтижеге жету көп уақытты талап етеді;
- студенттердің танымдық іс-әрекеттерін жүйелі басқару қиынға соқтырады.

Сонымен модульдік технологияға негізделген проблемалық оқыту жүйесіндегі сабақ нәтижелерін қорытындылай келсек:

- жаңа ұғымды түсінуде, студенттердің интеллектуалды мүмкіндігі күшейеді;
- қиын жағдайдан, оқиғадан шығу жолы ретінде, студенттердің саналы ойлау қабілеті дағдыланады;
- Қоршаған ортада болып жатқан қоғамдық – саяси өзгерістерге өздігінше баға беруге мүмкіндік береді
- студенттердің эмоционалдық, ізденімпаздық белсенділігі артады;
- интеллектуалды іс-әрекет үрдісінде студентте танымдық қабілет пайда болады;
- ойлау, есте сақтау, іздену сияқты психологиялық категориялар қалыптасып, студенттің дамуына өзіндік әсерін тигізеді;
- жағдаятты баяндау барысында тілдік қоры да дамиды.

Кезінде проблемалық оқытудың алғы шарттарын жасаған С.Л.Рубенштейн, Н.А.Мечинская, Г.С.Костюк, А.М.Матюшин т.б. өз еңбектерінде: «Жаңа ұрпақ жастары білім қорын қабылдап, өзінің танымдық қабілеттерін тек өздерінің

белсенділігімен, өзіндік ізденулерімен ғана дамыта алады», деген болатын. Олай болса, студенттердің ынтасы мен ізденімпаздығын, шығармашылық қабілеті мен ақыл-ойды қалыптастыру мақсатында модульдік технологияға негізделген проблемалық оқыту әдістерін қазақ тілі сабағында қолданудың тиімділігі бар деп айтуға болады. Педагогика саласындағы жаңа типтегі сабақ бағдарламаларында көрініс алған модульдік технология, проблемалық оқыту әдістері кәсіби тұлғаның қалыптасуындағы біліктілік компоненттерінің негізін құрайтын жаңашылдыққа құрылған озық технология.

Пайдаланған әдебиеттер:

1. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. Қазақ ССР Ғылым академиясының баспасы. Алматы, 1961.
2. ҚР Президентінің «Қазақстан-2050» стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауы.
3. Білім туралы Қазақстан Республикасының Заңы. 2007 ж. 27.07. №319
4. Орысша-қазақша түсіндірме сөздік: Педагогика. – Павлодар, 2006 ж.
5. Давыдов В.А. Педагогика. – М., 2005 ж.
6. Махмутов И.М. «Проблемное обучение» М., Педагогика, 1975 г.
7. Нағымжанова Қ.М. Инновациялы-креативті технологиялар. – Өскемен, 2005 ж.

Резюме

В этой статье рассматриваются обучения казахскому языку по модульной технологии и их некоторые особенности, а так же на уроках изучения казахского языка с использованием проблемно-поисковых методов. При применении модульно-проблемных поисковых методов совершенствуется значимость развития способности студентов, их творчества и интеллектуального познания.

Summary

In this article, educating to Kazakh is examined on module technology and them some features, and similarly on the lessons of study of Kazakh with the use problem – searching methods. At application module-problem searching methods reflected meaning fullness of developing a flair of students, both their work and their intellectual cognition.

Литература

1. Слостенин, В.А. Педагогика. Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений. 4-е изд. [Текст] / В.А. Слостенин, И. Ф. Исаев, А.И. Мищенко, Е.Н. Шиянов. – Москва: «Школьная пресса», 2004. – 512 с.
2. Google Culture Institute . The World Wonders Project [Электронный ресурс]/ Google -2012. – Режим доступа: <http://www.youtube.com/user/worldwonders> (дата обращения: 17.11.2014).
3. Коблева, С. Я. Учет возрастных психологических особенностей старшеклассников. [Электронный ресурс]/ С.Я. Коблева. – 2006. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/uchet-vozzrastnyh-psihologicheskikh-osobennostey-starshklassnikov> (дата обращения: 25.10.2014).
4. Электронные образовательные ресурсы нового поколения в вопросах и ответах [Электронный ресурс] / Документы и материалы деятельности федерального агентства по образованию за период 2004 – 2010 гг. (вплоть до его упразднения на основании Указа Президента Российской Федерации от 4 марта 2010 года №271). – 2010. Режим доступа: <http://www.ed.gov.ru/news/konkurs/5692> (дата обращения 30.10.2014).
5. Виртуальные музеи: Google Cultural Institute [Электронный ресурс]/ 2013-2014. – Режим доступа: <http://zillion.net/ru/blog/264/virtual-nyie-muziei-google-cultural-institute> (дата обращения: 11.11.2014).
6. Манько, Н.Н. Педагогические науки/Секция: Современные методы преподавания. Дидактический потенциал проективной визуализации. [Электронный ресурс]/ Н. Н. Манько. – 2012. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/10_DN_2012/Pedagogica/5_105518.doc.htm (дата обращения 17.01.2015).
7. Манько, Н.Н. «Дидактический образ» – фундаментальная категория педагогики. Профессиональная педагогика: категории, понятия, дефиниции [Текст] / Н.Н. Манько, Г.Д. Бухаровой, О.Н. Арефьева. – Екатеринбург: «Дрофа», 2011. – С. 135-143.
8. Иванова, Л.А. «Magister Dixit» – научно-педагогический журнал Восточной Сибири. Проблема формирования медиакомпетентности будущего учителя. [Электронный ресурс]/ Л.А. Иванова. -2011. – Режим доступа: <http://md.islu.ru/> (дата обращения 30.10.2014)

Для проекта «Чудеса света» применялась технология, которая позволяла установить камеры на автомобили, велосипеды и железнодорожные рельсы, снимали не улицы городов, а заповедники и древние архитектурные памятники в большом разрешении и с разных ракурсов. Вместе с фотопанорамами для каждого из объектов, вошедших в «Чудеса света» доступны видео-обзоры, размещенные на «YouTube», трехмерные модели, дополнительные фотографии и тексты, содержащие энциклопедическую информацию [5].

Разделяя позицию Л.А. Ивановой о значении сети Интернет, которая подчеркивает, что не для кого ни секрет, что на современном этапе мирового развития глобальная информационная сеть Интернет является самым масштабным и массовым сегментом всемирного информационного пространства. Кроме того, очевидно, что с течением времени глобальная информационная сеть Интернет становится все более доступным средством получения и обмена информацией, а также коммуникации для массового пользователя [8].

Учитывая данный факт и социальную потребность информационного общества в использовании Интернет – ресурсов использование «World Wonders» станет эффективным средством, которое позволит организовать процесс обучения английскому языку для старших школьников – интерактивно на уроке и дома в рамках самостоятельной работы.

Можно без преувеличения утверждать, что медиаобразование преподавателей и школьников благотворно влияет на эффективность процесса обучения. Учитывая данный факт, мы выявили проблему недостаточного использования интерактивных методов обучения с помощью интернет – ресурсов – отсутствия достаточного количества интернет – источников и понятных методических рекомендаций для учителей, которые помогут использовать их на уроках.

Проведя исследования, мы пришли к выводу, что популяризация программ и методик с использованием ресурсов Интернет необходима современным школьникам и педагогам. Мы считаем проект «World Wonders» будет способствовать выстраиванию образовательного процесса в соответствии с современными требованиями.

Данная работа была апробирована на всероссийской научно-практической интернет-конференции «Организация обучения и применения дистанционных образовательных технологий образовательной организации».

Проведенное исследование отражает лишь авторский взгляд и определённый подход к анализу и решению проблемы использования Интернет ресурсов для обучения английскому языку, не освещая всех ее аспектов. Вместе с тем в ходе исследовательской работы появились готовые продукты, которые может использовать любой учитель – сценарий внеурочного занятия по английскому языку в 9-11 классах, а так же список полезных Интернет ресурсов. Предложенные продукты получили высокую оценку педагогов и студентов педагогических факультетов, участвовавших в конференции.

Родикова С.И.

МБОУ «СОШ №1» г Лесосибирск, Россия

Пеленков А.И.

Лесосибирский педагогический институт – филиал СФУ, Россия

ФОРМИРОВАНИЕ ВНУТРЕННЕГО ПЛАНА УМСТВЕННЫХ ДЕЙСТВИЙ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ГЕОМЕТРИЧЕСКОГО МАТЕРИАЛА

Основной задачей начального курса математики в начальной школе является формирование у младших школьников осознанного, логически обоснованного и целенаправленного пути получения нового знания, включения его в структуру дальнейшего процесса обучения, а также показа практического использования учебного материала в каком-либо конкретном виде деятельности. В последнее время появился ряд научных работ, посвященных формированию умственных действий у учащихся начальных классов на уроках математики при изучении геометрического материала, что отражает определенную тенденцию к выбору и применению методик, характерных для развивающего обучения математике в начальных классах.

Нелишним будет заметить, что современные требования ФГОС для начальной школы, предъявляемые к учащемуся, в большей мере ориентированы на формирование универсальных учебных действий и включение их в общую структуру познавательной деятельности, при этом проблема формирования внутреннего плана умственных действий у младших школьников приобретает особую актуальность.

Для систематизации процесса формирования внутреннего плана умственных действий для учащихся нами был предложен некий алгоритм для выполнения всех предлагаемых или рассматриваемых совместно с детьми заданий, который включал в себя ряд последовательных этапов.

✓ *Постарайся самостоятельно выделить в задании то, что дано для его выполнения и то, что тебе потребуется сделать самостоятельно.*

✓ *Установи или вспомни, что ты знаешь о каком-либо способе выполнения задания и подумай, подойдет ли данный способ для выполнения данного задания.*

✓ *Какова должна быть последовательность действий при выполнении данного задания и возможны ли различные варианты его выполнения.*

✓ *Каким образом можно проверить правильность выполнения предложенного задания или упражнения.*

✓ *Что общего, а что различного имеет данное задание с предыдущим или выполняемым ранее?*

Наряду с использованием предлагаемого алгоритма, нами была подобрана серия практических заданий, благодаря которым, на наш взгляд, формирование внутреннего плана умственных действий осуществлялось более успешно. Все

предлагаемые младшим школьникам задания мы условно разделили на три основные группы, по содержанию целей и задач, решаемых в каждой.

Первая группа заданий была направлена на формирование у учащихся представлений о геометрических фигурах, их свойствах, проведении операций на сравнение различных способов выполнения. Основными методическими приемами при решении этой задачи являлись приемы доказательства, выделения главного, сравнения и др. На данном этапе основное внимание нами обращалось на формирование у учащихся логических универсальных действий (доказательство, анализ, синтез) – познавательных и коммуникативных действий. Для успешного выполнения данного вида заданий нами использовалась групповая форма работы, которая позволяла учащимся, организованным в небольшую группу, предложить свой вариант проведения доказательства, а затем сравнить его эффективность с доказательством, предложенным другой группой учащихся.

Вторая группа заданий была в большей степени направлена на формирование у младших школьников умения наметить общий способ выполнения работы, поиск наиболее эффективного варианта, а также умения заранее прогнозировать получаемый результат и определять возможность его использования при выполнении других, подобных заданий. Вводя данный вид заданий, основное внимание нами обращалось на формирование у учащихся таких умственных действий как сравнение, классификация объектов по выделенным признакам, построение логической цепочки рассуждений и др.

Третья группа заданий была направлена на определение способов реализации предлагаемого построения и включала проведение предварительной работы по нахождению необходимых данных и их дальнейшему использованию в ходе выполнения построений. Именно значение подобного вида заданий, на наш взгляд, оказалось наиболее успешным в процессе развития у младших школьников внутреннего плана умственных действий при изучении геометрического материала.

Подводя итоги опытно-экспериментальной работы, нами были сделаны следующие выводы:

Во-первых, формирование внутреннего плана умственных действий у младших школьников возможно при непрерывной и целенаправленной системе педагогического воздействия, включающего комплекс заданий, способствующий формированию приемов умственной деятельности.

Во-вторых, система заданий геометрического характера является более эффективной для процесса формирования внутреннего плана умственных действий, поскольку использование наглядных образов позволяет неоднократно анализировать производимое действие и проверять правильность и эффективность его выполнения.

В-третьих, в результате формирования внутреннего плана умственных действий при изучении геометрического материала у младших школьников появляется возможность самостоятельного выполнения заданий более высокого уровня сложности, что будет способствовать более успешному обучению в классах среднего и старшего звена.

Актуальность данной работы заключается в практической значимости данного проекта, так как он может быть интересен для преподавателей английского языка, обучающихся основам страноведения старших классов. Он позволяет узнать о культуре, географии и истории различных стран всего мира.

Важно подчеркнуть, что с помощью «World Wonders Project» можно путешествовать, не выходя из своего дома, кроме того проект прост в использовании и находится в свободном доступе. Данный сервис – это новый образовательный проект «Google», который дает возможность каждому изучающему английский язык, путешествовать по всему миру, осматривая уникальные достопримечательности планеты.

Следует отметить, что используя виртуальное путешествие как форму организации урока, можно побывать в любом месте, не выходя с урока. Из подобных виртуальных путешествий наиболее популярным является «Google Street View» (буквально «Просмотр улиц») – функция «Google Maps» и «Google Earth», позволяющая смотреть панорамные виды улиц многих городов мира с высоты около 2,5 метров).

В предложенном проекте на сегодняшний день доступны не только снимки городов европейских и американских стран, а также панорамы российских и украинских городов. Сейчас любой желающий может посетить более 130 достопримечательностей в 18 странах мира. Среди них есть памятники истории, архитектуры, культуры, такие как, например, Стоунхендж, Помпеи, древние замки, парки.

Согласно источникам сети Интернет: «разработчики проекта уверены, что проект может оказаться полезен школьникам и студентам для изучения истории и культуры стран мира» [2].

Мы считаем, что старший школьный возраст наиболее подходит для использования данного проекта, так как это период ранней юности, охватывающий развитие детей с 14 до 17 лет и характеризующийся наступлением физической и психической зрелости. Эта возрастная категория соответствует учащимся 9-11 классов [3].

Необходимо обратить внимание на универсальность предлагаемого проекта. Корпорация «Google», разрабатывая данный проект, решила собрать все эти чудеса света вместе, чтобы каждый мог на них полюбоваться. Это и строения, и города, и целые регионы. Новый проект «Google» «World Wonders Project» собрал вместе 132 различных объекта и региона, от Йосемитского национального парка до той же Пизанской башни.

Все представленные в проекте объекты и места доступны как в плоскости, так и в виде 3D-модели. Кроме этого, представлены и видеоматериалы, плюс буквально тонны информации из ЮНЕСКО и прочих организаций, занимающихся за поведением территорий и архитектурных объектов. Проект в первую очередь адресуется учащимся, но любой желающий может использовать его, чтобы пополнить свои знания, как о памятниках древности, так и о единственных в своем роде природных зонах нашей планеты [2].

Использование интерактивных методов обучения в ходе изучения английского языка – один из наиболее эффективных способов достижения главной цели изучения иностранного языка: овладеть языком, не ограничиваясь временными рамками урока.

Второй потенциал использования Интернет – ресурсов – когнитивная визуализация, которая является движущей силой, фактически выводящей школьника из обезличенного режима обучения. Манько Н.Н. считает, что продуктом когнитивной визуализации является сформированный сознанием мыслеобраз, определяющий неизвестный, непознанный объект (явление) и репрезентируемый во внешнем плане учебной деятельности [6].

В предлагаемом авторском взгляде четко прослеживается важная мысль о том, что в современном образовательном пространстве успешно развивается важное продуктивное психолого-педагогическое направление, разрабатывающее основы для перехода от стихийного применения визуальных средств обучения к процессу их целенаправленного применения. Построение во внутреннем плане мышления образов изучаемых объектов и выполнение учебно-познавательных действий над ними достигается благодаря реализации базовых когнитивных принципов визуализации (структурирование, связывание, свертывание), которые далее обеспечивают логико-смысловое моделирование знаний и вынесение конструируемых образов из внутреннего плана во внешний [6].

Анализируя логико-исторический анализ дидактических визуальных средств, можно выявить их важные и новые свойства, то есть установить, что принцип наглядности претерпевает эволюционные существенные изменения и позволяет актуализировать скрытый дидактический потенциал проективной визуализации как ресурс повышения эффективности технологий обучения.

Не менее значимым дидактическим потенциалом использования Интернет – ресурсов является соответствие используемых визуальных средств, соответствующих современным требованиям. В этом контексте популяризация программ и методик с использованием сервисов Интернет необходима современным школьникам и педагогам, это способствует выстраиванию образовательного процесса в соответствии с современными требованиями [1].

Проблемно – ориентированный анализ возможности использования Интернет – сервисов и возрастных особенностей старших школьников показал, что школьники старших классов владеют достаточной языковой базой, а информация, полученная с помощью интернет – сервисов близка к образовательным программам. Не менее значимым является и учет достаточного уровня информационной грамотности современных подростков, который способствует быстрому усвоению алгоритма использования Интернет – сервисов в обучении. Данный аспект может являться еще одним дидактическим потенциалом.

Учитывая вышесказанное и проанализировав многие сервисы, мы выбрали проект «World Wonders» или «Чудеса света». Он привлек нас своим богатым дидактическим потенциалом.

Гавриленко К.М.

Національний технічний університет України «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО СТУДЕНТІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ В НЕМОВНОМУ ВУЗІ

Навчання іноземній мові в немовному вузі, як відомо, спрямоване на підготовку майбутніх фахівців до роботи зі спеціальною літературою та професійному спілкуванню іноземною мовою. Успіх у досягненні цієї мети багато в чому залежить від індивідуального підходу при навчанні студентів немовних спеціальностей, оскільки при масовому навчанні ми маємо справу не з абстрактним середнім студентом, а з конкретними людьми, кожен з яких індивідуальний і має тільки йому притаманні якості.

У методиці існує системно-структурний підхід до індивідуалізації, який дозволяє говорити про індивідуальну, суб'єктну і особистісну індивідуалізацію. Кожна людина, як індивідуальність, вирізняється за індивідуальними властивостями (здатність до вивчення іноземних мов, пам'ять та ін.). У методиці такий підхід отримав назву «власне індивідуалізація». Цей підхід, який можна назвати диференційованим, знаходить своє вираження в підборі завдань для студентів залежно від їх здібностей і рівня знань. Зокрема, у багатьох підручниках автори спеціально передбачають додаткові вправи, що дозволяють викладачеві здійснювати диференційований підхід до навчання різних груп студентів залежно від їх мовної підготовки.

Кожна людина також відрізняється від іншої і за своїми суб'єктивними властивостями (вміння виконувати ті чи інші види діяльності, вправи, завдання, уміння вчитися, тобто кожен студент має свій спосіб оволодіння знаннями, свою стратегію). Такий підхід у методиці має назву «суб'єктної індивідуалізації».

І, нарешті, третій підхід, відомий як «особистісна індивідуалізація» є найважливішим для мотивації активності студента, оскільки найближчий до свідомого підходу. Особистісні властивості людини обумовлені суспільними відносинами не прямо, а через її внутрішній світ. Особистісні властивості студентів включають їх інтереси, духовні потреби, моральні цінності, особистий досвід, ставлення до навколишнього світу.

При навчанні іноземній мові студент сприймає запропоновані йому мовні завдання як свої власні і виявляє справжню активність лише в тому випадку, якщо запропоновані завдання і засвоєний матеріал відповідають його потребам та інтересам як особистості. Тому заняття з іноземної мови потрібно будувати так, щоб у студентів була можливість поділитися своїм досвідом чи переживаннями, необхідно використовувати вправи, в яких вони, могли б висловити свої особистісне ставлення до фактів навколишньої дійсності, виявляючи таким чином свою індивідуальність.

Хоча всі сторони індивідуалізації тісно пов'язані, головною для навчання іноземній мові є особистісна сторона індивідуалізації. Ефективне навчання має поєднувати фронтальні та індивідуальні заняття. Проблема індивідуалізації навчання набуває великого значення в даний час, коли здійснюється перехід до системи багаторівневої освіти. Це дасть можливість найбільш повно розвинути творчий потенціал особистості, її ініціативу та самостійність, які є важливими для майбутньої професійної діяльності.

Завдання індивідуалізації навчання згадуються в документах Ради Європи. Зокрема, в немовних вузах можна спостерігати велике розходження в рівні знань студентів-першокурсників, серед яких є випускники спеціалізованих шкіл з поглибленим викладанням іноземної мови та звичайних середніх шкіл. Індивідуалізацію навчання студентів досить складно здійснити на рівні бакалаврського навчання через недостатню кількість годин з іноземної мови. Тому така робота повинна бути постійною і цілеспрямованою. Врахування індивідуальних особливостей студентів слід здійснювати шляхом застосування різних методів, диференційованому підході до домашніх завдань, розподілі варіантів контрольних робіт за ступенем складності, варіюванні матеріалу залежно від індивідуальних особливостей студентів.

Сенс диференційованого підходу полягає в тому, щоб враховуючи індивідуальні особливості кожного студента, вибрати для нього відповідний характер завдань на занятті і для самостійної роботи. Можна працювати в аудиторії над спільними завданнями, але при цьому різні групи студентів отримують диференційовані завдання з урахуванням їх індивідуальних особливостей. Студенти з різною мовною підготовкою можуть включитися в активну роботу, при цьому найбільш сильні студенти виконують завдання підвищеної складності.

При тренуванні граматичного та лексичного матеріалу необхідно спочатку звертатися до студентів з високим та середнім рівнями знань іноземної мови, а потім до слабо підготовлених. Таким чином, студенти зі слабкою підготовкою, перш ніж самі скажуть нову мовну конструкцію, можуть почути її по 5-6 разів. Це допоможе їм правильно вжити і запам'ятати мовний матеріал.

На даний час процес навчання іноземній мові в технічному вузі не може бути достатньо ефективним без використання сучасних технічних засобів. Індивідуальний підхід при використанні комп'ютерних програм полягає в наступному: ті, у кого більш розвинена слухова пам'ять, мають можливість прослухати те чи інше слово або мовну модель необхідну кількість разів, а студенти з переважною зоровою пам'яттю більше уваги звертають на графічний образ слова.

Використання відеофільмів також сприяє реалізації індивідуального підходу. Організація навчального процесу на основі використання мультимедійних курсів і комп'ютерних технологій також дозволить здійснювати індивідуалізацію навчання іноземній мові. Велике значення може зіграти й правильний підбір текстів для поза аудиторного читання з урахуванням інтересів, здібностей та рівня підготовки конкретного студента.

Предметом исследования – Интернет-сервис «World Wonders Project» как средство обучения английскому языку.

Цель исследования заключается в изучении дидактических особенностей применения Интернет-сервиса «World Wonders» компании «Google» в обучения английскому языку старших школьников, а также методики его практического применения в образовательном пространстве урока иностранного языка.

Для достижения вышеуказанной цели, мы определились с *методами исследования*, а именно:

– *теоретические* (изучение и анализ научной литературы отечественных и зарубежных авторов, исследований, программных документов; анализ, сравнение, обобщение; метод экстраполяции);

– *эмпирические* (анализ продуктов деятельности школьников; изучение и обобщение педагогического опыта).

Анализ последних исследований показал, что сегодня наблюдается активное изменение типа мышления обучающегося, который сместил приоритет ценностей и интересов, активизировал другие каналы восприятия информации. Очевидно, что прогрессирующее общество и не стоящий на месте мир, требуют других знаний и умений.

В ходе исследования мы постараемся рассмотреть несколько иной ракурс медиаобразования, а именно показать дидактический потенциал использования Интернет – ресурсов в процессе обучения.

Анализ справочной литературы по вопросам медиаобразования показал, что в сознании педагогической общественности уже прочно сложилось мнение о том, что Интернет – сервисы предоставляют множество возможностей интерактивного получения знаний, в том числе в области иностранного языка, как на уроке, так и во внеурочной деятельности.

Термин «интерактивный» происходит от английского «interact» – взаимодействовать, влиять друг на друга. Интерактивное обучение – это форма организации познавательной деятельности, одной из основных целей которой является создание таких условий обучения, при которых обучающийся чувствует свою успешность, уверенность, состоятельность [7].

Представленный выше подход к пониманию термина «интерактивный», на наш взгляд, отражает тенденции современной педагогической и социокультурной действительности.

К интерактивным методам, используемым в процессе обучения, можно отнести метод проектов, дискуссии, соревнования, использование Интернет-ресурсов, работу с видеофильмами. Использование интерактивных методов позволяет создать аутентичную виртуальную языковую среду на любом этапе обучения иностранным языкам, включить школьников и студентов в реальные ситуации межкультурной коммуникации, приобрести индивидуальный опыт общения с иной культурой, что, в конечном счете, влияет на эффективность формирования иноязычной коммуникативной культуры будущего специалиста [7].

Актуальность решения данной задачи подчеркивается в нормативно-правовых документах: приоритетный национальный проект «Образование», Федеральный государственный образовательный стандарт школа (ФГОС ВПО), Государственная программа «Информационное общество 2011–2020 гг.», Федеральный закон от 29.12.2012 N 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации», Национальная образовательная инициатива «Наша новая школа» от 04 февраля 2010г [4].

Возрастающий в педагогике интерес к преобразованию и совершенствованию новых подходов формирования иноязычной коммуникативной компетенции путем интеграции образовательного пространства урока иностранного языка с информационным пространством и широким сектором медиа, в том числе современными образовательными сервисами, определяется следующими обстоятельствами: во-первых, образовательное пространство современного урока иностранного языка больше не может быть закрытым, оно должно принять открытую форму, для обеспечения социокультурного медиатизированного взаимодействия; во-вторых, обеспечения единства требований ФГОС средней школы и системно-деятельностного подхода обеспечивающих широкие трансформации и процессы: социокультурные, дидактические, личностные характеристик выпускника школы, что позволит расширить границы образовательного пространства урока иностранного языка, сделать доступным глобальный источник знаний, обеспечить пространство для взаимодействия, становления и развития.

В силу указанных обстоятельств задачей современного учителя школы становится освоение информационного пространства и его адаптация с образовательным пространством урока иностранного языка. Продуктивным инструментом решения данной задачи может стать активный поиск современных медиа-средств обучения иностранным языкам.

Принимая во внимание потребность в поиске новых педагогических решений по интеграции медиа-средств процесс обучения иностранным языкам, особенно важным становится изучение дидактического потенциала образовательного сервиса «World Wonders» как средства обучения английскому языку старших школьников.

Несмотря на достаточную глубину исследований проблем использования электронных сервисов и ресурсов сети Интернет, в образовательном процессе современная педагогическая практика в области лингводидактики не обеспечена исследованиями по изучению дидактического потенциала «World Wonders» как средства обучения английскому языку старших школьников, не разработаны учебно-методические рекомендации по обеспечению данного процесса.

Итак, актуальность настоящего исследования обусловлена необходимостью изучения дидактического потенциала «World Wonders» как средства обучения английскому языку старших школьников и недостаточной теоретической и практической разработанностью данной проблематики.

Объект исследования – процесс обучения английскому языку на материале Интернет-сервисов.

Всі ці методи можуть стати засобом мотивації студента до вивчення іноземної мови. Таким чином, раціональне поєднання фронтальних і диференційованих занять зі студентами немовних спеціальностей сприятиме ефективному навчанню іноземної мови в технічному вузі.

Література:

1. Гавриленко К.М. Проблеми індивідуального підходу при навчанні іноземній мові у немовному вузі / К.М. Гавриленко // «Сучасні методи викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі»: Збірник наукових статей. – К.: НТУУ «КПІ», –2013. – 442 с.

2. Башмаков М.И. Индивидуальная образовательная программа средней школы. // Шк. технологии. – 2000. – №4.

4. Шамова Т.И. Управление образовательными системами / Т.И. Шамова, Т.М. Давыденко, Г.Н. Шибанов. – 2-е изд., стер. – М.: Академия, 2005.

Абдикамалова Қаракөз Қайратовна
Алданазарова Жанагуль Ешназаровна
Қазақстан ғ.Қарағанда ЖББОМ№54

ОҚУШЫ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМЫТУДА МОДУЛЬДІК ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІ

«Қазақстан-2030» атты еліміздің стратегиялық бағдарламасында ең негізділерінің бірі- жоғары интеллектуальды жастарды жан-жақтылыққа тәрбиелеу, олардың потенциалдық деңгейінің көтерілуіне үлес қосу. Сондықтан, ұстаз-мұғалімдер қауымының алдына өте үлкен міндет жүктелді. Бүгінгі таңда жас ұрпаққа пәнді тиімді ұғындырудың бірі- жана технология негіздері болып табылады. Сонымен бірге өскелең ұрпақтың ақпарат құралдарымен жұмыстана білуіне назар аударған жөн. Оқушы қызметін активтендіру негізінде педагогикалық технологияларының бірі-деңгейлік саралау сондай – ақ дамыта оқыту технологиясының элементін қолданамын. Деңгейлеп оқыту технологиясының мақсаты: әрбір оқушы өзінің даму деңгейінде оқу материалын меңгергенін қамтамасыз етеді [1].

Әлемдік білім беру кеңістігінде жеке тұлға мен қоғамның қажеттілігін қанағаттандыратын көп деңгейлі үздіксіз білім беру қалыптасуда.

Оқушы-жеке тұлға, қайталанбас даралық қасиеттер жиынтығы. Қазіргі білім беру концепциясының басты мақсаты-өзінің және қоғамның мүддесіне өзін-өзі белсенді етуге дайын, күнделікті бәсекеге қабілетті және құзыретті, шығармашыл, білімді тұлғаны дамыту және қалыптастыру.

Сондықтан өзгермелі әлеуметтік және эконмикалық жағдайда өмір сүруге ғана емес, болып жатқан өзгерістерге қатысып, белсенді, әлеуметтік жауапкершілігі жоғары, ой-өрісі кең, сауатты, танымдық әрекеттерге қызығушылығы мол жеке тұлғаны қалыптастыру-өзекті мәселелердің бірі.

Осындай нәтижелерге жету үшін, мектеп түлегінің бойында құзыреттілікті қалыптастыру керек.

Құзыреттілік-оқушының іс-әрекетінің әмбебап тәсілдерін меңгеруінен көрінетін білім нәтижесі. Оқушылардың құзыреттілігі, ең әуелі мектепте оқыту үрдісі кезінде қалыптасады.

Оқу-танымдық құзыреттілік-оқушының зерттеу әрекеті мен өзіндік оқу-танымдық үрдістерін қамтамасыз етеді. Білімділік қызметін ұйымдастыра білуді, тиімді жоспарлауға, ізденушілік-зерттеушілік дағдыларын игеруге, талдауға, қорытынды жасай білуін қарастырады.

Жалпы оқу жүйесін бұзбай, оқу үрдісін ұйымдастыруда тиімді формаларды пайдалана отырып, негізгі құзыреттіліктерді дамыту мақсатында әр түрлі педагогикалық технологияларды пайдалануға болады. Солардың бірі-Қазақстанның білім кеңістігінде он жылдан астам уақыт орын теуіп, білім берудің ұлттық үлгісін қалыптастыруда қызмет етіп келе жатқан оқыту технологияларының бірі-М.М.Жанпейісованың **модульдік оқыту технологиясы**

Оқытудың тиімділігін арттыру мақсатында жасалынған оқыту технологиясы-құрылымы ортақ, бірақ мазмұны әр түрлі үш бөліктен;

- кіріспе
- Сөйлесу
- Қорытынды бөлімдерден тұрады.

Аталмыш модульде кіріспе-қызықтырушылық кезеңі кіріспе бөлімінде іске асырылады. Яғни кіріспе бөлімінде мұғалім;

оқушыларды оқу модулінің жалпы құрылымымен және мазмұнымен таныстырады

Оқушылардың осы оқу модуліндегі танымдық қызметінің мақсаттары мен міндеттерін анықтайды. Тірек-сызбаларға сүйене отырып, модульдің тұтас тақырыбы бойынша оқу материалын қысқаша түсіндіреді [2].

Оқу модулінің **сөйлесу бөлімі** тарауды тұтас оқып-үйренудің екінші операциялық-танымдық кезеңі іске асыру болып табылады. Сөйлесу бөлімінің әр сабағында оқу модулінің тақырыбына «қайта оралып отыру» қағидасы (қайталау сабағы емес) жүзеге асырылады. Сондықтан сөйлесі бөліміндегі оқу материалын меңгеру – тек қажетті құрал ғана, оның негізгі мақсаттарға жету, қисынды ойлауды, түрлі құбылыстар мен фактілер арасындағы байланысты көре білуді дамыту: ұғымды қалыптастырып, оларды ғылыми негіздеуге үйренуге; интеллектіні және креативтілікті (шығармашылық қабілетті) дамыту мүмкін емес.

Қорытынды бөлім – тарауды оқытудың тұтас циклін анықотайтын рефлексиялық – бағалау кезеңі қызметі барысында жағдай жасалынған дайындық деңгейлерін

- Бақылауға
- Тексеруге
- Бағалауға арналған

Сонымен, кіріспе, сөйлесу, қорытынды деп аталған үш бөліктің әрқайсысының кіші мақсаттары модульдің жалпы мақсатына жеткізу тиіс.

Модульдік оқыту технологиясымен жұмыс жасайтын мұғалім алғашқы жылдық өзінде-ақ сабағының құрылымын, мазмұнын, әдісін ғана өзгертіп қоймайды, өзінің рөлін де түбегейлі өзгертеді.

Модульдік оқыту технологиясын оқыту үрдісінде қолдану оқушылардың таным процесін дамытуға, қажеттіліктерін қанағаттандыруға, оқуға жағымды қызығушылықтарын қалыптастыруға, олимпиада жүлдегерлері мен оқушылардың ғылыми-конференциялары жоба-байқаулардың жеңімпаздары болағн оқушылар санының арттыруға. ҰБТ-да биология пәнін таңдап оқушылардың тоқсандық баға лауына мүмкіндік берді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Конституция Республики Казахстан. – Алматы: ТОО «Издательство «НОРМА-К». – 2002, 40с.
2. Іргебаева Ә.И. Оқыту технологиясы ұғымы, мәні, сипаттамасы // білім берудегі менеджмент №2, 61-65б. 2000ж.

Тендитнык Дарья Дмитриевна

Московский государственный лингвистический университет

Евразийский лингвистический институт

филиал МГЛУ в городе Иркутске

ПРОЕКТ «WORLD WONDERS» КАК СРЕДСТВО ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ СТАРШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Становление информационного общества, глобальной сети Интернет, изменение социокультурной ситуации, сближение образовательных пространств России и Европы, лавинообразного нарастания информационных потоков и быстрого устаревания имеющихся знаний детерминируют повышение качества иноязычного образования в школе средствами медиа.

В связи с этим сегодня выпускник школы должен быть готов к общению с представителями других культур и народов, быть толерантным к иностранным гражданам и их взглядам, иметь представление об истории, традициях, особенностях менталитета других наций.